

Tento text slúži výlučne ako dokumentačný nástroj a nemá žiadny právny účinok. Inštitúcie Únie nenesú nijakú zodpovednosť za jeho obsah. Autentické verzie príslušných aktov vrátane ich preambúl sú tie, ktoré boli uverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie a ktoré sú dostupné na portáli EUR-Lex. Tieto úradné znenia sú priamo dostupné prostredníctvom odkazov v tomto dokumente

► **B** **NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2019/943**

z 5. júna 2019

o vnútornom trhu s elektrinou

(prepracované znenie)

(Text s významom pre EHP)

(Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 54)

Zmenené a doplnené:

		Úradný vestník		
		Č.	Strana	Dátum
► <u>M1</u>	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/869 z 30. mája 2022	L 152	45	3.6.2022

**NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ)
2019/943**

z 5. júna 2019

o vnútornom trhu s elektrinou

(prepracované znenie)

(Text s významom pre EHP)

KAPITOLA I

**PREDMET ÚPRAVY, ROZSAH PÔSOBNOSTI A VYMEDZENIE
POJMOV**

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

Cieľom tohto nariadenia je:

- a) stanoviť základ pre efektívne dosahovanie cieľov energetickej únie, a najmä rámca politik v oblasti klímy a energetiky do roku 2030, umožnením vysielania trhových signálov v záujme zvýšenia efektívnosti, podielu obnoviteľných zdrojov energie, bezpečnosti dodávok, flexibility, udržateľnosti, dekarbonizácie a inovácie;
- b) stanoviť základné zásady dobre fungujúcich integrovaných trhov s elektrinou, ktoré umožnia všetkým poskytovateľom zdrojov a odberateľom elektriny nediskriminačný prístup na trh, posilnia postavenie spotrebiteľov, zabezpečia konkurencieschopnosť na globálnom trhu, ako aj riadenie odberu, uskladňovanie energie a energetickú efektívnosť a uľahčia agregáciu distribuovaného dopytu a ponuky, a umožnia integráciu trhu a odvetvia a trhové odmeňovanie za elektrinu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov;
- c) stanoviť spravodlivé pravidlá pre cezhraničnú výmenu elektriny a tým podporiť hospodársku súťaž na vnútornom trhu s elektrinou, berúc do úvahy špecifiká vnútroštátnych a regionálnych trhov, vrátane zriadenia kompenzačného mechanizmu pre cezhraničné toky elektriny a určenia harmonizovaných zásad pre poplatky za cezhraničný prenos a prideľovania dostupných kapacít spojovacích vedení medzi národnými prenosovými sústavami;
- d) uľahčiť vznik dobre fungujúceho a transparentného veľkoobchodného trhu prispievajúceho k vysokej úrovni bezpečnosti dodávok elektriny a stanovujúceho mechanizmy na harmonizáciu pravidiel pre cezhraničné výmeny elektriny.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Uplatňuje sa toto vymedzenie pojmov:

- 1. „spojovacie vedenie“ je prenosové vedenie, ktoré prechádza cez hranicu medzi členskými štátmi alebo ju preklenuje a ktoré spája národné prenosové sústavy členských štátov;
- 2. „regulačný orgán“ je regulačný orgán určený každým členským štátom podľa článku 57 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944;

▼B

3. „cezhraničný tok“ je fyzický tok elektriny cez prenosovú sústavu členského štátu, ktorý vyplýva z vplyvu činností výrobcov a/alebo odberateľov mimo tohto členského štátu na jeho prenosovú sústavu;
4. „preťaženie“ je situácia, pri ktorej nie je možné prijať všetky požiadavky účastníkov trhu na obchodovanie medzi sieťovými oblasťami, pretože by významným spôsobom ovplyvnili fyzické toky na prvkoch siete, ktoré tieto toky nedokážu prijať;
5. „nové spojovacie vedenie“ je spojovacie vedenie, ktoré k 4. augustu 2003 ešte nebolo dokončené;
6. „štrukturálne preťaženie“ je preťaženie v prenosovej sústave, ktoré je možné jednoznačne vymedziť, je predvídateľné, v priebehu času geograficky stabilné a ktoré sa často opakovanne vyskytuje v bežných podmienkach elektrizačnej sústavy;
7. „organizátor trhu“ je subjekt poskytujúci službu, v rámci ktorej sa ponuky na predaj elektriny spárujú s ponukami na nákup elektriny;
8. „nominovaný organizátor trhu s elektrinou“ je organizátor trhu, ktorého príslušný orgán určil, aby vykonával úlohy týkajúce sa jedného prepojenia denných trhov alebo jedného prepojenia vnútro-denných trhov;
9. „hodnota nedodanej elektriny“ je odhad maximálnej ceny elektriny, ktorú sú odberatelia ochotní zaplatiť, aby sa vyhli odstávke, vyjadrený v EUR/MWh;
10. „zabezpečovanie rovnováhy“ sú všetky činnosti a procesy vo všetkých časových rámcoch, prostredníctvom ktorých prevádzkovatelia prenosových sústav priebežne zabezpečujú udržiavanie frekvencie v sústave vo vopred určenom rozsahu stability a v súlade s výškou rezerv potrebných na dodržiavanie požadovanej kvality;
11. „regulačná energia“ je elektrina využívaná prevádzkovateľmi prenosových sústav na zabezpečovanie rovnováhy;
12. „poskytovateľ regulačných služieb“ je účastník trhu poskytujúci prevádzkovateľom prenosových sústav buď regulačnú energiu, alebo disponibilitu, alebo regulačnú energiu aj disponibilitu;
13. „disponibilita“ je objem rezervnej kapacity, s ktorého dodržaním súhlasil poskytovateľ regulačných služieb a vzhľadom na ktorý poskytovateľ regulačných služieb súhlasil s tým, že prevádzkovateľovi prenosovej sústavy počas trvania zmluvy predloží ponuky na zodpovedajúci objem regulačnej energie;
14. „samostatný subjekt zúčtovania“ je účastník trhu alebo jeho vybraný zástupca zodpovedný za odchýlky na trhu s elektrinou, ktoré účastník trhu spôsobil;
15. „interval zúčtovania odchýlok“ je časová jednotka, za ktorú sa samostatným subjektom zúčtovania vypočítava odchýlka;
16. „cena odchýlky“ je cena, či už kladná, nulová alebo záporná, za odchýlku v každom smere v jednotlivých intervaloch zúčtovania odchýlok;
17. „oblasť ceny odchýlky“ je oblasť, v ktorej sa vypočítava cena odchýlky;

▼B

18. „postup predbežného schválenia“ je postup na overenie toho, či poskytovateľ disponibility vyhovuje požiadavkám stanoveným prevádzkovateľmi prenosových sústav;
19. „rezervná kapacita“ je výška rezerv na zachovanie frekvencie, rezerv na obnovenie frekvencie alebo nahradzujúcich rezerv, ktoré musia byť k dispozícii prevádzkovateľovi prenosovej sústavy;
20. „prednostný dispečing“ je so zreteľom na model decentralizovaného dispečingu nasadzovanie elektrární na základe kritérií, ktoré sú odlišné od ekonomického poradia ponúk a so zreteľom na model centralizovaného dispečingu nasadzovanie elektrární na základe kritérií odlišných od ekonomického poradia a od obmedzení siete a ktoré uprednostňujú nasadzovanie určitých technológií výroby;
21. „región výpočtu kapacity“ je geografická oblasť, v ktorej sa uplatňuje koordinovaný výpočet kapacity;
22. „kapacitný mechanizmus“ je dočasné opatrenie s cieľom zabezpečiť dosiahnutie potrebnej úrovne primeranosti zdrojov prostredníctvom odmeňovania zdrojov za ich dostupnosť, s výnimkou opatrení týkajúcich sa podporných služieb alebo riadenia preťaženia;
23. „vysoko účinná kogenerácia“ je kogenerácia, ktorá spĺňa kritériá stanovené v prílohe II k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ ⁽¹⁾;
24. „demonštračný projekt“ je projekt, na ktorom sa demonštruje technológia ako prvá svojho druhu v Únii, ktorá predstavuje významnú inováciu výrazne prekračujúcu rámec aktuálneho stavu technologického vývoja;
25. „účastník trhu“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá kupuje, predáva alebo vyrába elektrinu, sprostredkováva agregáciu alebo je prevádzkovateľom riadenia odberu alebo služieb uskladňovania energie aj prostredníctvom zadávania pokynov na obchodovanie na jednom alebo viacerých trhoch s elektrinou vrátane trhov s regulačnou energiou;
26. „redispečing“ je opatrenie vrátane obmedzenia distribúcie, ktoré aktivuje jeden alebo viacerí prevádzkovatelia prenosových sústav alebo prevádzkovatelia distribučných sústav prostredníctvom zmeny modelu výroby a/alebo zaťaženia s cieľom zmeniť fyzické toky v elektrizačnej sústave a zmierniť fyzické preťaženie alebo inak zabezpečiť bezpečnosť sústavy;
27. „protiobchod“ je medzioblastná výmena, ktorú iniciovali prevádzkovatelia sústav medzi dvoma ponukovými oblasťami s cieľom zmierniť fyzické preťaženie;
28. „zariadenie na výrobu elektriny“ je zariadenie, ktoré premieňa primárnu energiu na energiu elektrickú a ktoré sa skladá z jedného alebo viacerých zariadení na výrobu elektriny pripojených do sústavy;

⁽¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES (Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 1).

▼B

29. „model centralizovaného dispečingu“ je model plánovania prevádzky a dispečingu, v rámci ktorého plány výroby a spotreby, ako aj dispečing zariadení na výrobu elektriny a odberných zariadení, pokiaľ ide o nasaditeľné zariadenia, určuje prevádzkovateľ prenosovej sústavy v rámci integrovaného postupu plánovania prevádzky;
30. „model decentralizovaného dispečingu“ je model plánovania prevádzky a dispečingu, v rámci ktorého plány výroby a spotreby, ako aj dispečing zariadení na výrobu elektriny a odberných zariadení, určuje agent plánovania týchto zariadení;
31. „štandardný produkt regulácie“ je harmonizovaný produkt regulácie, ktorý je určený všetkými prevádzkovateľmi prenosových sústav na výmenu regulačných služieb;
32. „osobitný produkt regulácie“ je produkt regulácie, ktorý sa líši od štandardného produktu regulácie;
33. „delegovaný prevádzkovateľ“ je subjekt, na ktorý prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo nominovaný organizátor trhu s elektrinou preniesol konkrétne úlohy alebo povinnosti, ktorými bol tento prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo nominovaný organizátor trhu s elektrinou podľa tohto nariadenia alebo iného právneho aktu Únie poverený alebo ktoré mu určil členský štát alebo regulačný orgán;
34. „odberateľ“ je odberateľ ako je uvedené v článku 2 bode 1 smernice (EÚ) 2019/944;
35. „koncový odberateľ“ je koncový odberateľ ako je uvedené v článku 2 bode 3 smernice (EÚ) 2019/944;
36. „veľkoobchodný odberateľ“ je veľkoobchodný odberateľ ako je uvedené v článku 2 bode 2 smernice (EÚ) 2019/944;
37. „odberateľ v domácnosti“ je odberateľ v domácnosti ako je uvedené v článku 2 bode 4 smernice (EÚ) 2019/944;
38. „malý podnik“ je malý podnik ako je uvedené v článku 2 bode 7 smernice (EÚ) 2019/944;
39. „aktívny odberateľ“ je aktívny odberateľ ako je uvedené v článku 2 bode 8 smernice (EÚ) 2019/944;
40. „trh s elektrinou“ je trh s elektrinou ako je uvedené v článku 2 bode 9 smernice (EÚ) 2019/944;
41. „dodávka“ je dodávka ako je uvedené v článku 2 bode 12 smernice (EÚ) 2019/944;
42. „zmluva o dodávke elektriny“ je zmluva o dodávke elektriny ako je uvedené v článku 2 bode 13 smernice (EÚ) 2019/944;
43. „agregácia“ je agregácia ako je uvedené v článku 2 bode 18 smernice (EÚ) 2019/944;
44. „riadenie odberu“ je riadenie odberu ako je uvedené v článku 2 bode 20 smernice (EÚ) 2019/944;

▼B

45. „systém inteligentného merania“ je systém inteligentného merania ako je uvedené v článku 2 bode 23 smernice (EÚ) 2019/944;
46. „interoperabilita“ je interoperabilita ako je uvedené v článku 2 bode 24d smernice (EÚ) 2019/944;
47. „distribúcia“ je distribúcia ako je uvedené v článku 2 bode 28 smernice (EÚ) 2019/944;
48. „prevádzkovateľ distribučnej sústavy“ je prevádzkovateľ distribučnej sústavy ako je uvedené v článku 2 bode 29 smernice (EÚ) 2019/944;
49. „energetická účinnosť“ je energetická účinnosť ako je uvedené v článku 2 bode 30 smernice (EÚ) 2019/944;
50. „energia z obnoviteľných zdrojov“ je energia z obnoviteľných zdrojov ako je uvedené v článku 2 bode 31 smernice (EÚ) 2019/944;
51. „distribúovaná výroba“ je distribúovaná výroba ako je uvedené v článku 2 bode 32 smernice (EÚ) 2019/944;
52. „prenos“ je prenos ako je uvedené v článku 2 bode 34 smernice (EÚ) 2019/944;
53. „prevádzkovateľ prenosovej sústavy“ je prevádzkovateľ prenosovej sústavy ako je uvedené v článku 2 bode 35 smernice (EÚ) 2019/944;
54. „užívateľ sústavy“ je užívateľ sústavy ako je uvedené v článku 2 bode 36 smernice (EÚ) 2019/944;
55. „výroba“ je výroba ako je uvedené v článku 2 bode 37 smernice (EÚ) 2019/944;
56. „výrobca“ výrobca ako je uvedené v článku 2 bode 38 smernice (EÚ) 2019/944;
57. „prepojená sústava“ je prepojená sústava ako je uvedené v článku 2 bode 40 smernice (EÚ) 2019/944;
58. „malá izolovaná sústava“ je malá izolovaná sústava ako je uvedené v článku 2 bode 42 smernice (EÚ) 2019/944;
59. „malá prepojená sústava“ je malá prepojená sústava ako je uvedené v článku 2 bode 43 smernice (EÚ) 2019/944;
60. „podporná služba“ je podporná služba ako je uvedené v článku 2 bode 48 smernice (EÚ) 2019/944;
61. „nefrekvenčná podporná služba“ je nefrekvenčná podporná služba ako je uvedené v článku 2 bode 49 smernice (EÚ) 2019/944;
62. „uskladňovanie energie“ je uskladňovanie energie ako je uvedené v článku 2 bode 59 smernice (EÚ) 2019/944;

▼B

63. „regionálne koordinačné centrum“ je regionálne koordinačné centrum zriadené podľa článku 35 tohto nariadenia;
64. „veľkoobchodný trh s energiou“ je veľkoobchodný trh s energiou ako je uvedené v článku 2 bode 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1227/2011 ⁽²⁾;
65. „ponuková oblasť“ je najväčšie zemepisné územie, v rámci ktorého si účastníci trhu môžu vymieňať elektrickú energiu bez pridelovania kapacity;
66. „pridelenie kapacity“ je poskytnutie medzioblastnej kapacity;
67. „regulačná oblasť“ je súvislá časť prepojenej sústavy prevádzkovaná jediným prevádzkovateľom sústavy a zahŕňa aj prípadné fyzické zaťaženie a/alebo výrobné bloky;
68. „koordinovaná čistá prenosová kapacita“ je metóda výpočtu kapacity založená na zásade vyhodnotenia a určenia maximálnej výmeny energie *ex ante* medzi príslušnými ponukovými oblasťami;
69. „kritický prvok siete“ je prvok siete buď v rámci ponukovej oblasti alebo medzi ponukovými oblasťami zohľadnený vo výpočte kapacity, ktorý obmedzuje množstvo energie, s ktorou sa môže obchodovať;
70. „medzioblastná kapacita“ je schopnosť prepojeného systému zaistiť prenos energie medzi ponukovými oblasťami;
71. „výrobný blok“ je jeden generátor elektrickej energie, ktorý je súčasťou výrobné jednotky.

KAPITOLA II

VŠEOBECNÉ PRAVIDLÁ PRE TRH S ELEKTRINOU

Článok 3

Zásady týkajúce sa fungovania trhov s elektrinou

Členské štáty, regulačné orgány, prevádzkovatelia prenosových sústav, prevádzkovatelia distribučných sústav, organizátori trhu a delegovaní prevádzkovatelia zabezpečia, aby trhy s elektrinou fungovali v súlade s týmito zásadami:

- a) ceny sa musia tvoriť na základe dopytu a ponuky;
- b) trhové pravidlá musia podporovať voľnú tvorbu cien a musia predchádzať opatreniam, ktoré bránia tvorbe cien na základe dopytu a ponuky;
- c) trhové pravidlá musia podporovať rozvoj pružnejšej výroby, udržateľnej nízkouhlíkovej výroby a pružnejšieho dopytu;

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1227/2011 z 25. októbra 2011 o integrite a transparentnosti veľkoobchodného trhu s energiou (Ú. v. EÚ L 326, 8.12.2011, s. 1).

▼B

- d) odberatelia musia mať možnosť ťažiť z trhových príležitostí a zvýšenej hospodárskej súťaže na maloobchodných trhoch a musia mať právo vystupovať ako účastníci trhu s energiou a energetickej transformácie;
- e) v súlade s právom Únie v oblasti hospodárskej súťaže sa musí umožniť účasť koncových odberateľov a malých podnikov na trhu agregáciou výroby z viacerých zariadení na výrobu elektriny alebo odberu z viacerých zariadení odberu energie, aby mohli poskytovať spoločné ponuky na trhu s elektrinou a aby mohli byť spoločne prevádzkované v elektrizačnej sústave;
- f) trhové pravidlá musia umožniť dekarbonizáciu elektrizačnej sústavy, a teda aj hospodárstva vrátane umožnenia integrácie elektriny z obnoviteľných zdrojov a poskytnutia stimulov na zvyšovanie energetickej efektívnosti;
- g) trhové pravidlá musia poskytovať vhodné investičné stimuly pre výrobu – najmä pre dlhodobé investície do dekarbonizovanej a udržateľnej elektrizačnej sústavy – uskladňovanie energie, energetickej efektívnosti a riadenie odberu s cieľom napĺňať potreby trhu a musia uľahčovať spravodlivú hospodársku súťaž, čím zaručia bezpečnosť dodávok;
- h) musia sa postupne odstrániť prekážky pre cezhraničné toky elektriny medzi ponukovými oblasťami alebo členskými štátmi a cezhraničné transakcie na trhoch s elektrinou a trhoch so súvisiacimi službami;
- i) trhové pravidlá musia zabezpečiť regionálnu spoluprácu, kde je efektívna;
- j) na bezpečnú a udržateľnú výrobu, uskladňovanie energie a riadenie odberu sa na trhu musia uplatňovať rovnaké podmienky podľa požiadaviek ustanovených v práve Únie;
- k) všetci výrobcovia musia byť priamo alebo nepriamo zodpovední za predaj elektriny, ktorú vyrábajú;
- l) trhové pravidlá musia umožniť rozvoj demonštračných projektov v oblasti udržateľných, bezpečných a nízkouhlíkových zdrojov energie, technológií alebo systémov, ktorých realizácia a využitie bude prospešné pre spoločnosť;
- m) trhové pravidlá musia umožniť efektívny dispečing výrobných kapacít, uskladňovanie energie a riadenie odberu;
- n) trhové pravidlá musia umožniť vstup a odchod podnikov vyrábajúcich elektrinu, podnikov uskladňujúcich energiu a podnikov dodávajúcich elektrinu na základe ich posúdenia hospodárskej a finančnej životaschopnosti ich pôsobenia;
- o) s cieľom umožniť účastníkom trhu, aby boli chránení pred rizikami kolísania cien na trhovom základe, a zmierniť neistotu budúcej návratnosti investícií sa na burzách musí dať obchodovať s dlhodobými zaistovacími produktmi transparentným spôsobom a o zmluvách o dlhodobých dodávkach elektriny sa musí dať vyjednávať mimo burzu, a to pod podmienkou dodržania pravidiel práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže;

▼B

- p) trhové pravidlá musia uľahčovať obchodovanie s výrobkami v celej Únii a regulačné zmeny musia zohľadňovať vplyvy na krátkodobé aj dlhodobé trhy a produkty s forwardmi a futuritami;
- q) účastníci trhu majú právo na prístup do prenosových a distribučných sústav na základe objektívnych, transparentných a nediskriminačných podmienok.

*Článok 4***Spravodlivá transformácia**

Komisia podporuje členské štáty, ktoré zavádzajú národnú stratégiu postupného znižovania existujúcej kapacity na výrobu elektriny z uhlia a iných tuhých fosílnych palív a na ťažbu uhlia a iných tuhých fosílnych palív všetkými dostupnými prostriedkami, aby sa umožnila tzv. spravodlivá transformácia v regiónoch zasiahnutých štrukturálnou zmenou. Komisia pomáha členským štátom riešiť sociálne a hospodárske dôsledky prechodu na čistú energiu.

Komisia úzko spolupracuje so zainteresovanými stranami v uhoľných regiónoch a regiónoch s vysokými emisiami uhlíka, uľahčuje prístup k dostupným finančným prostriedkom a programom a ich využívanie a podporuje výmenu osvedčených postupov vrátane diskusií o priemyselných plánoch a potrebách rekvalifikácie.

*Článok 5***Zodpovednosť za vyrovnávanie odchýlky**

1. Všetci účastníci trhu musia byť zodpovední za odchýlky, ktoré v sústave spôsobia (ďalej len „zodpovednosť za vyrovnávanie odchýlky“). Na tento účel musia byť účastníci trhu buď samostatnými subjektmi zúčtovania, alebo svoju zodpovednosť musia zmluvne preniesť na samostatný subjekt zúčtovania podľa vlastného výberu. Každý subjekt zúčtovania musí byť finančne zodpovedný za svoje odchýlky a musí sa usilovať o rovnováhu alebo prispievať k rovnováhe elektrizačnej sústavy.

2. Členské štáty môžu stanoviť výnimky zo zodpovednosti za vyrovnávanie odchýlok iba pre:

- a) demonštračné projekty pre inovačné technológie, ktoré podliehajú schváleniu zo strany regulačného orgánu za predpokladu, že uvedené výnimky sa obmedzujú na čas a rozsah potrebný na demonštračné účely;
- b) zariadenia na výrobu elektriny využívajúce obnoviteľné zdroje energie s inštalovaným elektrickým výkonom menším než 400 kW;
- c) zariadenia využívajúce podporu schválenú Komisiou na základe pravidiel Únie o štátnej pomoci podľa článkov 107, 108 a 109 ZFEÚ a uvedené do prevádzky pred 4. júlom 2019.

Členské štáty môžu bez toho, aby boli dotknuté články 107 a 108 ZFEÚ, motivovať účastníkov trhu, ktorí sú úplne alebo čiastočne oslobodení od zodpovednosti za vyrovnávanie odchýlok, aby takú zodpovednosť prevzali v plnom rozsahu.

▼B

3. Ak členský štát poskytne výnimku podľa článku 5 ods. 2, zabezpečí, aby finančnú zodpovednosť za odchýlky prevzal iný účastník trhu.

4. V prípade zariadení na výrobu elektriny uvedených do prevádzky od 1. januára 2026 sa odsek 2 písm. b) uplatňuje len na zariadenia na výrobu elektriny využívajúce obnoviteľné zdroje energie s inštalovaným elektrickým výkonom menším než 200 kW.

*Článok 6***Vyrovnávací trh**

1. Vyrovnávacie trhy vrátane postupov predbežného schválenia sa organizujú takým spôsobom, aby sa:

- a) zaistila účinná nediskriminácia účastníkov trhu a aby sa zároveň brali do úvahy rozličné technické potreby elektrizačnej sústavy a rozdielne technické možnosti výrobných zdrojov, uskladňovania energie a riadenia odberu;
- b) zabezpečilo, aby boli služby vymedzené transparentným a technologicky neutrálnym spôsobom a obstarané transparentným, trhovo orientovaným spôsobom;
- c) zabezpečil nediskriminačný prístup ku všetkým účastníkom trhu, či už individuálne, alebo prostredníctvom agregácie, vrátane elektrickej energie vyrobenej z variabilných obnoviteľných zdrojov energie, riadenia odberu a uskladňovania energie;
- d) rešpektovala potreba umiestniť rastúce podiely variabilnej výroby, zohľadňovala zvýšená schopnosť riadenia odberu a nástup nových technológií.

2. Cena regulačnej energie sa nestanovuje vopred v zmluve na disponibilitu. Postupy obstarávania musia byť transparentné v súlade s článkom 40 ods. 4 smernice (EÚ) 2019/944, pri súčasnej ochrane dôvernosti citlivých obchodných informácií.

3. Vyrovnávacie trhy musia zaručiť prevádzkovú bezpečnosť a pritom umožniť maximálne využívanie a efektívne pridelovanie medzioblastnej kapacity v rôznych časových rámcoch v súlade s článkom 17.

4. Zúčtovanie regulačnej energie musí byť v prípade štandardných produktov regulácie a osobitných produktov regulácie založené na cene na základe marginálnych nákladov, tzv. pay-as-cleared, okrem prípadu, ak všetky regulačné orgány schvália alternatívnu metódu oceňovania na základe spoločného návrhu prevádzkovateľov prenosových sústav podloženého analýzou, ktorá preukáže, že uvedená alternatívna metóda oceňovania je efektívnejšia.

Účastníkom trhu sa umožní predkladať ponuky čo najbližšie k reálnemu času a čas uzávierky pre regulačnú energiu nesmie byť pred časom uzávierky vnútrodenného medzioblastného trhu.

▼B

Prevádzkovateľ prenosovej sústavy uplatňujúci model centralizovaného dispečingu môže stanoviť ďalšie pravidlá v súlade s usmerneniami o zabezpečení rovnováhy v elektrizačnej sústave prijatými na základe článku 6 ods. 11 nariadenia (ES) č. 714/2009.

5. Odchýlky sa účtujú za cenu, ktorá zodpovedá hodnote elektriny v reálnom čase.

6. Oblasť ceny odchýlky sa musí rovnať ponukovej oblasti okrem prípadu modelu centralizovaného dispečingu, keď oblasť ceny odchýlky môže predstavovať časť ponukovej oblasti.

7. Dimenzovanie rezervnej kapacity uskutočňujú prevádzkovatelia prenosových sústav a musí byť podporované na regionálnej úrovni.

8. Obstarávanie disponibilít uskutočňuje prevádzkovateľ prenosovej sústavy a môže byť podporované na regionálnej úrovni. Rezervácia cezhraničnej kapacity na tento účel môže byť obmedzená. Obstarávanie disponibilít musí byť trhové a zorganizované tak, aby bolo k účastníkom trhu v rámci postupu predbežného schválenia nediskriminačné v súlade s článkom 40 ods. 4 smernice (EÚ) 2019/944, bez ohľadu na to, či sa ho účastníci trhu zúčastňujú jednotlivo alebo prostredníctvom agregácie.

Obstarávanie disponibilít musí byť založené na primárnom trhu okrem prípadu, keď regulačný orgán stanovil výnimku, aby umožnil používanie iných foriem trhov orientovaného obstarávania z dôvodu nedostatočnej hospodárskej súťaže na trhu s regulačnými službami. Výnimky z povinnosti založiť obstarávanie disponibilít na využívaní primárnych trhov sa preskúmajú každé tri roky.

9. Obstarávanie kladnej disponibilít a zápornej disponibilít sa vykonáva oddelene, pokiaľ regulačný orgán neschváli výnimku z tejto zásady na základe toho, že hodnotením vykonaným prevádzkovateľom prenosovej sústavy sa preukáže, že by to viedlo k vyššej hospodárskej efektívnosti. Zmluvy na disponibilitu sa nesmú uzatvárať viac než jeden deň pred poskytnutím disponibilít a zmluvné obdobie nesmie byť dlhšie než jeden deň, okrem prípadu, keď regulačný orgán schváli skoršie uzatváranie zmlúv alebo dlhšie zmluvné obdobia na zaistenie bezpečnosti dodávok alebo zlepšenie hospodárskej efektívnosti.

Ak sa udelí výnimka, pre aspoň pre 40 % štandardných produktov regulácie a minimálne 30 % všetkých produktov používaných pre disponibilitu sa zmluvy na disponibilitu nesmú uzatvárať viac než jeden deň pred poskytnutím disponibilít a zmluvné obdobie nesmie byť dlhšie než jeden deň. Zmluvy týkajúce sa zostávajúcej časti disponibilít sa uzatvárajú najviac jeden mesiac pred poskytnutím disponibilít na zmluvné obdobie maximálne jeden mesiac.

10. Na žiadosť prevádzkovateľa prenosovej sústavy môže regulačný orgán rozhodnúť o predĺžení zmluvného obdobia zostávajúcej časti disponibilít uvedenej v odseku 9 na maximálne obdobie dvanástich mesiacov za predpokladu, že takéto rozhodnutie je časovo obmedzené a že pozitívne účinky z hľadiska znižovania nákladov pre konečných odberateľov prevážia negatívne dôsledky pre trh. Žiadosť musí obsahovať:

▼B

- a) konkrétne obdobie, počas ktorého by výnimka platila;
- b) konkrétny objem disponibilít, pre ktorý by výnimka platila;
- c) analýzu vplyvu výnimky na účasť vyrovnávacích zdrojov; a
- d) odôvodnenie výnimky preukazujúce, že takouto výnimkou by sa dosiahli nižšie náklady pre koncových odberateľov.

11. Bez ohľadu na odsek 10, nesmú byť od 1. januára 2026 zmluvné obdobia dlhšie ako šesť mesiacov.

12. Do 1. januára 2028 regulačné orgány oznámia Komisii a ACER podiel celkovej disponibilít zahrnutej v zmluvách s trvaním alebo obdobím obstarávania viac než jeden deň.

13. Prevádzkovatelia prenosových sústav alebo ich delegovaní prevádzkovatelia zverejnia čo najskôr k reálnemu času, nie však viac než s 30 minútovým oneskorením po dodávke regulačnej energie informáciu o aktuálnej rovnováhe sústavy vo svojich plánovacích oblastiach, odhadované ceny odchýlok a odhadované ceny regulačnej energie.

14. V prípade, že štandardné produkty regulácie nie sú dostatočné na zaistenie prevádzkovej bezpečnosti alebo v prípade, ak sa niektoré vyrovnávacie zdroje nemôžu zúčastňovať vyrovnávacieho trhu prostredníctvom štandardných produktov regulácie, môžu prevádzkovatelia prenosových sústav navrhnúť, a regulačné orgány môžu schváliť, výnimky z odsekov 2 a 4 pre osobitné produkty regulácie, ktoré sa aktivujú na miestnej úrovni bez toho, aby si ich vymieňali s inými prevádzkovateľmi prenosových sústav.

Návrhy na výnimky musia obsahovať opis opatrení navrhnutých na minimalizáciu používania osobitných produktov v závislosti od hospodárskej efektívnosti, pričom sa musí preukázať, že osobitné produkty nespôsobujú významnú neefektívnosť a nenarušujú vyrovnávací trh ani vo vnútri plánovacej oblasti ani mimo nej, a v prípade potreby aj pravidlá a informácie týkajúce sa procesu konverzie ponúk regulačnej energie z osobitných produktov regulácie na ponuky regulačnej energie zo štandardných produktov regulácie.

Článok 7

Denné a vnútrodenné trhy

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav a nominovaní organizátori trhu s elektrinou spoločne organizujú riadenie integrovaných denných a vnútrodenných trhov v súlade s nariadením (EÚ) 2015/1222. Prevádzkovatelia prenosových sústav a nominovaní organizátori trhu s elektrinou spolupracujú na úrovni Únie, alebo ak je to vhodnejšie, na regionálnej úrovni s cieľom maximalizovať efektívnosť a účinnosť obchodovania na dennom a vnútrodennom trhu s elektrinou v Únii. Povinnosť spolupracovať platí bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže. Vo svojich funkciách týkajúcich sa obchodovania s elektrinou podliehajú prevádzkovatelia prenosových sústav a nominovaní organizátori trhu s elektrinou regulačnému dohľadu regulačných orgánov a ACER podľa článku 59 smernice (EÚ) 2019/944 a ACER podľa článkov 4 a 8 nariadenia (EÚ) 2019/942.

▼B**2. Denné a vnútrodenne trhy**

- a) musia byť organizované tak, aby boli nediskriminačné;
- b) musia maximalizovať schopnosť všetkých účastníkov trhu riešiť svoje odchýlky;
- c) musia maximalizovať príležitosti pre všetkých účastníkov trhu zúčastňovať sa na medzioblastnom obchode čo najbližšie k reálnemu času vo všetkých ponukových oblastiach;
- d) musia zabezpečiť, aby ceny odrážali základné danosti trhu vrátane hodnoty elektriny v reálnom čase, na ktoré sa účastníci trhu môžu spoliehať pri dohodách o dlhodobějších zaistovacích produktoch;
- e) musia zabezpečiť prevádzkovú bezpečnosť a zároveň umožniť maximálne využitie prenosovej kapacity;
- f) musia byť transparentné a zároveň chrániť dôvernosc citlivých obchodných informácií a musí sa zabezpečiť, aby sa na nich obchodovalo anonymným spôsobom;
- g) nesmú robiť rozdiely medzi obchodmi realizovanými v rámci ponukovej oblasti a medzi ponukovými oblasťami; a
- h) musia byť organizované tak, aby sa zabezpečilo, že všetci účastníci trhu budú mať prístup na trh individuálne alebo prostredníctvom agregácie.

*Článok 8***Obchodovanie na denných a vnútrodenných trhoch**

1. Nominovaní organizátori trhu s elektrinou umožnia účastníkom trhu obchodovať s elektrinou čo najbližšie k reálnemu času a prinajmenšom až do času uzávierky vnútrodenného medzioblastného trhu.
2. Nominovaní organizátori trhu s elektrinou poskytnú účastníkom trhu príležitosť obchodovať s elektrinou v časových intervaloch, ktoré sú aspoň také krátke, ako je interval zúčtovania odchýlok na denných a vnútrodenných trhoch.
3. Nominovaní organizátori trhu s elektrinou musia na obchodovanie na denných a vnútrodenných trhoch poskytovať produkty, ktoré sú dostatočne malé, pričom minimálna veľkosť ponuky je najviac 500 kW, aby sa umožnila efektívna účasť na riadení odberu, uskladňovaní energie a výrobe z drobných obnoviteľných zdrojov, a to aj priamou účasťou zo strany odberateľov.
4. Do 1. januára 2021 musí interval zúčtovania odchýlok predstavovať 15 minút vo všetkých plánovacích oblastiach, ak regulačné orgány neudelia výnimku. Výnimky sa môžu udeliť iba do 31. decembra 2024.

Od 1. januára 2025 obdobie zúčtovania odchýlok nesmie prekročiť 30 minút, ak bude udelená výnimka všetkými regulačnými orgánmi synchronnej oblasti.

Článok 9

Forwardové trhy

1. V súlade s nariadením (EÚ) 2016/1719 musia prevádzkovatelia prenosových sústav vydávať dlhodobé prenosové práva alebo mať zavedené rovnocenné opatrenia s cieľom umožniť účastníkom trhu vrátane vlastníkov zariadení na výrobu elektriny využívajúcich obnoviteľné zdroje energie zaistiť sa proti cenovým rizikám naprieč hranicami ponukových oblastí, pokiaľ sa posúdením forwardového trhu na hraniciach ponukovej oblasti, ktoré vykonávajú príslušné regulačné orgány, nepreukáže, že existujú dostatočné možnosti zaistenia v dotknutých ponukových oblastiach.

2. Dlhodobé prenosové práva sa pridelujú transparentným, trhovo orientovaným a nediskriminačným spôsobom prostredníctvom jednotnej pridelovacej platformy.

3. Pod podmienkou dodržiavania práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže musia mať organizátori trhu možnosť vyvíjať forwardové zaistňovacie produkty, a to aj dlhodobé forwardové zaistňovacie produkty, aby mohli účastníkom trhu vrátane vlastníkov zariadení na výrobu elektriny využívajúcich obnoviteľné zdroje energie poskytnúť vhodné možnosti zaistiť sa proti finančným rizikám z dôvodu kolísania cien. Členské štáty nesmú vyžadovať, aby takéto zaistňovacie činnosti boli obmedzené na obchody v členskom štáte alebo ponukovej oblasti.

Článok 10

Technické ponukové limity

1. Nesmie existovať ani maximálny ani minimálny limit veľkoobchodnej ceny elektriny. Toto ustanovenie sa uplatňuje okrem iného na ponuky a zúčtovania vo všetkých časových rámcoch a vzťahuje sa aj na ceny regulačnej energie a ceny odchýlok bez toho, aby boli dotknuté technické cenové limity, ktoré sa môžu uplatňovať v časovom rámci vyrovnávania a v dennom a vnútrodenom časovom rámci, v súlade s odsekom 2.

2. Nominovaní organizátori trhu s elektrinou môžu uplatňovať harmonizované limity týkajúce sa maximálnych a minimálnych zúčtovacích cien pre denné a vnútrodené časové rámce. Uvedené limity musia byť dostatočne vysoké, aby zbytočne neobmedzovali obchod, musia byť harmonizované pre oblasť vnútorného trhu a musia zohľadňovať maximálnu hodnotu nedodanej elektriny. Nominovaní organizátori trhu s elektrinou uplatňujú transparentný mechanizmus na včasné automatické nastavovanie technických ponukových limitov, ak sa očakáva dosiahnutie stanovených limitov. Limity nastavené na vyššiu úroveň zostanú uplatniteľné dovtedy, kým budú potrebné ďalšie zvýšenia podľa uvedeného mechanizmu.

3. Prevádzkovatelia prenosových sústav nesmú prijať žiadne opatrenia na účely zmeny veľkoobchodných cien.

4. Regulačné orgány alebo v prípade, ak členský štát určí iný príslušný orgán na uvedený účel, takéto určené orgány identifikujú politiky a opatrenia uplatňované na svojom území, ktoré by mohli prispievať k nepriamemu obmedzeniu tvorby veľkoobchodných cien

▼B

vrátane obmedzení ponúk týkajúcich sa aktivácie regulačnej energie, kapacitných mechanizmov, opatrení prevádzkovateľov prenosových sústav, opatrení určených na spochybnenie fungovania trhu alebo zamedzenie zneužívania dominantného postavenia alebo neefektívneho vymedzenia ponukových oblastí.

5. Ak regulačný orgán alebo iný určený príslušný orgán identifikuje politiku alebo opatrenie, ktoré by mohlo obmedzovať tvorbu veľkoobchodných cien, prijme všetky primerané opatrenia s cieľom odstrániť uvedenú politiku alebo opatrenie, alebo ak to nie je možné, zmierniť vplyv uvedenej politiky alebo opatrenia na ponukové správanie. Členské štáty predložia Komisii do 5. januára 2020 správu, v ktorej podrobne uvedú opatrenia, ktoré prijali alebo sa chystajú prijať.

*Článok 11***Hodnota nedodanej elektriny**

1. Do 5. júla 2020 – v prípade potreby na účel stanovenia štandardu spoľahlivosti v súlade s článkom 25 – regulačné orgány alebo v prípade, ak členský štát určil iný príslušný orgán na uvedený účel, takéto určené príslušné orgány, stanovujú jednotný odhad hodnoty nedodanej elektriny pre svoje územie. Uvedený odhad sa sprístupní verejnosti. Regulačné orgány alebo iné určené príslušné orgány môžu pre jednotlivé ponukové oblasti stanoviť rôzne odhady, ak majú na svojom území viac než jednu ponukovú oblasť. Ak sa ponuková oblasť skladá z území viac ako jedného členského štátu, dotknuté regulačné orgány alebo iné určené príslušné orgány určujú pre túto ponukovú oblasť jednotný odhad hodnoty nedodanej elektriny. Pri určení jednotného odhadu hodnoty nedodanej elektriny regulačné orgány alebo iné určené príslušné orgány uplatňujú metodiku uvedenú v článku 23 ods. 6.

2. Regulačné orgány a určené príslušné orgány aktualizujú svoje odhady hodnoty nedodanej elektriny najmenej raz za päť rokov alebo skôr, ak zistia podstatnú zmenu.

*Článok 12***Dispečing výrobných kapacít a riadenie odberu**

1. Ak nie je v odsekoch 2 až 6 stanovené inak, musia byť dispečing zariadení na výrobu elektriny a riadenie odberu nediskriminačné, transparentné a tržovo orientované.

2. Bez toho, aby boli dotknuté články 107, 108 a 109 ZFEÚ, členské štáty zabezpečia, aby pri nasadzovaní zariadení vyrábajúcich elektrinu prevádzkovatelia sústav uprednostnili zariadenia na výrobu elektriny, ktoré vyrábajú elektrinu z obnoviteľných zdrojov energie, v rozsahu umožňujúcom bezpečnú prevádzku vnútroštátnej elektrizačnej sústavy, na základe transparentných a nediskriminačných kritérií, a ak takéto zariadenia na výrobu elektriny sú buď:

- a) zariadenie na výrobu elektriny, ktoré využíva obnoviteľné zdroje energie a má inštalovaný elektrický výkon menší než 400 kW; alebo

▼B

- b) demonštračné projekty pre inovačné technológie, ktoré podliehajú schváleniu zo strany regulačného orgánu, za predpokladu, že takáto prednosť je obmedzená na čas a rozsah, do akého je potrebná na dosiahnutie účelu demonštrácie.

3. Členský štát sa môže rozhodnúť neuplatňovať prednostný dispečing zariadení na výrobu elektriny uvedený v odseku 2 písm. a), so začiatkom prevádzky aspoň šesť mesiacov po prijatí uvedeného rozhodnutia alebo uplatniť nižšiu minimálnu kapacitu, ako je stanovená v odseku 2 písm. a), ak:

- a) má fungujúce vnútrodenne a iné veľkoobchodné a vyrovnávacie trhy a tieto trhy sú plne prístupné pre všetkých účastníkov trhu v súlade s týmto nariadením;

- b) pravidlá redispečingu a riadenia preťaženia sú transparentné pre všetkých účastníkov trhu;

- c) príspevok členského štátu k celkovému záväznému cieľu Únie týkajúcu sa podielu energie z obnoviteľných zdrojov podľa článku 3 ods. 2 smernice (EÚ) 2018/2001 ⁽³⁾ a článkom 4 písm. a) bodom 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 ⁽⁴⁾ sa prinajmenšom rovná zodpovedajúcemu výsledku vzorca uvedeného v prílohe II k nariadeniu (EÚ) 2018/1999 a podiel energie z obnoviteľných zdrojov členského štátu nie je pod úrovňou referenčných hodnôt podľa článku 4 písm. a) bodu 2 nariadenia (EÚ) 2018/1999, alebo prípadne podiel energie z obnoviteľných zdrojov členského štátu na hrubej konečnej spotrebe elektriny je aspoň 50 %;

- d) členský štát oznámi Komisii plánovanú výnimku a podrobne uvedie, ako sú podmienky stanovené v písmenách a), b) a c) splnené; a

- e) členský štát uverejní plánovanú výnimku vrátane podrobného odôvodnenia pre udelenie tejto výnimky, pričom podľa potreby náležite zohľadní ochranu citlivých obchodných informácií.

Pri každej výnimke je nutné vyhýbať sa retroaktívnym zmenám, ktoré majú vplyv na výrobné zariadenia, ktoré už využívajú prednostný dispečing, bez ohľadu na akékoľvek dohody uzatvorené na dobrovoľnom základe medzi členským štátom a výrobným zariadením.

⁽³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).

▼B

Bez toho, aby boli dotknuté články 107, 108 a 109 ZFEÚ, členské štáty môžu poskytnúť stimuly pre zariadenia, ktoré sú oprávnené využívať prednostný dispečing, aby sa prednostného dispečingu dobrovoľne vzdali.

4. Bez toho, aby boli dotknuté články 107, 108 a 109 ZFEÚ, členské štáty môžu stanoviť prednostný dispečing pre elektrinu vyrobenú v zariadeniach na výrobu elektriny, ktoré využívajú vysoko účinnú kogeneráciu, s inštalovaným elektrickým výkonom nižším než 400 kW.

5. V prípade zariadení na výrobu elektriny uvedených do prevádzky od 1. januára 2026 sa odsek 2 písm. a) uplatňuje len na zariadenia na výrobu elektriny využívajúce obnoviteľné zdroje energie a majú inštalovaný elektrický výkon menší než 200 kW.

6. Bez toho, aby boli dotknuté zmluvy uzavreté pred 4. júlom 2019, zariadenia na výrobu elektriny využívajúce obnoviteľné zdroje energie alebo vysoko účinnú kogeneráciu a ktoré boli uvedené do prevádzky pred 4. júlom 2019, pri uvedení do prevádzky a podliehali prednostnému dispečingu podľa článku 15 ods. 5 smernice 2012/27/EÚ alebo článku 16 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES⁽⁵⁾, majú naďalej výhody z prednostného dispečingu. Prednostný dispečing sa už neuplatňuje na takéto zariadenia na výrobu elektriny odo dňa, v ktorom sa na zariadení na výrobu elektriny uskutočnia významné úpravy, za ktoré sa považuje prinajmenšom, keď je potrebná nová zmluva o pripojení alebo keď sa zvýši výrobná kapacita zariadenia na výrobu elektriny.

7. Prednostný dispečing nesmie ohroziť bezpečnú prevádzku elektrickej sústavy, nesmie sa používať ako zdôvodnenie na obmedzenie medzioblastných kapacít nad rámec toho, čo sa stanovuje v článku 16, a musí byť založený na transparentných a nediskriminačných kritériách.

Článok 13

Redispečing

1. Redispečing výroby a redispečing riadenia odberu sa musí zakladať na objektívnych, transparentných a nediskriminačných kritériách. Musí byť otvorený pre všetky technológie výroby, všetky uskladňovania energie a všetky riadenia odberu vrátane nachádzajúcich sa v iných členských štátoch, pokiaľ to nie je technicky nerealizovateľné.

2. Zdroje na redispečing sa vyberajú spomedzi výrobných zariadení, uskladňovania energie alebo riadenia odberu na základe trhových mechanizmov a musia byť finančne kompenzované. V ponukách regulačnej energie na redispečing sa nesmie stanoviť cena regulačnej energie.

3. Netrhový redispečing výroby, uskladňovanie energie a riadenia odberu energie sa môžu používať, iba pokiaľ:

⁽⁵⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES (Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 16).

▼B

- a) nie je k dispozícii žiadna trhovú alternatíva;
- b) boli použité všetky dostupné trhové zdroje;
- c) počet dostupných zariadení na výrobu elektriny, uskladňovanie energie a riadenie odberu energie je príliš nízky na zabezpečenie efektívnej hospodárskej súťaže v oblasti, kde sa nachádzajú vhodné zariadenia na poskytovanie tejto služby; alebo
- d) aktuálny stav sústavy spôsobuje pravidelným a predvídateľným spôsobom preťaženie do takej miery, že trhovú redispečing by mal za následok pravidelné strategické ponuky, v dôsledku ktorých by sa zvýšila úroveň vnútorného preťaženia, a dotknutý členský štát buď prijal akčný plán na riešenie tohto preťaženia alebo by zabezpečil, aby minimálna kapacita dostupná pre medzioblastný obchod bola v súlade s článkom 16 ods. 8.

4. Príslušní prevádzkovatelia prenosových sústav alebo prevádzkovatelia distribučných sústav podávajú aspoň raz ročne príslušnému regulačnému orgánu správu o:

- a) úrovni rozvoja a efektívnosti trhových mechanizmov redispečingu pre zariadenia na výrobu elektriny, uskladňovanie energie a riadenie odberu energie;
- b) dôvodoch, objemoch v MWh a typoch výrobného zdroja, na ktorý sa vzťahuje redispečing;
- c) opatreniach prijatých s cieľom znížiť potrebu zostupného redispečingu výrobných zariadení využívajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov alebo vysoko účinnú kogeneráciu v budúcnosti vrátane investícií do digitalizácie infraštruktúry siete a do služieb, ktoré zvyšujú flexibilitu.

Príslušný regulačný orgán predloží agentúre ACER správu a uverejní súhrn údajov uvedených v prvom pododseku, písm. a), b) a c) spolu s odporúčaniami na zlepšenie, ak je to potrebné.

5. Pod podmienkou splnenia požiadaviek súvisiacich so zachovaním spoľahlivosti a bezpečnosti elektrizačnej sústavy, ktoré sú založené na transparentných a nediskriminačných kritériách stanovených regulačnými orgánmi, musia prevádzkovatelia prenosových sústav a prevádzkovatelia distribučných sústav:

- a) zaručiť schopnosť prenosových sústav a distribučných sústav prenášať elektrinu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov energie alebo vysoko účinnou kogeneráciou pri čo najmenšom možnom redispečingu, ktorý nebráni tomu, aby sa pri plánovaní siete zohľadnil limitovaný redispečing v prípade, ak prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy je schopný transparentným spôsobom preukázať, že je to ekonomicky efektívnejšie a nepresiahne 5 % ročne vyrobenej elektriny v zariadeniach, ktoré využívajú obnoviteľné zdroje energie a sú priamo prepojené s príslušnou sústavou, pokiaľ členský štát, v ktorom elektrina zo zariadení na výrobu elektriny využívajúcich obnoviteľné zdroje energie alebo z vysoko účinnej kogenerácie predstavuje viac než 50 % ročnej hrubej konečnej spotreby elektriny, nestanovuje inak;

▼B

b) prijať vhodné sieťové a trhové prevádzkové opatrenia s cieľom minimalizovať zostupný redispečing elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie alebo z vysoko účinnej kogenerácie;

c) zabezpečiť, aby ich siete boli flexibilné do tej miery, aby ich boli schopní riadiť.

6. Ak sa používa netrhový zostupný redispečing, uplatňujú sa tieto zásady:

a) zostupný redispečing sa na zariadenia na výrobu elektriny využívajúce obnoviteľné zdroje energie uplatní len vtedy, ak neexistuje žiadna iná alternatíva alebo ak by iné riešenia mali za následok významne neprimerané náklady alebo závažné riziká pre bezpečnosť siete;

b) zostupný redispečing sa na elektrinu vyrobenú prostredníctvom procesu vysoko účinnej kogenerácie uplatní len vtedy, ak okrem zostupného redispečingu zariadení na výrobu elektriny využívajúcich obnoviteľné zdroje energie neexistuje žiadna iná alternatíva alebo ak by iné riešenia mali za následok neprimerané náklady alebo závažné riziká pre bezpečnosť siete;

c) ak sa problémy s bezpečnosťou siete dajú riešiť iným spôsobom, nesmie elektrina vyrobená vlastnou výrobou vo výrobných zariadeniach využívajúcich obnoviteľné zdroje energie alebo vysoko účinnú kogeneráciu, ktorá sa neprivádza do prenosovej alebo distribučnej sústavy, podliehať zostupnému redispečingu;

d) zostupný redispečing podľa písmen a), b) a c) musí byť riadne a transparentne odôvodnený. Odôvodnenie sa uvedie v správe podľa odseku 3.

7. Ak sa používa netrhový redispečing, musí byť podmienený finančnou kompenzáciou zo strany prevádzkovateľa sústavy, ktorý redispečing požaduje, prevádzkovateľovi zariadenia na výrobu, uskladňovanie alebo riadenie odberu energie, v ktorého prípade sa použil redispečing, s výnimkou prípadu výrobcov, ktorí akceptujú zmluvu o pripojení, v ktorej nie je zaručené záväzné zásobovanie elektrinou. Takáto finančná kompenzácia sa musí prinajmenšom rovnať tomu z nasledujúcich prvkov, ktorý má vyššiu hodnotu, alebo ich kombinácii, ak by uplatnenie iba prvku s vyššou hodnotou malo za následok neopodstatnene nízku alebo neopodstatnene vysokú kompenzáciu:

a) dodatočné prevádzkové náklady spôsobené redispečingom, ako sú dodatočné náklady na palivo v prípade vzostupného redispečingu alebo zabezpečenie záložného tepla v prípade zostupného redispečingu zariadení na výrobu elektriny využívajúcich vysoko účinnú kogeneráciu;

b) čisté príjmy z predaja elektrickej energie na dennom trhu, ktorú by zariadenie na výrobu elektriny, uskladňovanie energie alebo riadenie odberu energie vyrobilo, ak by nebol požadovaný redispečing; ak sa zariadeniam na výrobu energie, uskladňovanie energie a riadenie odberu energie poskytuje finančná podpora na základe objemu vyrobenej alebo spotrebovanej elektrickej energie, finančná podpora, ktorá by sa prijala bez požadovaného redispečingu sa považuje za súčasť čistých príjmov.

KAPITOLA III

PRÍSTUP DO SÚSTAVY A RIADENIE PREŤAŽENIA

ODDIEL 1

Pridelovanie kapacity

Článok 14

Preskúmanie ponukových oblastí

1. Členské štáty prijímú vhodné opatrenia na riešenie preťaženia. Hranice ponukových oblastí musia byť založené na dlhodobých štrukturálnych preťaženiach v prenosovej sústave. Ponukové oblasti nesmú vykazovať takéto štrukturálne preťaženia, okrem prípadu, keď nemajú vplyv na susedné ponukové oblasti, alebo v prípade dočasnej výnimky, keď je ich vplyv zmierňovaný využitím nápravných opatrení a tieto štrukturálne preťaženia nevedú k zníženiu medzioblastnej obchodnej kapacity v súlade s požiadavkami článku 16. Konfigurácia ponukových oblastí v Únii musí byť koncipovaná tak, aby sa maximalizovala hospodárska efektívnosť a aby sa maximalizovali medzioblastné obchodné príležitosti v súlade s článkom 16, a to pri zachovaní bezpečnosti dodávky.

2. ENTSO pre elektrinu podáva každé tri roky správu o štrukturálnych preťaženiach a iných významných fyzických preťaženiach medzi ponukovými oblasťami a v rámci nich vrátane miesta a frekvencie takehoto preťaženia v súlade s usmerneniami pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatými na základe článku 18 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009. Uvedená správa obsahuje posúdenie toho, či sa v rámci medzioblastnej obchodnej kapacity dosiahla lineárna trajektória podľa článku 15 alebo minimálna kapacita podľa článku 16 tohto nariadenia.

3. Aby sa zabezpečila optimálna konfigurácia ponukových oblastí, musí sa vykonať ich preskúmanie. Týmto preskúmaním sa zistia všetky štrukturálne preťaženia a preskúmanie zahŕňa analýzu rôznych konfigurácií ponukových oblastí koordinovaným spôsobom so zapojením dotknutých zainteresovaných strán zo všetkých príslušných členských štátov v súlade s usmernením pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatým na základe článku 18 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009. Existujúce ponukové oblasti sa posúdia na základe ich schopnosti vytvoriť spoľahlivé trhové prostredie, zabezpečiť flexibilitu kapacitu výroby a odberu, ktorá je rozhodujúca nato, aby sa predišlo sieťovým úzkym miestam, vyrovnal dopyt elektriny s jej ponukou a zabezpečila dlhodobá bezpečnosť investícií do sieťovej infraštruktúry.

4. Na účely tohto článku a v článku 15 tohto nariadenia príslušnými členskými štátmi, prevádzkovateľmi prenosových sústav alebo regulačnými orgánmi sú členské štáty, prevádzkovatelia prenosových sústav a regulačné orgány, ktoré sa zúčastňujú na preskúmaní konfigurácie ponukových oblastí a ktoré patria do toho istého regiónu výpočtu kapacity podľa usmernenia pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatého na základe článku 18 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009.

5. Do 5. októbra 2019 všetci príslušní prevádzkovatelia prenosových sústav predložia príslušným regulačným orgánom na schválenie návrh metodiky a predpoklady, ktoré sa majú použiť v procese preskúmania ponukových oblastí a zvážiť alternatívne konfigurácie ponukových oblastí, ktoré sa posudzujú. Príslušné regulačné orgány prijímú k návrhu jednomyselné rozhodnutie v lehote 3 mesiacov od predloženia návrhu. V prípade, ak regulačné orgány v uvedenej lehote nedokážu dosiahnuť

▼B

jednomyseľné rozhodnutie o návrhu, rozhodne ACER v rámci dodatočnej lehoty troch mesiacov o metodike a predpokladoch a o zvažovaných alternatívnych konfiguráciách. Metodika by mala vychádzať zo štrukturálnych preťažení, v súvislosti s ktorými sa neočakáva, že budú v nasledujúcich troch rokoch prekonané, ak sa náležite zohľadní hmataateľný pokrok dosiahnutý v súvislosti s projektmi v oblasti rozvoja infraštruktúry, ktoré sa majú realizovať v priebehu nasledujúcich troch rokov.

6. Na základe metodiky a predpokladov schválených podľa odseku 5 prevádzkovatelia prenosových sústav, ktorí sa zúčastňujú na preskúmaní ponukových oblastí, predložia spoločný návrh príslušným členským štátom alebo ich určeným príslušným orgánom, či majú zmeniť alebo zachovať konfiguráciu ponukových oblastí, a to najneskôr 12 mesiacov po schválení metodiky a predpokladov podľa odseku 5. Iné členské štáty, zmluvné strany Energetického spoločenstva alebo iné tretie krajiny, ktoré sú v tej istej synchrónnej oblasti s niektorým príslušným členským štátom, môžu predložiť pripomienky.

7. Ak bolo zistené štrukturálne preťaženie na základe správy podľa odseku 2 tohto článku alebo na základe preskúmania ponukových oblastí podľa tohto článku alebo zo strany jedného alebo viacerých prevádzkovateľov prenosových sústav v ich regulačných oblastiach v správe schválenej príslušným regulačným orgánom, členský štát so zisteným štrukturálnym preťažením v spolupráci so svojimi prevádzkovateľmi prenosových sústav rozhodne v lehote 6 mesiacov od doručenia správy buď o vymedzení národných alebo nadnárodných akčných plánov podľa článku 15 alebo o preskúmaní alebo zmene konfigurácie ich ponukových oblastí. Tieto rozhodnutia sa bezodkladne oznámia Komisii a ACER.

8. Členské štáty, ktoré sa rozhodli pre zmenu konfigurácie ponukových oblastí podľa odseku 7, dospejú k jednomyseľnému rozhodnutiu v lehote šiestich mesiacov od oznámenia podľa odseku 7. Ostatné členské štáty môžu predložiť pripomienky príslušným členským štátom, ktoré by mali tieto pripomienky pri svojom rozhodovaní zohľadniť. Rozhodnutie sa odôvodní a oznámi Komisii a ACER. V prípade, ak sa príslušným členským štátom nepodari v uvedenej lehote šiestich mesiacov dosiahnuť jednomyseľné rozhodnutie, bezodkladne to oznámia Komisii. Komisia po konzultácii s ACER do šiestich mesiacov po prijatí takého oznámenia prijme – ako krajné opatrenie – rozhodnutie, či treba zmeniť alebo zachovať konfiguráciu ponukových oblastí v týchto členských štátoch, ako aj medzi nimi.

9. Členské štáty a Komisia musia pred prijatím akéhokoľvek rozhodnutia podľa tohto článku viesť konzultácie s príslušnými zainteresovanými stranami.

10. V každom rozhodnutí prijatom podľa tohto článku sa uvedie dátum vykonania akýchkoľvek zmien. Uvedený dátum vykonania musí zohľadňovať potrebu účelnosti a praktické aspekty vrátane forwardového obchodu s elektrinou. V rozhodnutí sa môžu určiť vhodné prechodné opatrenia.

▼B

11. Ak sa začne ďalšie preskúmanie ponukových oblastí podľa usmernenia pre pridelenie kapacity a riadenie preťaženia prijatého na základe článku 18 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009, uplatní sa tento článok.

*Článok 15***Akčné plány**

1. Na základe prijatia rozhodnutia podľa článku 14 ods. 7 členský štát so zisteným štrukturálnym preťažením vypracuje akčný plán v spolupráci so svojim regulačným orgánom. Uvedený akčný plán obsahuje konkrétny časový harmonogram prijatia opatrení na zníženie zistených štrukturálnych preťažení v lehote štyroch rokov od prijatia rozhodnutia podľa článku 14 ods. 7.

2. Bez ohľadu na konkrétny pokrok pri vykonávaní akčného plánu, členské štáty zabezpečia bez toho, aby boli dotknuté výnimky udelené podľa článku 16 ods. 10 alebo článku 16 ods. 3, že medzioblastné obchodné kapacity sa každoročne zvýšia, až pokiaľ sa nedosiahne minimálna úroveň kapacity v článku 16 ods. 8. Uvedená minimálna kapacita sa musí dosiahnuť do 31. decembra 2025.

Uvedený každoročný nárast sa dosahuje prostredníctvom lineárnej trajektórie. Východiskovým bodom tejto trajektórie je buď kapacita pridelená na hranici alebo na kritickom prvku siete v roku pred prijatím akčného plánu, alebo priemerná kapacita počas troch rokov pred prijatím akčného plánu, podľa toho, ktorá hodnota je vyššia. Členské štáty zabezpečia, aby sa počas vykonávania ich akčných plánov, kapacita, ktorá bude daná k dispozícii na účely medzioblastného obchodu v súlade s článkom 16 ods. 8, aspoň rovnala hodnotám lineárnej trajektórie, a to aj uplatnením nápravných opatrení v regióne výpočtu kapacity.

3. Náklady na nápravné opatrenia potrebné na dosiahnutie lineárnej trajektórie uvedenej v odseku 2 alebo na sprístupnenie medzioblastnej kapacity na hraniciach alebo kritických prvkoch siete dotknutých akčným plánom znáša členský štát alebo členské štáty, ktoré akčný plán vykonávajú.

4. Príslušní prevádzkovatelia prenosových sústav každoročne počas vykonávania akčného plánu a v lehote šiestich mesiacov po jeho skončení posúdia, či dostupná cezhraničná kapacita dosiahla za predchádzajúcich 12 mesiacov úroveň lineárnej trajektórie alebo od 1. januára 2026 minimálne kapacity stanovené v článku 16 ods. 8. Predložia svoju hodnotiacu správu agentúre ACER a príslušným regulačným orgánom. Pred vypracovaním návrhu správy každý prevádzkovateľ prenosovej sústavy predloží svoj príspevok k správe vrátane všetkých relevantných údajov svojim regulačným orgánom na schválenie.

5. V prípade členských štátov, v súvislosti s ktorými posúdenie uvedené v odseku 4 preukáže, že prevádzkovateľ prenosovej sústavy nedodrжал lineárnu trajektóriu, príslušné členské štáty v lehote šiestich mesiacov od doručenia hodnotiacej správy uvedenej v odseku 4 jednomyseľne rozhodnú o zmene alebo zachovaní konfigurácie ponukových oblastí v príslušných členských štátoch, ako aj medzi nimi. Pri tomto rozhodovaní by príslušné členské štáty mali zohľadniť všetky pripomienky predložené inými členskými štátmi. Rozhodnutie príslušných členských štátov musí byť odôvodnené a musí sa oznámiť Komisii a ACER.

▼B

Ak príslušné členské štáty nedosiahnu jednomyselné rozhodnutie v stanovenej lehote v súlade s prvým pododsekom, bezodkladne to oznámia Komisii. Komisia po konzultácii s ACER a príslušnými zainteresovanými stranami v lehote do šiestich mesiacov od doručenia takého oznámenia prijme – ako krajné opatrenie – rozhodnutie o zmene alebo zachovaní konfigurácie ponukových oblastí v príslušných členských štátoch, ako aj medzi nimi.

6. Šesť mesiacov pred skončením akčného plánu členský štát so zisteným štrukturálnym preťažením rozhodne, či vyrieši zostávajúce preťaženie zmenou svojej ponukovej oblasti alebo využitím nápravných opatrení na riešenie zostávajúcich vnútorných preťažení, ktorých náklady pokryje.

7. Ak v lehote šiestich mesiacov od zistenia štrukturálneho preťaženia podľa článku 14 ods. 7 nie je vypracovaný žiadny akčný plán, príslušní prevádzkovatelia prenosových sústav v lehote dvanástich mesiacov od zistenia štrukturálneho preťaženia posúdia, či dostupná cezhraničná kapacita dosiahla v období uplynulých 12 mesiacov minimálnu kapacitu stanovenú v článku 16 ods. 8, a predložia hodnotiacu správu príslušným regulačným orgánom a ACER.

Pred vypracovaním správy každý prevádzkovateľ prenosovej sústavy zašle svoje príspevky k správe vrátane všetkých relevantných údajov svojmu regulačnému orgánu na schválenie. V prípade keď posúdenie preukáže, že prevádzkovateľ prenosovej sústavy nedosiahol minimálnu úroveň kapacity, uplatňuje sa rozhodovací proces uvedený v odseku 5 tohto článku.

Článok 16

Všeobecné zásady pridelovania kapacity a riadenia preťaženia

1. Problémy preťaženia sústavy sa riešia nediskriminačnými, trhovo orientovanými riešeniami, ktoré poskytujú účinné ekonomické signály dotknutým účastníkom trhu a prevádzkovateľom prenosových sústav. Problémy preťaženia sústavy sa riešia prostredníctvom metód, ktoré nie sú založené na transakciách, konkrétne metódami, ktoré nezahŕňajú výber medzi zmluvami jednotlivých účastníkov trhu. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy musí pri prijímaní prevádzkových opatrení na zabezpečenie toho, aby jeho prevádzková sústava zotrvala v normálnom stave, brať do úvahy účinok týchto opatrení na susedné regulačné oblasti a koordinovať tieto opatrenia s inými dotknutými prevádzkovateľmi prenosových sústav, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2015/1222.

2. Postup obmedzenia transakcií sa používa len v núdzových situáciách, keď prevádzkovateľ prenosovej sústavy musí konať rýchlo a redispečing alebo protiobchod nie sú možné. Všetky takéto postupy sa uplatňujú nediskriminačným spôsobom. S výnimkou prípadov zásahu vyššej moci sú účastníci trhu, ktorým bola pridelená kapacita, za každé takéto obmedzenie kompenzovaní.

▼B

3. Regionálne koordinačné centrá vykonávajú koordinovaný výpočet kapacity v súlade s odsekmi 4 a 8 tohto článku, ako je stanovené v článku 37 ods. 1 písm. a) a v článku 42 ods. 1.

Regionálne koordinačné centrá vypočítavajú medzioblastné kapacity pri dodržiavaní limitov prevádzkovej bezpečnosti s použitím údajov od prevádzkovateľov prenosových sústav vrátane údajov o technickej dostupnosti nápravných opatrení bez zahrnutia odľahčovania záťaže. Ak regionálne koordinačné centrá dospejú k záveru, že uvedené dostupné nápravné opatrenia v regióne výpočtu kapacity alebo medzi regiónmi výpočtu kapacity nie sú dostatočné na dosiahnutie lineárnej trajektórie podľa článku 15 ods. 2 alebo minimálnej kapacity stanovenej v odseku 8 tohto článku pri dodržaní limitov prevádzkovej bezpečnosti, môžu v krajnom prípade prijať koordinované opatrenia na náležité zníženie medzioblastných kapacít. Prevádzkovatelia prenosových sústav sa odchýlia od koordinovaných opatrení, len pokiaľ ide o koordinovaný výpočet kapacity a koordinovanú bezpečnostnú analýzu v súlade s článkom 42 ods. 2.

Do troch mesiacov po uvedení do prevádzky regionálnych koordinačných centier podľa článku 35 ods. 2 tohto nariadenia a následne každé tri mesiace, regionálne koordinačné centrá predložia príslušným regulačným orgánom a ACER správu o všetkých zníženiach kapacity alebo odchýlkach od koordinovaných opatrení podľa druhého pododseku a posúdia ich výskyt a v prípade potreby odporučia, ako takýmto odchýlkam v budúcnosti zabrániť. Ak ACER dospeje k záveru, že podmienky pre odchýlku podľa tohto odseku nie sú splnené alebo že sú štrukturálnej povahy, predloží stanovisko príslušným regulačným orgánom a Komisii. Príslušné regulačné orgány prijímú primerané opatrenia voči prevádzkovateľom prenosových sústav alebo regionálnym koordinačným centráom podľa článkov 59 alebo 62 smernice (EÚ) 2019/944, ak podmienky pre odchýlku podľa tohto odseku neboli splnené.

Odchýlky štrukturálnej povahy sa riešia v akčnom pláne uvedenom v článku 14 ods. 7 alebo v aktualizácii existujúceho akčného plánu.

4. Účastníkom trhu spĺňajúcim bezpečnostné normy spoľahlivej prevádzky sústavy sa sprístupní maximálna úroveň kapacity spojovacích vedení a prenosových sústav, na ktoré vplýva kapacita cezhraničných tokov. V záujme maximalizácie dostupných kapacít na dosiahnutie minimálnych úrovni kapacity podľa odseku 8 sa použije protiobchod a redispečing, a to aj cezhraničný redispečing. S cieľom umožniť takúto maximalizáciu sa uplatní koordinovaný a nediskriminačný proces cezhraničných nápravných opatrení, ktorý nadviaže na zavedenie metódy zdieľania nákladov na redispečing a protiobchod.

5. Kapacita sa prideluje prostredníctvom explicitných aukcií kapacity alebo implicitných aukcií týkajúcich sa kapacity aj elektriny. Na tom istom spojovacom vedení môžu súčasne existovať obidve metódy. Pre vnútrodenné obchody sa použije priebežné obchodovanie, ktoré môže byť doplnené aukciami.

▼B

6. V prípade preťaženia môžu byť úspešné len platné ponuky na kapacitu sústavy, ktoré majú najvyššiu hodnotou, sú predložené implicitne alebo explicitne, a ktorými sa ponúka najvyššia hodnota pre (nedostatočnú) prenosovú kapacitu v danom časovom rámci. Okrem prípadu nových spojovacích vedení, pre ktoré platí výnimka podľa článku 7 nariadenia (ES) č. 1228/2003, článku 17 nariadenia (ES) č. 714/2009 alebo článku 63 tohto nariadenia, stanovovanie vyvolávacích cien v metódach prideľovania kapacity je zakázané.

7. Kapacita musí byť na sekundárnej báze voľne obchodovateľná za predpokladu, že prevádzkovateľ prenosovej sústavy je informovaný v dostatočnom predstihu. Ak prevádzkovateľ prenosovej sústavy odmietne akýkoľvek sekundárny obchod (transakciu), musí to jasne a transparentne oznámiť a vysvetliť všetkým účastníkom trhu a musí o tom upovedomiť regulačný orgán.

8. Prevádzkovatelia prenosových sústav nesmú obmedziť objem kapacity spojovacích vedení, ktorý má byť sprístupnený účastníkom trhu, ako spôsob riešenia preťaženia vo svojej ponukovej oblasti alebo ako prostriedok riadenia tokov, ktoré vyplývajú z transakcií v rámci ponukových oblastí. Bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie výnimiek podľa odsekov 3 a 9 tohto článku a uplatňovanie článku 15 ods. 2, sa považujú ustanovenia tohto odseku za splnené, pokiaľ sa dosiahnu tieto minimálne úrovne dostupnej kapacity pre medzioblastný obchod:

- a) v prípade hraníc, v súvislosti s ktorými sa využíva prístup založený na koordinovanej čistej prenosovej kapacite, predstavuje minimálnu kapacitu 70 % prenosovej kapacity pri dodržaní limitov prevádzkovej bezpečnosti a zohľadnení nepredvídaných udalostí, ako je stanovené v súlade s usmerneniami pre prideľovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatého na základe článku 18 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009;
- b) v prípade hraníc, v súvislosti s ktorými sa využíva prístup na základe toku, predstavuje minimálnu prahovú hodnotu rozpätie stanovené výpočtom kapacity dostupnej pre toky vyvolané medzioblastnou výmenou. Rozpätie sa stanoví ako 70 % kapacity pri dodržaní limitov prevádzkovej bezpečnosti vnútorných a medzioblastných kritických prvkov siete a zohľadnení nepredvídaných udalostí stanoveným v súlade s usmerneniami pre prideľovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatého na základe článku 18 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009.

Na bezpečnostné rezervy, kruhové toky a vnútorné toky na každom kritickom prvku siete sa môže použiť 30 %.

9. Na žiadosť prevádzkovateľov prenosových sústav v regióne výpočtu kapacity môžu príslušné regulačné orgány tam, kde je to potrebné na zachovanie prevádzkovej bezpečnosti, udeliť výnimku z odseku 8 z predvídateľných dôvodov. Takéto výnimky, ktoré sa nesmú vzťahovať na obmedzenie už pridelennej kapacity podľa odseku 2, sa udelia na obdobie najviac jedného roka alebo pod podmienkou, že rozsah výnimky sa po prvom roku výrazne zníži, najviac na obdobie dvoch rokov. Rozsah takýchto výnimiek je obmedzený výlučne na to, čo je nevyhnutné na udržanie operačnej bezpečnosti, a musia zamedziť diskriminácii medzi internými výmenami a medzioblastnými výmenami.

▼B

Pred udelením výnimky sa príslušný regulačný orgán poradí s regulačnými orgánmi ostatných členských štátov, ktoré tvoria časť dotknutého regiónu výpočtu kapacity. V prípade, že niektorý regulačný orgán nesúhlasí s navrhovanou výnimkou, či sa výnimka udelí, rozhodne ACER podľa článku 6 ods. 10 nariadenia (EÚ) 2019/942. Odôvodnenie a dôvody výnimky sa uverejnia.

Ak sa výnimka udelí, príslušní prevádzkovatelia prenosových sústav vypracujú a uverejnia metodiku a projekty, ktoré zabezpečia dlhodobé riešenie problému, ktorý sa má výnimkou riešiť. Platnosť výnimky sa skončí po uplynutí stanovenej lehoty výnimky alebo keď sa dosiahne riešenie, podľa toho, čo nastane skôr.

10. Účastníci trhu v primeranej lehote vopred pred príslušným prevádzkovým obdobím informujú dotknutých prevádzkovateľov prenosových sústav, či mienia využiť pridelenú kapacitu. Akákoľvek nevyužitá pridelená kapacita sa opätovne sprístupní na trh otvoreným, transparentným a nediskriminačným spôsobom.

11. Pokiaľ je to technicky možné, prevádzkovatelia prenosových sústav, započítavajú požiadavky na kapacitu všetkých tokov elektriny v opačnom smere na preťaženom spojovacom vedení tak, aby využili maximálnu kapacitu tohto vedenia. Po úplnom zohľadnení bezpečnosti sústavy sa nesmú transakcie, ktorými sa uvoľňuje preťaženie, zamietnuť.

12. Finančné dôsledky neplnenia záväzkov súvisiacich s pridelením kapacity ponesú prevádzkovatelia prenosovej sústavy alebo nominovaný organizátor trhu s elektrinou, ktorí sú za neplnenie zodpovední. Ak účastníci trhu nevyužijú kapacitu, ktorú sa zaviazali využiť, alebo ak v prípade explicitne draženej kapacity neuskutočnia obchod s kapacitou na sekundárnej báze alebo nevrátia kapacitu načas, uvedení účastníci trhu stratia na túto kapacitu práva a uhradia poplatok odrážajúci výšku nákladov. Akékoľvek poplatky odrážajúce výšku nákladov za nevyužívanie kapacity musia byť odôvodnené a primerané. Ak prevádzkovateľ prenosovej sústavy nesplní svoju povinnosť poskytnutia pevnej prenosovej kapacity, je povinný odškodniť účastníka trhu za stratu práv na kapacitu. Na tento účel sa nesmú brať do úvahy vedľajšie straty. Kľúčové pojmy a metódy na určenie zodpovednosti, ktorá vznikne pri neplnení záväzkov, musia byť vopred stanovené s ohľadom na finančné dôsledky a musia podliehať preskúmaniu príslušným regulačným orgánom.

13. Pri rozdeľovaní nákladov na nápravné opatrenia medzi prevádzkovateľov prenosových sústav regulačné orgány analyzujú, v akom rozsahu prispievajú toky vyplývajúce z transakcií v rámci ponukových oblastí k preťaženiu medzi dvoma ponukovými oblasťami, a rozdelia náklady na základe príspevku k preťaženiu medzi prevádzkovateľov prenosových sústav ponukových oblastí vytvárajúcich takéto toky, s výnimkou nákladov vyvolaných tokmi vyplývajúcimi z transakcií v rámci ponukových oblastí pod úrovňou, ktorú by bolo možné očakávať bez štrukturálneho preťaženia v ponukovej oblasti.

▼B

Uvedenú úroveň spoločne analyzujú a určia všetci prevádzkovatelia prenosových sústav v regióne výpočtu kapacity pre každú jednotlivú hranicu ponukovej oblasti a následne ju schvália všetky regulačné orgány v regióne výpočtu kapacity.

*Článok 17***Pridelovanie medzioblastnej kapacity v rôznych časových rámcoch**

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav prepočítajú dostupnú medzioblastnú kapacitu aspoň po čase uzávierky denného a uzávierky vnútrodeného medzioblastného trhu. Prevádzkovatelia prenosových sústav pridelia dostupnú medzioblastnú kapacitu plus zostávajúcu medzioblastnú kapacitu, ktorá predtým nebola pridelená, a medzioblastnú kapacitu uvoľnenú držiteľmi fyzických prenosových práv z predošlých pridelení v predchádzajúcom procese pridelovania medzioblastnej kapacity.

2. Prevádzkovatelia prenosových sústav navrhnu vhodnú štruktúru na pridelovanie medzioblastnej kapacity v rôznych časových rámcoch vrátane denných, vnútrodených a vyrovnávacích. Uvedená štruktúra pridelovania podlieha preskúmaniu príslušných regulačných orgánov. Pri zostavovaní návrhov prevádzkovatelia prenosových sústav zohľadnia:

- a) vlastnosti trhov;
- b) prevádzkové podmienky elektrizačnej sústavy, ako napríklad dôsledky započítania stabilne deklarovaných harmonogramov;
- c) úroveň harmonizácie percentuálnych podielov pridelených rôznym časovým rámcom a časových rámcov prijatých pre rozličné mechanizmy pridelovania medzioblastnej kapacity, ktoré už existujú.

3. Ak je po čase uzávierky vnútrodeného medzioblastného trhu dostupná medzioblastná kapacita, prevádzkovatelia prenosových sústav ju použijú na výmenu regulačnej energie alebo na vykonanie vzájomného započítania odchýlok.

4. Ak je medzioblastná kapacita pridelená na účely výmeny disponibilít alebo spoločného využívania rezerv podľa článku 6 ods. 8 tohto nariadenia, prevádzkovatelia prenosových sústav použijú metodiky vypracované v súlade s usmerneniami o zabezpečení rovnováhy v elektrizačnej sústave prijatými na základe článku 6 ods. 11 nariadenia (ES) č. 714/2009.

5. Prevádzkovatelia prenosových sústav nesmú z dôvodu výmeny disponibilít alebo spoločného využívania rezerv zvýšiť bezpečnostnú rezervu vypočítanú podľa nariadenia (EÚ) 2015/1222.

ODDIEL 2

Sieťové poplatky a príjmy z preťaženia

Článok 18

Poplatky za prístup do sústav, používanie sústav a ich posilnenie

1. Poplatky účtované prevádzkovateľmi sústav za prístup do sústav vrátane poplatkov za pripojenie do sústavy, poplatkov za používanie sústav, prípadne poplatkov za súvisiace posilnenia sústav musia byť nákladovo orientované, transparentné, zohľadňovať potrebu bezpečnosti a flexibility sústavy, odzrkadľovať skutočné vzniknuté náklady, pokiaľ tieto korešpondujú s nákladmi efektívneho a štrukturálne porovnateľného prevádzkovateľa sústavy, a byť uplatňované nediskriminačným spôsobom. Tieto poplatky nesmú zahŕňať nesúvisiace náklady na podporu nesúvisiacich politických cieľov.

Bez toho, aby bol dotknutý článok 15 ods. 1 a 6 smernice 2012/27/EÚ a kritériá uvedené v prílohe XI k uvedenej smernici, musí metóda používaná na určenie sieťových poplatkov neutrálne podporovať celkovú efektívnosť systému v dlhodobom horizonte prostredníctvom cenových signálov odberateľom a výrobcom a predovšetkým sa musí uplatňovať tak, aby nedochádzalo k diskriminácii, a to ani v pozitívnom, ani v negatívnom zmysle medzi výrobou pripojenou na úrovni distribúcie a výrobou pripojenou na úrovni prenosu. Sieťové poplatky nesmú ani pozitívne ani negatívne diskriminovať uskladňovanie energie alebo agregáciu a nesmú vytvárať negatívne stimuly pre vlastnú výrobu, vlastnú spotrebu alebo účasť na riadení odberu. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 3 tohto článku, tieto poplatky nesúvisia so vzdialenosťou.

2. Metodiky stanovovania taríf musia zohľadňovať fixné náklady prevádzkovateľov prenosovej sústavy a prevádzkovateľov distribučnej sústavy a musia poskytovať vhodné stimuly, a to v krátkodobom aj dlhodobom horizonte, s cieľom zvyšovať efektívnosť vrátane energetickej efektívnosti, posilňovať integráciu trhu a bezpečnosť dodávok, podporu efektívnych investícií, podporu súvisiacich výskumných činností a uľahčovať inovácie v záujme odberateľov v oblastiach, ako je digitalizácia, flexibilné služby a prepojenie.

3. Pokiaľ je to vhodné, výška taríf účtovaných výrobcom a/alebo koncovým odberateľom, poskytuje lokačné signály na úrovni Únie a zohľadňuje objem strát v sieťach a spôsobené preťaženie, ako aj investičné náklady na infraštruktúru.

4. Pri stanovovaní poplatkov za prístup do sústavy sa zohľadňujú:

- a) platby a príjmy vyplývajúce z kompenzačného mechanizmu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav;
- b) skutočne realizované a prijaté platby, ako aj platby očakávané v budúcich obdobiach, odhadované na základe minulých období.

▼B

5. Stanovovaním poplatkov za prístup do sústavy podľa tohto článku nie sú dotknuté poplatky vyplývajúce z riadenia preťaženia uvedeného v článku 16.

6. Za individuálne transakcie medzioblastného obchodovania s elektrinou sa nesmú stanovovať žiadne špecifické sieťové poplatky.

7. Distribučné tarify musia odrážať náklady a zohľadňovať používanie distribučnej sústavy jej používateľmi vrátane aktívnych odberateľov. Distribučné tarify môžu obsahovať zložky založené na kapacite pripojenia k sústave a môžu byť diferencované na základe profilov spotreby alebo výroby používateľov sústavy. Ak členské štáty zaviedli inteligentné meracie systémy, regulačné orgány pri stanovovaní alebo schvaľovaní prenosových taríf a distribučných taríf alebo metodík v súlade s článkom 59 smernice (EÚ) 2019/944 zväžia a v prípade potreby zavedú časovo diferencované sieťové tarify odrážajúce využitie siete, a to transparentným, nákladovo efektívnym a pre koncového odberateľa predvídateľným spôsobom.

8. Metodiky určovania distribučných taríf musia poskytovať prevádzkovateľom distribučných sústav stimuly pre nákladovo najefektívnejšiu prevádzku a rozvoj ich sietí, a to aj prostredníctvom obstarávania služieb. Na tento účel regulačné orgány uznávajú príslušné náklady za oprávnené a zahrnú ich do distribučných taríf a môžu zaviesť výkonnostné ciele, aby podnietili prevádzkovateľov distribučných sústav k zvyšovaniu efektívnosti, a to aj prostredníctvom energetickej efektívnosti v ich sústavách, flexibility a rozvoja inteligentných sietí a inteligentných meracích systémov.

9. Do 5. októbra 2019 ACER s cieľom zmierniť riziko fragmentácie trhu predloží správu o najlepších postupoch týkajúcich sa metodík určovania prenosových a distribučných taríf, pri zohľadnení vnútroštátnych osobitostí. V uvedenej správe o najlepších postupoch sa riešia aspoň tieto otázky:

- a) pomer taríf účtovaných výrobcom a taríf účtovaných koncovým odberateľom;
- b) náklady, ktoré sa majú vrátiť prostredníctvom taríf;
- c) časovo diferencované sieťové tarify;
- d) lokačné signály;
- e) vzťah medzi prenosovými tarifami a distribučnými tarifami;
- f) metódy na zabezpečenie transparentnosti pri stanovovaní a štruktúre taríf;

▼B

g) skupiny používateľov siete, ktorým sa účtujú tarify, a v prípade potreby aj charakteristiky týchto skupín, formy spotreby, ako aj akékoľvek výnimky z uplatňovania taríf;

h) straty v sieťach s vysokým, stredným a nízkym napätím.

ACER aktualizuje svoju správu o najlepších postupoch aspoň raz za dva roky.

10. Regulačné orgány náležite zohľadňujú správu o najlepších postupoch pri stanovovaní alebo schvaľovaní prenosových taríf a distribučných taríf alebo ich metodiky v súlade s článkom 59 smernice (EÚ) 2019/944.

Článok 19

Príjem z preťaženia

1. Postupy riadenia preťaženia spojené s vopred špecifikovaným časovým rámcom môžu generovať príjem iba v prípade preťaženia vzniknutého v tomto časovom rámci, okrem prípadu nových spojovacích vedení, pre ktoré platí výnimka podľa článku 63 tohto nariadenia, článku 17 nariadenia (ES) č. 714/2009 alebo článku 7 nariadenia (ES) č. 1228/2003. Postup rozdeľovania týchto príjmov podlieha preskúmaniu regulačnými orgánmi a tento postup nesmie skresľovať postup pridelenia v prospech ktorejkoľvek strany, ktorá žiada o kapacitu alebo elektrinu, ani odrádzať od znižovania preťaženia.

2. Nasledujúce ciele majú prioritu, pokiaľ ide o rozdelenie všetkých príjmov vyplývajúcich z pridelenia medzioblastnej kapacity:

a) garantovanie skutočnej dostupnosti pridelenej kapacity vrátane kompenzácie za garantovateľnosť; alebo

b) udržiavanie alebo zvyšovanie medzioblastných kapacít prostredníctvom optimalizácie využívania existujúcich spojovacích vedení v prípade potreby koordinovanými nápravnými opatreniami; alebo pokrytie nákladov vyplývajúcich z investícií do sústav, ktoré sú relevantné pre znižovanie preťaženia spojovacích vedení.

3. Ak prioritné ciele stanovené v odseku 2 boli dostatočne splnené, príjmy sa môžu použiť ako zisk, ktorý zohľadnia regulačné orgány pri schvaľovaní metodiky výpočtu sieťových taríf a/alebo stanovenia sieťových taríf. Zvyšné príjmy sa uložia na osobitný interný účet, pokiaľ ho nebude možné použiť na účely uvedené v odseku 2.

4. Na použitie príjmov v súlade s odsekom 2 písm. a) alebo b) sa vzťahuje metodika navrhnutá prevádzkovateľmi prenosovej sústavy po konzultácii s regulačnými orgánmi a príslušnými zainteresovanými stranami a po schválení agentúrou ACER. Prevádzkovatelia prenosových sústav predložia navrhovanú metodiku agentúre ACER do 5. júla 2020 a ACER rozhodne o navrhovanej metodike v lehote šiestich mesiacov od jej doručenia.

▼B

ACER môže požiadať prevádzkovateľov prenosových sústav, aby zmenili alebo aktualizovali metodiku uvedenú v prvom pododseku. ACER rozhodne o zmenenej alebo aktualizovanej metodike najneskôr šesť mesiacov po jej predložení.

V metodike sa musia stanoviť aspoň podmienky, za ktorých sa príjmy môžu použiť na účely uvedené v odseku 2, podmienky, za ktorých sa môžu uvedené príjmy umiestniť na osobitný interný účet pre budúce použitie na tieto účely, a na ako dlho sa uvedené príjmy môžu umiestniť na takýto účet.

5. Prevádzkovatelia prenosových sústav vopred jasne stanovia spôsob, akým budú použité príjmy z preťaženia, a predložia správy regulačným orgánom o skutočnom použití tohto príjmu. Do 1. marca každého roka regulačné orgány informujú ACER a zverejnia správu, v ktorej uvedú:

- a) výšku príjmov získaných za 12-mesačné obdobie končiacie 31. decembra predchádzajúceho roka;
- b) spôsob, akým boli tieto príjmy použité podľa odseku 2 vrátane konkrétnych projektov, na ktoré sa príjmy použili, a sumu umiestnenú na osobitnom účte;
- c) sumu, ktorá sa použila pri výpočte sieťových taríf; a
- d) overenie, že táto suma uvedená v písmene c) je v súlade s týmto nariadením a metodikou vypracovanou podľa odsekov 3 a 4.

V prípade, že sa časť príjmov z preťaženia použije pri výpočte sieťových taríf, v správe sa v prípade potreby uvedie, ako prevádzkovatelia prenosových sústav dosiahli prioritné ciele uvedené v článku 2.

KAPITOLA IV

PRIMERANOSŤ ZDROJOV*Článok 20***Primeranosť zdrojov vnútorného trhu s elektrinou**

1. Členské štáty monitorujú primeranosť zdrojov na svojom území na základe posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni uvedenej v článku 23. Na účel doplnenia posúdenia primeranosti zdrojov na európskej úrovni môžu členské štáty tiež vykonávať vnútroštátne posúdenia primeranosti zdrojov podľa článku 24.

2. Ak sa pri posudzovaní primeranosti zdrojov na európskej úrovni uvedenej v článku 23 alebo posudzovaní primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni uvedených v článku 24 zistí problém primeranosti zdrojov, dotknutý členský štát musí identifikovať všetky regulačné deformácie alebo zlyhania trhu, ktoré spôsobili vznik problému alebo k nemu prispeli.

▼B

3. Členský štát so zistenými problémami, pokiaľ ide o posudzovanie primeranosti zdrojov, vypracuje a uverejní plán vykonávania s harmonogramom prijímania opatrení na odstránenie zistených regulačných deformácií alebo zlyhaní trhu v rámci procesu štátnej pomoci. Pri riešení problémov primeranosti zdrojov členské štáty zohľadňujú najmä zásady stanovené v článku 3 a zvažia:

- a) odstránenie regulačných deformácií;
- b) odstránenie cenových stropov v súlade s článkom 10;
- c) zavedenie funkcie tvorby ceny na základe nedostatku regulačnej energie podľa článku 44 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2017/2195;
- d) zvýšenie kapacity prepojenia a vnútorných sietí s cieľom dosiahnuť aspoň ciele v oblasti prepojenia uvedené v článku 4 ods. 1 písm. d) nariadenia (EÚ) 2018/1999;
- e) umožnenie vlastnej výroby energie, uskladňovania energie, opatrení riadenia odberu a energetickej efektívnosti prijatím opatrení na odstránenie zistených regulačných deformácií;
- f) zabezpečenie nákladovo efektívneho a trhovo orientovaného obstarávania vyrovnávacích a doplnkových služieb;
- g) odstránenie regulovaných cien, ak sa to vyžaduje v článku 5 smernice (EÚ) 2019/944.

4. Dotknuté členské štáty predložia ich plány vykonávania Komisii na preskúmanie.

5. V lehote štyroch mesiacov od doručenia plánu vykonávania Komisia vydá stanovisko k tomu, či sú opatrenia dostatočné na odstránenie regulačných deformácií alebo zlyhaní trhu, ktoré boli identifikované podľa odseku 2 a môže členské štáty požiadať, aby zodpovedajúcim spôsobom svoje plány vykonávania pozmenili.

6. Dotknuté členské štáty monitorujú uplatňovanie svojich plánov vykonávania a výsledky monitorovania zverejňujú vo výročnej správe a uvedenú správu predložia Komisii.

7. Komisia vydá stanovisko k tomu, či boli plány vykonávania v dostatočnej miere vykonané a či sa problém primeranosti zdrojov vyriešil.

8. Členské štáty musia dodržiavať plán vykonávania aj po vyriešení problému primeranosti zdrojov.

Článok 21

Všeobecné zásady kapacitných mechanizmov

1. V záujme odstránenia zostávajúcich problémov primeranosti zdrojov môžu členské štáty v krajnom prípade pri vykonávaní opatrení uvedených v článku 20 ods. 3 tohto nariadenia v súlade s článkami 107, 108 a 109 ZFEÚ zaviesť kapacitné mechanizmy.

▼B

2. Pred zavedením kapacitných mechanizmov vykonajú dotknuté členské štáty komplexnú štúdiu o možných vplyvoch takýchto mechanizmov na susedné členské štáty, a to aspoň prostredníctvom konzultovania so susednými členskými štátmi, s ktorými majú priame prepojenie sústav, a zainteresovanými stranami týchto členských štátov.

3. Členské štáty posúdia, či sa problémy primeranosti zdrojov môžu riešiť kapacitným mechanizmom vo forme strategickej rezervy. V opačnom prípade môžu členské štáty zaviesť iný typ kapacitného mechanizmu.

4. Členské štáty nezavedú kapacitné mechanizmy v prípade, že sa posúdením primeranosti zdrojov na európskej úrovni a posúdením primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni, alebo ak neexistuje vnútroštátne posúdenie primeranosti zdrojov, európskym posúdením primeranosti zdrojov nezistil problém primeranosti zdrojov.

5. Členské štáty nezavedú kapacitné mechanizmy skôr, ako Komisia vydá stanovisko uvedené v článku 20 ods. 5 k plánu vykonávania uvedenému v článku 20 ods. 3.

6. Ak členský štát uplatňuje kapacitný mechanizmus, tento kapacitný mechanizmus preskúma a zabezpečí, že sa v rámci tohto mechanizmu neuzatvoria žiadne nové zmluvy, ak sa posúdením primeranosti zdrojov na európskej, ako aj posúdením primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni, alebo ak neexistuje vnútroštátne posúdenie primeranosti zdrojov, európskym posúdením primeranosti zdrojov nezistí problém primeranosti zdrojov alebo ak Komisia nevydá stanovisko uvedené v článku 20 ods. 5 k plánu vykonávania uvedenému v článku 20 ods. 3.

7. Do návrhu kapacitných mechanizmov členské štáty zahrnú ustanovenie umožňujúce účinné postupné administratívne ukončenie kapacitného mechanizmu, ak sa podľa odseku 6 neuzatvoria žiadne nové zmluvy v priebehu troch za sebou nasledujúcich rokov.

8. Kapacitné mechanizmy sú dočasné. Schvaľuje Komisia, a to najviac na 10 rokov. Kapacitné mechanizmy sa postupne ukončujú alebo sa objem viazaných kapacít znižuje na základe plánov vykonávania uvedených v článku 20. Členské štáty pokračujú v uplatňovaní plánu vykonávania po zavedení kapacitného mechanizmu.

*Článok 22***Zásady koncipovania kapacitných mechanizmov**

1. Kapacitné mechanizmy:

- a) musia byť dočasné;
- b) nesmú zbytočne deformovať trh a obmedzovať medzioblastný obchod;
- c) nesmú ísť nad rámec toho, čo je potrebné na riešenie problému primeranosti uvedených v článku 20;
- d) musia vyberať poskytovateľov kapacity transparentným, nediskriminačným a súťažným spôsobom;

▼B

- e) musia poskytovať stimuly pre poskytovateľov kapacity, aby boli k dispozícii v čase očakávaného preťaženia sústavy;
- f) musia zabezpečovať, aby sa odmena stanovovala súťažným spôsobom;
- g) musia stanovovať technické podmienky účasti poskytovateľov kapacity pred procesom výberu;
- h) musia byť otvorené účasti všetkých zdrojov, ktoré sú schopné poskytnúť požadovaný technický výkon, vrátane uskladňovania a riadenia odberu;
- i) musia uplatňovať primerané sankcie voči poskytovateľom kapacity, ktoré nie sú k dispozícii v časoch preťaženia sústavy.

2. Koncipovanie strategických rezerv musí spĺňať tieto požiadavky:

- a) ak bol kapacitný mechanizmus navrhnutý ako strategická rezerva, jej zdroje sa nasadzujú len v prípade, ak je pravdepodobné, že prevádzkovatelia prenosových sústav vyčerpajú svoje vyrovnávacie zdroje na vytvorenie rovnováhy medzi dopytom a ponukou;
- b) počas obdobia zúčtovania odchýlok, keď boli nasadené zdroje strategickkej rezervy, sa odchýlky na trhu zúčtujú minimálne v hodnote nedodanej elektriny alebo v hodnote vyššej, ako je vnútrodenný technický cenový limit uvedený v článku 10 ods. 1, podľa toho, ktorá hodnota je vyššia;
- c) výkon strategickkej rezervy po nasadení sa priradí stranám zodpovedným za vyrovnávanie prostredníctvom mechanizmu zúčtovania odchýlok;
- d) zdroje, ktoré sú súčasťou strategickkej rezervy, sa neodmeňujú z veľkoobchodných trhov s elektrinou alebo vyrovnávacích trhov;
- e) zdroje strategickkej rezervy sa držia mimo trhu aspoň počas zmluvného obdobia.

Požiadavkou uvedenou v písmene a) prvého pododseku nie je dotknutá aktivácia zdrojov pred ich nasadením, aby sa zohľadnilo obmedzenie rýchlosti nábehu a prevádzkové požiadavky. Výkon strategickkej rezervy počas aktivácie sa nesmie priradiť skupinám zabezpečujúcim vyrovnávanie prostredníctvom veľkoobchodných trhov ani nesmie meniť ich odchýlky.

3. Okrem požiadaviek stanovených v odseku 1 iné kapacitné mechanizmy ako strategické rezervy:

- a) musia byť koncipované tak, aby sa zabezpečilo, že cena zaplatená za dostupnosť sa automaticky približuje nule, keď sa očakáva, že úroveň dodávanej kapacity bude postačujúca na uspokojenie úrovne požadovanej kapacity;

▼B

b) musia odmeňovať zúčastnené zdroje iba za ich dostupnosť a zabezpečovať, že odmena nebude ovplyvňovať rozhodnutia poskytovateľa kapacity, či má energiu vyrábať alebo nie;

c) musia zabezpečovať prenosnosť povinností týkajúcich sa kapacity medzi oprávnenými poskytovateľmi kapacity.

4. Kapacitné mechanizmy musia zapracovať tieto požiadavky týkajúce sa emisných limitov CO₂:

a) najneskôr od 4. júla 2019, výrobná kapacita, ktorá začala komerčnú výrobu v daný deň, alebo po tomto dátume a ktorá vypúšťa emisie vyššie ako 550 g CO₂ z fosílnych palív na kWh elektriny, nesmie byť nasadená alebo nesmie prijímať platby alebo vytvárať záväzky pre budúce platby v rámci kapacitného mechanizmu;

b) najneskôr od 1. júla 2025, výrobná kapacita, ktorá začala komerčnú výrobu pred 4. júlom 2019 a ktorá vypúšťa emisie vyššie ako 550 g CO₂ z fosílnych palív na kWh elektriny a viac než 350 kg CO₂ z fosílnych palív v priemere za rok na nainštalovaný kW_e, ktorá začala komerčnú výrobu pred... [dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia], nesmie byť nasadená alebo prijímať platby alebo vytvárať záväzky pre budúce platby v rámci kapacitného mechanizmu.

Výpočet emisného limitu 550 g CO₂ z fosílnych palív na kWh elektriny a limitu v priemere ročne 350 kg CO₂ z fosílnych palív v priemere za rok na nainštalovaný kW uvedený v prvom pododseku písm. a) a b) sa vykonáva na základe konštrukčnej účinnosti výrobných jednotiek, teda z čistej účinnosti pri menovitej kapacite za príslušných noriem stanovených Medzinárodnou organizáciou pre normalizáciu.

Do 5. januára 2020 ACER uverejní stanovisko poskytujúce technické usmernenia súvisiace s výpočtom hodnôt uvedených v prvom pododseku.

5. Členské štáty, ktoré k 4. júlu 2019 uplatňujú kapacitné mechanizmy, ich prispôbia tak, aby boli v súlade s kapitolou 4 bez toho, aby tým boli dotknuté záväzky alebo zmluvy uzatvorené do 31. decembra 2019.

Článok 23

Posudzovanie primeranosti zdrojov na európskej úrovni

1. Posudzovaním primeranosti zdrojov na európskej úrovni sa určia problémy primeranosti zdrojov tak, že sa posúdi celková primeranosť elektrizačnej sústavy z hľadiska schopnosti uspokojovať súčasný a projektovaný dopyt po elektrine na úrovni Únie, na úrovni členských štátov a podľa potreby na úrovni jednotlivých ponukových oblastí. Posúdenie primeranosti zdrojov na európskej úrovni sa každý rok vzťahuje na obdobie 10 rokov odo dňa posudzovania.

2. Posudzovanie primeranosti zdrojov na európskej úrovni vykonáva ENTSO pre elektrinu.

▼B

3. Návrh metodiky posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni na základe zásad stanovených v odseku 5 tohto článku predloží ENTSO pre elektrinu skupine pre koordináciu v oblasti elektrickej energie zriadenej podľa článku 1 rozhodnutia Komisie z 15. novembra 2012 ⁽⁶⁾ a ACER do 5. januára 2020.

4. Údaje, ktoré ENTSO pre elektrinu potrebuje na posudzovanie primeranosti zdrojov na európskej úrovni, mu poskytnú prevádzkovatelia prenosových sústav.

ENTSO pre elektrinu vykonáva posudzovanie primeranosti zdrojov na európskej úrovni každý rok. Výrobcovia a ďalší účastníci trhu poskytujú prevádzkovateľom prenosových sústav údaje týkajúce sa očakávaného využitia výrobných zdrojov, a to pri zohľadnení dostupnosti primárnych zdrojov a vhodných scenárov predpokladaného dopytu a ponuky.

5. Posudzovanie primeranosti zdrojov na európskej úrovni sa musí zakladať na transparentnej metodike, ktorá musí zabezpečiť, aby:

- a) sa posudzovanie vykonávalo na úrovni každej ponukovej oblasti pokrývajúcej aspoň všetky členské štáty;
- b) sa posudzovanie zakladalo na vhodných hlavných referenčných scenároch predpokladaného dopytu a ponuky vrátane ekonomického posúdenia pravdepodobnosti vyradenia výrobných zariadení, zakonzervovania prevádzky, postavenia nových výrobných zariadení a opatrení na dosiahnutie cieľov energetickej efektívnosti a prepojenia elektrických sietí a zahŕňalo primeranú citlivosťnú analýzu, ktorá zohľadňuje extrémne poveternostné a hydrologické podmienky, veľkoobchodné ceny a vývoj cien uhlíka;
- c) posudzovanie obsahovalo samostatné scenáre odzrkadľujúce rôznu pravdepodobnosť výskytu problémov primeranosti výroby, ktoré majú rôzne druhy kapacitných mechanizmov riešiť;
- d) posudzovanie náležite zohľadňovalo príspevok všetkých zdrojov vrátane možností existujúcej aj budúcej výroby, uskladňovania energie, odvetvovej integrácie, riadenia odberu, ako aj dovozných a vývozných možností a ich príspevok k flexibilnej prevádzke sústavy;
- e) posudzovanie predpokladalo pravdepodobný vplyv opatrení uvedených v článku 20 ods. 3;
- f) posudzovanie obsahovalo varianty bez existujúcich alebo plánovaných kapacitných mechanizmov a v relevantnom prípade s takýmito mechanizmami;
- g) sa posudzovanie zakladalo na trhovom modeli, ktorý v relevantných prípadoch používa prístup na základe toku;
- h) posudzovanie uplatňovalo pravdepodobnostné výpočty;
- i) sa v posudzovaní uplatňoval jednotný nástroj na tvorbu modelov;

⁽⁶⁾ Rozhodnutie Komisie z 15. novembra 2012, ktorým sa zriaďuje skupina pre koordináciu v oblasti elektrickej energie (Ú. v. EÚ C 353, 17.11.2012, s. 2).

▼B

j) posudzovanie zahŕňalo prinajmenšom tieto ukazovatele uvedené v článku 25:

— „očakávaná nedodaná energia“, a

— „očakávaný výpadok zaťaženia“;

k) posudzovanie identifikovalo zdroje možných problémov primeranosti zdrojov, najmä to, či ide o obmedzenie sústavy, zdrojov, alebo oboje;

l) posudzovanie zohľadňuje reálny rozvoj sústav;

m) sa posudzovaním zabezpečilo, že sa vnútroštátne charakteristiky týkajúce sa výroby, flexibility na strane spotreby a uskladňovania energie, dostupnosti primárnych zdrojov a úrovne prepojenia náležite zohľadnia.

6. ENTSO pre elektrinu predloží ACER do 5. januára 2020 návrh metodiky výpočtu:

a) hodnoty nedodanej elektriny;

b) nákladov na nový vstup výroby alebo riadenia odberu; a

c) štandardu spoľahlivosti uvedeného v článku 25.

Metodika je založená na transparentných, objektívnych a overiteľných kritériách.

7. Návrhy podľa odsekov 3 a 6 na účely návrhu metodiky, scenáre, citlivostné analýzy a predpoklady, na ktorých sú založené, a výsledky posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni podľa odseku 4 musia byť predmetom predchádzajúcej konzultácie s členskými štátmi, so skupinou pre koordináciu v oblasti elektrickej energie a s príslušnými zainteresovanými stranami a podliehať schváleniu agentúrou ACER podľa postupu stanoveného v článku 27.

Článok 24

Posudzovanie primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni

1. Posudzovanie primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni musí mať regionálny rozsah a musí vychádzať z metodiky uvedenej v článku 23 ods. 3, a to najmä článku 23 ods. 5 písm. b) až m).

Posudzovanie primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni musí obsahovať hlavné referenčné scenáre, ako sa uvádza v článku 23 ods. 5 písm. b).

Posudzovanie primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni môže zohľadniť dodatočné citlivostné analýzy okrem tých, ktoré sú uvedené v článku 23 ods. 5 písm. b). V takýchto prípadoch môže posudzovanie primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni:

a) vychádzať z predpokladov s prihliadnutím na osobitosti dopytu po elektrine a jej ponuky na vnútroštátnej úrovni;

b) používať doplňujúce nástroje a najnovšie údaje konzistentné s tými, ktoré používa ENTSO pre elektrinu pri posudzovaní primeranosti zdrojov na európskej úrovni.

▼B

Okrem toho pri posudzovaní primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni, v prípade posudzovania príspevku poskytovateľov kapacity umiestnených v inom členskom štáte k bezpečnosti dodávok v ponukových oblastiach, ktoré pokrývajú, sa použije metodika stanovená v článku 26 ods. 11 písm. a).

2. Posudzovanie primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni a v relevantných prípadoch posudzovanie primeranosti zdrojov na európskej úrovni, ako aj stanovisko ACER podľa odseku 3 sa zverejňujú.

3. Ak sa posúdením primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni zistia problémy primeranosti, vo vzťahu k ponukovej oblasti, ktoré neboli identifikované v posúdení primeranosti zdrojov na európskej úrovni, posúdenie primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni zahŕňa do správy dôvody rozdielu medzi dvoma posúdeniami primeranosti zdrojov vrátane podrobností využitej citlivostnej analýzy a súvisiace predpoklady. Členské štáty uvedené posúdenie uverejnia a predložia ho ACER.

Do dvoch mesiacov odo dňa doručenia správy poskytne ACER stanovisko k tomu, či sú rozdiely medzi vnútroštátnym posúdením primeranosti zdrojov a európskym posúdením primeranosti zdrojov odôvodnené.

Orgán, ktorý je zodpovedný za posudzovanie primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni, náležite zohľadní stanovisko ACER a v prípade potreby zmení svoje posúdenie. Ak sa rozhodne nezohľadniť v plnej miere stanovisko ACER, zverejní správu s podrobným odôvodnením.

Článok 25

Štandard spoľahlivosti

1. Pri uplatňovaní kapacitných mechanizmov musia mať členské štáty zavedený štandard spoľahlivosti. Štandard spoľahlivosti transparentným spôsobom uvádza nevyhnutnú úroveň bezpečnosti dodávok členského štátu. V prípade cezhraničných ponukových oblastí tieto štandardy spoľahlivosti zavedú príslušné orgány spoločne.

2. Štandard spoľahlivosti stanovuje členský štát alebo príslušný orgán určený členským štátom na základe návrhu regulačného orgánu. Štandard spoľahlivosti sa zakladá na metodike stanovenej v článku 23 ods. 6.

3. Štandard spoľahlivosti sa vypočítava aspoň pomocou hodnoty nedodanej elektriny a nákladov na nový vstup v určitom časovom rámci a má byť vyjadrený ako „očakávaná nedodaná energia“ a „očakávaný výpadok zaťaženia“.

4. Ak sa kapacitné mechanizmy uplatňujú, parametre určujúce objem kapacity obstaranej v rámci kapacitných mechanizmov schvaľuje členský štát alebo iný príslušný orgán určený členským štátom na základe návrhu regulačného orgánu.

Článok 26

Cezhraničná účasť na kapacitných mechanizmoch

1. Kapacitné mechanizmy okrem strategických rezerv a, ak je to technicky uskutočniteľné, strategické rezervy, musia byť otvorené priamej cezhraničnej účasti poskytovateľov kapacity z iných členských štátov za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Členské štáty zabezpečia, aby zahraničná kapacita schopná poskytovať rovnocenný technický výkon ako domáce kapacity mala možnosť zúčastniť sa na tom istom súťažnom konaní ako domáce kapacity. V prípade kapacitných mechanizmov v prevádzke dňa 4. júla 2019 môžu členské štáty povoliť prevádzkovateľom spojovacích vedení zúčastniť sa priamo vo funkcii zahraničnej kapacity na tom istom súťažnom konaní na obdobie maximálne štyroch rokov od 4. júla 2019 alebo dvoch rokov odo dňa schválenia metodík uvedených v odseku 11, podľa toho, čo nastane skôr.

Členské štáty môžu vyžadovať, aby sa zahraničná kapacita nachádzala v členskom štáte, ktorý má priame prepojenie sústav s členským štátom uplatňujúcim mechanizmus.

3. Členské štáty nesmú brániť účasť kapacity, ktorá sa nachádza na ich území, na kapacitných mechanizmoch iných členských štátov.

4. Cezhraničná účasť na kapacitných mechanizmoch nesmie meniť, upravovať ani inak ovplyvňovať medzioblastné harmonogramy alebo fyzické toky medzi členskými štátmi. Tieto harmonogramy a toky sa určujú výhradne na základe výsledkov prideľovania kapacity podľa článku 16.

5. Poskytovatelia kapacity musia mať možnosť zúčastňovať sa viac než jedného kapacitného mechanizmu.

Ak sa poskytovatelia kapacity zúčastňujú na viac než jednom kapacitnom mechanizme v rámci toho istého obdobia dodávok, môžu sa zúčastňovať maximálne do očakávanej dostupnosti spojovacích vedení a za pravdepodobného súbežného výskytu preťaženia sústavy medzi sústavou, kde sa uplatňuje mechanizmus, a sústavou, v ktorej sa nachádza zahraničná kapacita, v súlade s metodikou uvedenou v odseku 11.

6. Poskytovatelia kapacity musia uhradiť platby za nedostupnosť, keď ich kapacity neboli dostupné.

Ak sa poskytovatelia kapacity v rovnakom dodacom období zúčastňujú na viac ako jednom kapacitnom mechanizme, musia uhradiť viaceré platby za nedostupnosť, ak nie sú schopní splniť viaceré záväzky.

7. Na účely poskytnutia odporúčania pre prevádzkovateľov prenosovej sústavy, regionálne koordinačné centrá zriadené podľa článku 35 vypočítajú každoročne maximálnu vstupnú kapacitu dostupnú pre účasť zahraničnej kapacity. Uvedený výpočet zohľadní očakávanú

▼B

dostupnosť spojovacích vedení a pravdepodobný súbežný výskyt preťaženia sústavy v sústave, kde sa uplatňuje mechanizmus, a sústave, v ktorej sa nachádza zahraničná kapacita. Takýto výpočet sa musí požadovať pre každú hranicu ponukovej oblasti.

Prevádzkovatelia prenosovej sústavy každoročne stanovujú maximálnu vstupnú kapacitu dostupnú pre účasť zahraničnej kapacity na základe odporúčania regionálneho koordinačného centra.

8. Členské štáty zabezpečia, aby bola vstupná kapacita uvedená v odseku 7 transparentným, nediskriminačným a trhovým spôsobom pridelená oprávneným poskytovateľom kapacity.

9. Ak kapacitné mechanizmy umožňujú cezhraničnú účasť v dvoch susedných členských štátoch, akékoľvek príjmy vyplývajúce z pridelovania uvedenej v odseku 8 patria príslušným prevádzkovateľom prenosových sústav, ktorí si ich rozdelia v súlade s metodikou uvedenou v odseku 11 písm. b) tohto článku alebo v súlade so spoločnou metodikou schválenou oboma príslušnými regulačnými orgánmi. Ak susedný členský štát neuplatňuje kapacitný mechanizmus alebo uplatňuje kapacitný mechanizmus, ktorý nie je otvorený cezhraničnej účasti, rozdelenie príjmov schváli príslušný vnútroštátny orgán členského štátu, v ktorom sa kapacitný mechanizmus uplatňuje, po vyžiadaní stanoviska regulačných orgánov susediacich členských štátov. Tieto príjmy použijú prevádzkovatelia prenosových sústav na účely stanovené v článku 19 ods. 2.

10. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy, kde sa nachádza zahraničná kapacita:

a) zistí, či poskytovateľ kapacity, ktorý má záujem, dokáže poskytnúť technický výkon podľa požiadaviek kapacitného mechanizmu, na ktorom sa chce zúčastniť, a zaregistruje daného poskytovateľa kapacity ako oprávneného poskytovateľa kapacity v registri, ktorý sa na tento účel zriadil;

b) vykonáva kontroly dostupnosti;

c) oznámi prevádzkovateľovi prenosovej sústavy v členskom štáte uplatňujúcom kapacitný mechanizmus informácie, ktoré získal podľa písmena a) a b) tohto pododseku a druhého pododseku.

Príslušný poskytovateľ kapacity bezodkladne informuje prevádzkovateľa prenosovej sústavy o jeho účasti na zahraničnom kapacitnom mechanizme.

11. ENTSO pre elektrinu predloží ACER do 5. júla 2020:

a) metodiku výpočtu maximálnej vstupnej kapacity pre cezhraničnú účasť podľa odseku 7;

b) metodiku rozdelenia príjmov uvedených v odseku 9;

▼B

- c) spoločné pravidlá na vykonávanie kontrol dostupnosti uvedených v odseku 10 písm. b);
- d) spoločné pravidlá na určovanie prípadov, v ktorých je splatná platba za nedostupnosť;
- e) podmienky prevádzky registra uvedeného v odseku 10 písm. a);
- f) spoločné pravidlá na určenie kapacity oprávnenej na účasť na kapacitnom mechanizme uvedenej v odseku 10 písm. a).

Tento návrh musí byť predmetom predchádzajúcej konzultácie a schválenia agentúrou ACER v súlade s článkom 27.

12. Príslušné regulačné orgány overia, či kapacity boli vypočítané v súlade s metodikou uvedenou v odseku 11 písm. a).

13. Regulačné orgány zabezpečia, aby cezhraničná účasť na kapacitných mechanizmoch bola organizovaná efektívne a nediskriminačne. Predovšetkým musia zabezpečiť primerané administratívne opatrenia na vynucovanie platieb za nedostupnosť v zahraničí.

14. Kapacity pridelené v súlade s odsekom 8 sú medzi oprávnenými poskytovateľmi kapacity prenosné. Oprávnení poskytovatelia kapacity oznámia registru akýkoľvek takýto prenos, ako je uvedené v odseku 10 písm. a).

15. ENTSO pre elektrinu najneskôr do 5. júla 2021 zriadi a uvedie do prevádzky register uvedený v odseku 10 písm. a). Register musí byť otvorený pre všetkých oprávnených poskytovateľov kapacity, sústavy uplatňujúce mechanizmy a prevádzkovateľov týchto prenosových sústav.

Článok 27

Postup schvaľovania

1. Ak sa odkazuje na tento článok, uplatňuje sa na schválenie návrhu predloženého sieťou ENTSO pre elektrinu postup stanovený v odsekoch 2, 3 a 4.

2. Pred predložením návrhu ENTSO pre elektrinu vykoná konzultácie, do ktorých zapojí všetky relevantné zainteresované strany, vrátane regulačných orgánov a iných vnútroštátnych orgánov. Výsledky uvedených konzultácií náležite zohľadní vo svojom návrhu.

3. Do troch mesiacov odo dňa doručenia návrhu uvedeného v odseku 1 ACER uvedený návrh buď schváli alebo zmení. Ak ho zmení, pred schválením zmeneného návrhu sa poradí s ENTSO pre elektrinu. ACER uverejní prijatý návrh sa uverejní na svojej webovej stránke v lehote troch mesiacov od dátumu doručenia navrhovaných dokumentov.

▼B

4. ACER môže kedykoľvek požiadať o zmenu schváleného návrhu. Návrh s navrhovanými zmenami predloží ENTSO pre elektrinu agentúre ACER v lehote šiestich mesiacov odo dňa doručenia takejto žiadosti. ACER zmeny pozmení alebo schváli a tieto zmeny uverejní na svojej webovej stránke v lehote troch mesiacov odo dňa doručenia návrhu.

KAPITOLA V

PREVÁDZKOVANIE PRENOSOVEJ SÚSTAVY

*Článok 28***Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu**

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav spolupracujú na úrovni Únie prostredníctvom ENTSO pre elektrinu s cieľom podporovať dobudovanie a fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a medzioblastný obchod a zabezpečiť optimálne riadenie, koordinovanú prevádzku a vhodný technický vývoj európskej elektrizačnej prenosovej sústavy.

2. ENTSO pre elektrinu pri vykonávaní svojich funkcií podľa práva Únie na účely vytvorenia fungujúceho a integrovaného vnútorného trhu s elektrinou prispieva k efektívnemu a udržateľnému dosahovaniu cieľov stanovených v rámci politík v oblasti klímy a energetiky na obdobie rokov 2020 až 2030, a to najmä prispievaním k účinnej integrácii elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie a k zvyšovaniu energetickej efektívnosti, a to pri zachovaní bezpečnosti sústavy. ENTSO pre elektrinu musí byť vybavené primeranými ľudskými a finančnými zdrojmi na vykonávanie svojich úloh.

*Článok 29***ENTSO pre elektrinu**

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav pre elektrinu predložia Komisii a ACER všetky návrhy zmien stanov, zoznamu členov alebo rokovacieho poriadku ENTSO pre elektrinu.

2. ACER poskytne Komisii stanovisko k návrhu zmien stanov, zoznamu členov alebo rokovacieho poriadku do dvoch mesiacov od doručenia návrhu zmien stanov, zoznamu členov alebo rokovacieho poriadku po porade s organizáciami zastupujúcimi všetky zainteresované subjekty, najmä užívateľov sústavy vrátane odberateľov.

3. Komisia vydá stanovisko k návrhu zmien stanov, zoznamu členov alebo rokovacieho poriadku po zohľadnení stanoviska ACER stanoveného v odseku 2, a to do troch mesiacov od doručenia stanoviska ACER.

▼B

4. Prevádzkovatelia prenosových sústav do troch mesiacov od doručenia priaznivého stanoviska Komisie, prijímú a uverejnia zmenené stanovy alebo rokovací poriadok.

5. V prípade zmien alebo na základe odôvodnenej žiadosti Komisie alebo ACER sa dokumenty uvedené v odseku 1 predložia Komisii a ACER. Komisia a ACER vydajú stanovisko v súlade s odsekmi 2, 3 a 4.

*Článok 30***Úlohy ENTSO pre elektrinu**

1. ENTSO pre elektrinu:

- a) vypracúva sieťové predpisy pre oblasti uvedené v článku 59 ods. 1 a 2 v záujme splnenia cieľov stanovených v článku 28;
- b) prijíma a uverejňuje každé dva roky nezáväzný 10-ročný plán rozvoja sústavy pre celú Úniu (ďalej len „plán rozvoja sústavy pre celú Úniu“);
- c) vypracúva a prijíma návrhy týkajúce sa posúdenia primeranosti zdrojov na európskej úrovni podľa článku 23 a návrhy technických špecifikácií cezhraničnej účasti na kapacitných mechanizmoch podľa článku 26 ods. 11;
- d) prijíma odporúčania o koordinácii technickej spolupráce medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav Únie a prevádzkovateľmi prenosových sústav tretích krajín;
- e) prijíma rámec pre spoluprácu a koordináciu medzi regionálnymi koordinačnými centrami;
- f) prijíma návrh vymedzujúci región prevádzky sústavy v súlade s článkom 36;
- g) spolupracuje s prevádzkovateľmi distribučných sústav a so subjektom PDS EÚ;
- h) podporuje digitalizáciu prenosových sústav vrátane zavádzania inteligentných sietí, efektívneho získavania údajov v reálnom čase a inteligentných meracích systémov;
- i) prijíma spoločné nástroje na prevádzku sústavy na zabezpečenie koordinácie prevádzky sústavy za normálnych a núdzových podmienok vrátane spoločnej stupnice na klasifikáciu poruchových udalostí a výskumné plány vrátane realizácie týchto plánov prostredníctvom efektívneho výskumného programu. Tieto nástroje konkretizujú okrem iného:
 - i) informácie vrátane vhodných denných a vnútrodenných informácií, ako aj informácií v reálnom čase, ktoré sú užitočné na zlepšenie prevádzkovej koordinácie, ako aj optimálnu frekvenciu zberu a zverejňovania týchto informácií;
 - ii) technologickú platformu na výmenu informácií v reálnom čase a podľa potreby technologické platformy na zber, spracovanie a prenos ďalších informácií uvedených v bode i), ako aj na

▼B

uplatňovanie postupov, ktoré dokážu posilniť prevádzkovú koordináciu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav s cieľom dospieť k takej koordinácii v celej Únii;

- iii) ako prevádzkovatelia prenosových sústav poskytujú prevádzkové informácie ďalším prevádzkovateľom prenosových sústav alebo akémukoľvek subjektu, ktorý je riadne poverený ich podporou pri dosahovaní prevádzkovej koordinácie, ako aj ACER; a
- iv) že prevádzkovatelia prenosových sústav navrhnu miesto kontaktu zodpovedné za riešenie žiadostí iných prevádzkovateľov prenosových sústav alebo subjektu, ktorý je riadne poverený, ako sa uvádza v bode iii), alebo ACER v súvislosti s týmito informáciami;
- j) prijíma ročný pracovný program;
- k) prispieva k vytvoreniu požiadaviek na interoperabilitu a nediskriminačných a transparentných postupov prístupu k údajom, ako sa stanovuje v článku 24 smernice (EÚ) 2019/944;
- l) prijíma výročnú správu;
- m) vykonáva a prijíma sezónne posudzovania primeranosti podľa článku 9 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/941;
- n) podporuje kybernetickú bezpečnosť a ochranu údajov v spolupráci s príslušnými orgánmi a regulovanými subjektmi;
- o) pri plnení svojich úloh zohľadňuje vývoj riadenia odberu.

2. ENTSO pre elektrinu predloží ACER správu o zistených nedostatkoch týkajúcich sa zriadenia a fungovania regionálnych koordináčnych centier.

3. ENTSO pre elektrinu uverejňuje zápisnice zo zasadnutí svojho valného zhromaždenia, zasadnutia správnej rady a zasadnutí výborov a pravidelne poskytuje verejnosti informácie o svojom rozhodovaní a svojich činnostiach.

4. Ročný pracovný program uvedený v odseku 1 písm. j) obsahuje zoznam a opis sieťových predpisov, ktoré sa majú vypracovať, plán koordinácie prevádzky sústavy a výskumno-vývojové činnosti, ktoré sa majú vykonať v danom roku, ako aj orientačný harmonogram.

5. ENTSO pre elektrinu poskytne ACER informácie, ktoré ACER požaduje na účely plnenia jej úloh podľa článku 32 ods. 1. S cieľom umožniť ENTSO pre elektrinu splniť uvedenú požiadavku, prevádzkovatelia prenosových sústav poskytujú ENTSO pre elektrinu požadované informácie.

6. Na žiadosť Komisie poskytuje ENTSO pre elektrinu Komisii stanoviská k prijímaniu usmernení uvedených v článku 61.

Článok 31

Konzultácie

1. ENTSO pre elektrinu pri vypracúvaní návrhov v súlade s úlohami uvedenými v článku 30 ods. 1 uskutoční rozsiahly konzultačný proces. Konzultačný proces musí byť štruktúrovaný tak, aby sa umožnilo vyhovieť pripomienkam zainteresovaných strán pred konečným prijatím návrhu a otvoreným a transparentným spôsobom, so zapojením všetkých relevantných zainteresovaných subjektov, a najmä s organizáciami zastupujúcimi takéto zainteresované subjekty, a to v súlade s rokovacím poriadkom uvedeným v článku 29. Týchto konzultácií sa zúčastňujú aj regulačné orgány a ostatné vnútroštátne orgány, dodávateľské a výrobné podniky, užívatelia sústavy vrátane odberateľov, prevádzkovatelia distribučných sústav vrátane relevantných odvetvových združení, technických orgánov a platforiem zainteresovaných subjektov. Cieľom konzultácií je zistiť stanoviská a návrhy všetkých relevantných účastníkov počas rozhodovacieho procesu.

2. Všetky dokumenty a zápisnice zo zasadnutí týkajúce sa konzultácií uvedených v odseku 1 sa zverejnia.

3. ENTSO pre elektrinu pred prijatím návrhov uvedených v článku 30 ods. 1 uvedie spôsob, akým boli zohľadnené pripomienky, ktoré dostala v priebehu konzultácií. Ak pripomienky neboli zohľadnené, uvedie dôvody.

Článok 32

Monitorovanie agentúrou ACER

1. ACER monitoruje plnenie úloh ENTSO pre elektrinu uvedených v článku 30 ods. 1, 2 a 3 a informuje o svojich zisteniach Komisiu.

ACER monitoruje, ako ENTSO pre elektrinu vykonáva sieťové predpisy vypracované podľa článku 59. V prípade, že ENTSO pre elektrinu nevykonala ktorýkoľvek z uvedených sieťových predpisov, ACER požiada ENTSO pre elektrinu, aby poskytla riadne vysvetlenie dôvodov, pre ktoré takéto predpisy nevykonala. ACER informuje Komisiu o tomto vysvetlení a poskytne k nemu stanovisko.

ACER monitoruje a analyzuje vykonávanie sieťových predpisov a usmernení prijatých Komisiou podľa článku 58 ods. 1 a ich účinkov na harmonizáciu uplatniteľných pravidiel zameraných na uľahčovanie integrácie trhu, ako aj ich účinok na nediskrimináciu, skutočnú hospodársku súťaž a efektívne fungovanie trhu a podáva o tom správy Komisii.

2. ENTSO pre elektrinu predloží agentúre návrh plánu rozvoja sústavy pre celú Úniu, návrh ročného pracovného programu vrátane informácií týkajúcich sa konzultačného postupu a ďalšie dokumenty uvedené v článku 30 ods. 1, aby k nim ACER zaujala stanovisko.

▼B

Ak ACER usúdi, že návrh ročného pracovného programu alebo návrh plánu rozvoja sústavy pre celú Úniu predložený ENTSO pre elektrinu neprispieva k nediskriminácii, skutočnej hospodárskej súťaži a efektívnemu fungovaniu trhu, ani k dostatočnej úrovni cezhraničných spojovacích vedení otvorených pre prístup tretích strán, do dvoch mesiacov odo dňa doručenia návrhov poskytne pre ENTSO pre elektrinu a Komisiu riadne odôvodnené stanovisko, ako aj odporúčania.

*Článok 33***Náklady**

Náklady spojené s činnosťami ENTSO pre elektrinu uvedenými v článkoch 28 až 32 a 58 až 61 tohto nariadenia a v článku 11 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013 ⁽⁷⁾ hradia prevádzkovatelia prenosových sústav a zohľadňujú sa pri výpočte taríf. Regulačné orgány tieto náklady schvália, iba ak sú rozumné a vhodné.

*Článok 34***Regionálna spolupráca prevádzkovateľov prenosových sústav**

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav nadviažu regionálnu spoluprácu v rámci ENTSO pre elektrinu s cieľom podieľať sa na činnostiach uvedených v článku 30 ods. 1, 2 a 3. Konkrétne, každé dva roky uverejnia regionálny investičný plán a môžu prijímať investičné rozhodnutia, ktoré sú na ňom založené. ENTSO pre elektrinu podporuje spoluprácu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav na regionálnej úrovni a zabezpečuje interoperabilitu, komunikáciu a monitorovanie regionálnych výsledkov v oblastiach, ktoré ešte neboli harmonizované na úrovni Únie.

2. Prevádzkovatelia prenosových sústav podporujú prevádzkové opatrenia, ktorých cieľom je zabezpečiť optimálne riadenie sústavy, ako aj rozvoj výmen energie, koordinované prideľovanie cezhraničnej kapacity prostredníctvom nediskriminačných trhovo orientovaných riešení, v ktorých sa venuje náležitá pozornosť špecifickým výhodám implicitných aukcií pri krátkodobom prideľovaní, a integráciu vyrovnávajúcich a rezervných energetických mechanizmov.

3. V záujme dosiahnutia cieľov uvedených v odsekoch 1 a 2 môže Komisia ustanoviť geografickú oblasť, na ktorú sa vzťahujú jednotlivé štruktúry regionálnej spolupráce, pričom zohľadní existujúce štruktúry regionálnej spolupráce. Každý členský štát môže podporovať spoluprácu vo viacerých geografických oblastiach.

Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 68, ktorým sa dopĺňa toto nariadenie, ktorým sa ustanovujú geografické oblasti spadajúce do pôsobnosti jednotlivých štruktúr regionálnej spolupráce. Na tento účel Komisia konzultuje s regulačnými orgánmi, ACER a ENTSO pre elektrinu.

⁽⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013 zo 17. apríla 2013 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1364/2006/ES a menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 (Ú. v. EÚ L 115, 25.4.2013, s. 39).

▼B

Delegovanými aktami, ktoré sa uvádzajú v tomto odseku, nie je dotknutý článok 36.

*Článok 35***Zriadenie a poslanie regionálnych koordinačných centier**

1. Všetci prevádzkovatelia prenosových sústav regiónu prevádzky sústavy do 5. júla 2020 predložia návrh na zriadenie regionálnych koordinačných centier k dotknutým regulačným orgánom v súlade s kritériami uvedenými v tejto kapitole.

Regulačné orgány v regióne prevádzky sústavy preskúmajú a schvália návrh.

Návrh musí obsahovať aspoň tieto prvky:

- a) členský štát prípadného sídla regionálnych koordinačných centier a zúčastnených prevádzkovateľov prenosovej sústavy);
- b) organizačné, finančné a prevádzkové podmienky nevyhnutné na zabezpečenie efektívnej, bezpečnej a spoľahlivej prevádzky prepojenej prenosovej sústavy;
- c) plán realizácie začatia prevádzky regionálnych koordinačných centier;
- d) stanovy a rokovací poriadok regionálnych koordinačných centier;
- e) opis postupov spolupráce v súlade s článkom 38;
- f) opis opatrení týkajúcich sa zodpovednosti regionálnych koordinačných centier v súlade s článkom 47;
- g) ak pôsobia dve regionálne koordinačné centrá na princípe rotácie v súlade s článkom 36 ods. 2, opis opatrení na vymedzenie jasných zodpovedností týchto regionálnych koordinačných centier a postupov pri plnení ich úloh.

2. Po schválení návrhu podľa odseku 1 regulačnými orgánmi regionálne koordinačné centrá nahradia regionálnych koordinátorov bezpečnosti zriadených podľa usmernenia pre prevádzkovanie sústavy prijatého na základe článku 18 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009 a svoju činnosť začnú do 1. júla 2022.

3. Regionálne koordinačné centrá musia mať právnu formu uvedenú v Prílohe II k smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1132 ⁽⁸⁾.

⁽⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1132 zo 14. júna 2017 týkajúca sa niektorých aspektov práva obchodných spoločností (Ú. v. EÚ L 169, 30.6.2017, s. 46).

▼B

4. Regionálne koordinačné centrá pri plnení svojich úloh podľa práva Únie konajú nezávisle od jednotlivých vnútroštátnych záujmov a záujmov prevádzkovateľov prenosových sústav.

5. Regionálne koordinačné centrá dopĺňajú úlohu prevádzkovateľov prenosových sústav tým, že vykonávajú úlohy regionálneho významu, ktoré im boli zverené v súlade s článkom 37. Prevádzkovatelia prenosových sústav zodpovedajú za riadenie tokov elektriny a zaistenie bezpečnej, spoľahlivej a efektívnej elektrizačnej sústavy v súlade s článkom 40 ods. 1 písm. d) smernice (EÚ) 2019/944.

*Článok 36***Geografická pôsobnosť regionálnych koordinačných centier**

1. ENTSO pre elektrinu do 5. januára 2020 predloží ACER návrh, v ktorom sa stanoví, na ktorých prevádzkovateľov prenosových sústav, ponukové oblasti, hranice ponukových oblastí, regióny výpočtu kapacity a regióny koordinácie výpadkov sa vzťahujú jednotlivé regióny prevádzky sústavy. V návrhu sa zohľadní topológia siete vrátane stupňa prepojenia a vzájomnej závislosti elektrizačnej sústavy z hľadiska tokov a veľkosti regiónu, ktorá musí pokrývať aspoň jeden región výpočtu kapacity.

2. Prevádzkovatelia prenosovej sústavy v regióne prevádzky sústavy sa zapoja do regionálneho koordinačného centra zriadeného v tomto regióne. Vo výnimočných prípadoch, ak je regulačná oblasť prevádzkovateľa prenosovej sústavy súčasťou rôznych synchronných oblastí, prevádzkovateľ prenosovej sústavy sa môže zapojiť do dvoch regionálnych koordinačných centier. V návrhu uvedenom v odseku 1 sa v súvislosti s hranicami ponukovej oblasti susediacej s regiónmi prevádzky sústavy stanoví, akým spôsobom sa má uskutočňovať koordinácia medzi regionálnymi koordinačnými centrami, pokiaľ ide o tieto hranice. Pre synchronnú oblasť Kontinentálna Európa, kde sa činnosti dvoch regionálnych koordinačných centier môžu prekrývať v rámci jedného regiónu prevádzky sústavy, prevádzkovatelia prenosovej sústavy tohto regiónu prevádzky sústavy rozhodnú, či určia jediné regionálne koordinačné centrum v danom regióne, alebo či budú dve regionálne koordinačné centrá vykonávať niektoré alebo všetky úlohy regionálneho významu v celom regióne prevádzky sústavy na princípe rotácie a iné úlohy bude vykonávať jedno určené regionálne koordinačné centrum.

3. ACER do troch mesiacov od doručenia návrhu uvedeného v odseku 1 tento návrh vymedzujúci regióny prevádzky sústavy schváli alebo navrhne jeho zmeny. Ak ACER navrhne zmeny návrhu, poradí sa pred ich prijatím s ENTSO pre elektrinu. Prijatý návrh sa uverejní na webovom sídle ACER.

4. Príslušní prevádzkovatelia prenosových sústav môžu ACER predložiť návrh na zmenu regiónov prevádzky sústavy vymedzených podľa odseku 1. Uplatní sa postup stanovený v odseku 3.

Článok 37

Úlohy regionálnych koordinačných centier

1. Každé regionálne koordinačné centrum vykonáva minimálne všetky tieto úlohy regionálneho významu v celom regióne prevádzky sústavy, kde je zriadené:

- a) vykonávanie koordinovaného výpočtu kapacity v súlade s metodikami vypracovanými podľa usmernenia pre prideľovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatého na základe článku 18 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009;
- b) vykonávanie koordinovanej analýzy bezpečnosti v súlade s metodikami vypracovanými podľa usmernenia pre prevádzku sústavy prijatého na základe článku 18 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009;
- c) vytváranie spoločných modelov sústavy v súlade s metodikami a postupmi vypracovanými podľa usmernenia pre prevádzku sústavy prijatého na základe článku 18 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009;
- d) podpora posudzovania súladu plánov obrany a plánov obnovy prevádzkovateľov prenosových sústav v súlade s postupom stanoveným v sieťovom predpise o stavoch núdze a obnovy prijatom na základe článku 6 ods. 11 nariadenia (ES) č. 714/2009;
- e) vykonávanie týždenných až denných regionálnych predpovedí primeranosti sústavy a prípravy opatrení na zníženie rizika v súlade s metodikou stanovenou v článku 8 nariadenia (EÚ) 2019/941 a v súlade s postupmi stanovenými v usmernení pre prevádzku sústavy prijatom na základe článku 18 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009;
- f) vykonávanie regionálnej koordinácie plánovania s ohľadom na výpadky v súlade s postupmi a metodikami stanovenými v usmernení pre prevádzku sústavy prijatom na základe článku 18 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009;
- g) odborná príprava personálu pracujúceho pre regionálne koordinačné centrá a udeľovanie osvedčení tomuto personálu;
- h) podpora koordinácie a optimalizácie regionálnej obnovy podľa požiadaviek prevádzkovateľov prenosových sústav;
- i) vykonávanie poprevádzkovej a poporuchovej analýzy a podávania správ;
- j) stanovenie veľkosti rezervnej kapacity na regionálnej úrovni;
- k) podpora obstarávania disponibilít na regionálnej úrovni;
- l) podpora prevádzkovateľov prenosovej sústavy na ich žiadosť pri optimalizácii zúčtovania medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav;
- m) vykonávanie úloh týkajúcich sa identifikácie regionálnych scenárov krízy dodávok elektriny, ak sú nimi regionálne koordinačné centrá poverené podľa článku 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/941, a v rozsahu, v akom sú nimi poverené;

▼B

- n) vykonávanie úloh týkajúcich sa sezónnych posudzovaní primeranosti, ak sú nimi regionálne koordinačné centrá poverené podľa článku 9 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/941;
- o) výpočet hodnoty maximálnej vstupnej kapacity dostupnej pre účasť zahraničnej kapacity na kapacitných mechanizmoch na účely vydania odporúčania v súlade s článkom 26 ods. 7;
- p) vykonávanie úloh súvisiacich s podporou prevádzkovateľom prenosových sústav pri určovaní potrieb, pokiaľ ide o novú prenosovú kapacitu, modernizáciu existujúcej prenosovej kapacity alebo ich alternatívy, ktoré sa majú predložiť regionálnym skupinám zriadeným podľa nariadenia (EÚ) č. 347/2013 a zahrnúť do desaťročného plánu rozvoja siete uvedeného v článku 51 smernice (EÚ) 2019/944.

Úlohy uvedené v prvom pododseku sú podrobne uvedené v prílohe I.

2. Na základe návrhu Komisie alebo členského štátu výbor zriadený článkom 68 smernice (EÚ) 2019/944 vydá stanovisko k prideleniu nových poradných úloh regionálnym koordinačným centrom. V prípade, že výbor vydá priaznivé stanovisko k prideleniu nových poradných úloh, regionálne koordinačné centrá vykonávajú tieto úlohy na základe návrhu, ktorý vypracuje ENTSO pre elektrinu a schváli ACER v súlade s postupom stanoveným v článku 27.

3. Informácie potrebné na plnenie úloh regionálnych koordinačných centier poskytujú svojim regionálnym koordinačným centrom prevádzkovatelia prenosových sústav.

4. Regionálne koordinačné centrá poskytujú prevádzkovateľom prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy všetky informácie potrebné na vykonávanie koordinovaných opatrení a odporúčaní vydanými regionálnymi koordinačnými centrami.

5. Pokiaľ ide o úlohy uvedené v tomto článku a na ktoré sa ešte nevzťahujú príslušné sieťové predpisy alebo usmernenia, ENTSO pre elektrinu vypracuje návrh v súlade s postupom stanoveným v článku 27. Regionálne koordinačné centrá vykonávajú tieto úlohy na základe návrhu po jeho schválení ACER.

Článok 38

Spolupráca v rámci regionálnych operačných centier a medzi regionálnymi koordinačnými centrami

Každodenná koordinácia v rámci regionálnych koordinačných centier a medzi nimi sa riadi prostredníctvom kooperatívnych procesov medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav v regióne vrátane opatrení na koordináciu medzi regionálnymi koordinačnými centrami tam, kde je to potrebné. Kooperatívny proces sa zakladá na:

- a) pracovných postupoch na riešenie aspektov plánovania a prevádzky relevantných z hľadiska úloh uvedených v článku 37;

▼B

- b) postupoch výmeny analýz a konzultácií o návrhoch regionálnych koordinačných centier s prevádzkovateľmi prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy a s relevantnými zainteresovanými stranami a inými regionálnymi koordinačnými centrami efektívnym a inkluzívnym spôsobom pri výkone prevádzkových funkcií a úloh v súlade s článkom 40;
- c) postupe prijímania koordinovaných opatrení a odporúčaní v súlade s článkom 42.

*Článok 39***Pracovné postupy**

1. Regionálne koordinačné centrá vypracujú pracovné postupy, ktoré sú efektívne, inkluzívne, transparentné a uľahčujú konsenzus, na riešenie aspektov plánovania a prevádzky súvisiacich s úlohami, ktoré treba vykonať, pričom berú do úvahy najmä špecifiká a požiadavky týchto úloh uvedené v prílohe I. Regionálne koordinačné centrá vyvinú tiež spôsob revízie týchto pracovných postupov.
2. Regionálne koordinačné centrá zabezpečia, aby pracovné postupy uvedené v odseku 1 obsahovali pravidlá na informovanie dotknutých strán.

*Článok 40***Poradný postup**

1. Regionálne koordinačné centrá vypracujú postup na organizáciu primeraných a pravidelných konzultácií s prevádzkovateľmi prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy, inými regionálnymi koordinačnými centrami a príslušnými zainteresovanými subjektmi pri výkone svojich každodenných prevádzkových povinností a úloh. S cieľom zabezpečiť, aby sa dali riešiť regulačné otázky, musia byť v prípade potreby zapojené regulačné orgány.
2. Regionálne koordinačné centrá musia v prípade potreby konzultovať s členskými štátmi v regióne prevádzky sústavy a v prípade existencie regionálneho fóra s regionálnymi fórami o záležitostiach politického významu s výnimkou každodenných činností regionálnych koordinačných centier a vykonávania ich úloh. Regionálne koordinačné centrá náležite zohľadnia odporúčania členských štátov a prípadne ich regionálnych fór.

*Článok 41***Transparentnosť**

1. Regionálne koordinačné centrá vypracujú proces zapojenia zainteresovaných strán a organizujú pravidelné stretnutia s nimi s cieľom diskutovať o otázkach súvisiacich s efektívnou, bezpečnou a spoľahlivou prevádzkou prepojenej sústavy a identifikovať nedostatky a navrhovať zlepšenia.
2. ENTSO pre elektrinu a regionálne koordinačné centrá pôsobia v plnej miere transparentne voči zainteresovaným stranám a verejnosti. Uverejňujú akúkoľvek príslušnú dokumentáciu na svojom webovom sídle.

*Článok 42***Prijímanie a preskúmanie koordinovaných opatrení a odporúčaní**

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy vytvoria postup na prijímanie a preskúmanie koordinovaných opatrení a odporúčaní vydaných regionálnymi koordináčnymi centrami v súlade s kritériami stanovenými v odsekoch 2, 3 a 4.

2. Regionálne koordináčne centrá vydajú koordinované opatrenia prevádzkovateľom prenosových sústav v súvislosti s úlohami uvedenými v článku 37 ods. 1 písm. a) a b). Prevádzkovatelia prenosových sústav vykonávajú koordinované opatrenia, okrem tých, ktorých vykonávanie by viedlo k porušeniu limitov prevádzkovej bezpečnosti vymedzených jednotlivými prevádzkovateľmi prenosových sústav v súlade s usmernením pre prevádzku sústavy prijatým na základe článku 18 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009.

Ak sa prevádzkovateľ prenosovej sústavy rozhodne nevykonávať koordinované opatrenie z dôvodov uvedených v tomto odseku, bez zbytočného odkladu oznámi transparentným spôsobom podrobné dôvody regionálnemu koordináčnemu centru a prevádzkovateľom prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy. V takýchto prípadoch regionálne koordináčne centrum posúdi vplyv uvedeného rozhodnutia na iných prevádzkovateľov prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy a môže na základe postupu stanoveného v odseku 1 navrhnúť iný súbor koordinovaných opatrení.

3. Regionálne koordináčne centrá vydajú odporúčania prevádzkovateľom prenosových sústav v súvislosti s úlohami uvedenými v článku 37 ods. 1 písm. c) až p), alebo pridelenými v súlade s článkom 37 ods. 2.

Ak sa prevádzkovateľ prenosovej sústavy rozhodne odchýliť od odporúčania ako sa uvádza v odseku 1, predloží regionálnemu koordináčnemu centru a ostatným prevádzkovateľom prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy odôvodnenie svojho rozhodnutia bez zbytočného odkladu.

4. Preskúmanie koordinovaných opatrení alebo odporúčania sa spustí na žiadosť jedného alebo viacerých prevádzkovateľov prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy. Po preskúmaní koordinovaných opatrení alebo odporúčaní regionálni koordinátori bezpečnosti dané opatrenie potvrdia alebo upravia.

5. Ak koordinované opatrenie je predmetom preskúmania v súlade s odsekom 4 tohto článku, žiadosť o preskúmanie nesmie mať za následok pozastavenie vykonávania koordinovaného opatrenia okrem prípadov, ak by vykonávanie koordinovaných opatrení viedlo k porušeniu limitov prevádzkovej bezpečnosti vymedzených každým jednotlivým prevádzkovateľom prenosovej sústavy v súlade s usmernením pre prevádzku sústavy prijatým na základe článku 18 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009.

6. Na návrh členského štátu alebo Komisie a po konzultácii s výborom zriadeným článkom 68 smernice (EÚ) 2019/944 môžu členské štáty regiónu prevádzky sústavy spoločne rozhodnúť o udelení právomoci na stanovovanie koordinovaných opatrení svojmu regionálnemu koordináčnemu centru v súvislosti s jednou alebo viacerými úlohami určenými v článku 37 ods. 1 písm. c) až p) tohto nariadenia.

Článok 43

Správna rada regionálnych koordinačných centier

1. Regionálne koordinačné centrá zriaďa správnu radu s cieľom prijímať opatrenia v súvislosti s ich riadením a na monitorovanie ich fungovania.
2. Správna rada sa skladá z členov zastupujúcich všetkých prevádzkovateľov prenosových sústav, ktorí sa zúčastňujú činnosti príslušných regionálnych koordinačných centier.
3. Správna rada je zodpovedná za:
 - a) navrhovanie a schvaľovanie stanov a rokovacieho poriadku regionálnych koordinačných centier;
 - b) rozhodovanie o zavedení organizačnej štruktúry;
 - c) prípravu a schvaľovanie ročného rozpočtu;
 - d) vypracúvanie a schvaľovanie postupov spolupráce v súlade s článkom 38.
4. Medzi právomoci správnej rady nepatria tie, ktoré sa týkajú každodenných činností regionálnych koordinačných centier a plnenia ich úloh.

Článok 44

Organizačná štruktúra

1. Prevádzkovatelia prenosovej sústavy v regióne prevádzky sústavy zriaďa organizačnú štruktúru regionálnych koordinačných centier, ktorá podporí bezpečnosť ich úloh.

V ich organizačnej štruktúre sa musia špecifikovať:

- a) právomoci, povinnosti a zodpovednosť pracovníkov;
 - b) vzťahy a hierarchické vzťahy medzi jednotlivými časťami a postupmi organizácie.
2. Regionálne koordinačné centrá môžu zriaďiť regionálne kancelárie na riešenie subregionálnych špecifik alebo zriaďiť záložné regionálne koordinačné centrá na efektívne a spoľahlivé plnenie svojich úloh, keď je dokázané, že je to nevyhnutne potrebné.

Článok 45

Vybavenie a personál

Regionálne koordinačné centrá musia byť vybavené všetkými ľudskými, technickými, materiálnymi a finančnými zdrojmi potrebnými na plnenie svojich povinností podľa tohto nariadenia a na nezávislé a nestranné vykonávanie svojich úloh.

Článok 46

Monitorovanie a podávanie správ

1. Regionálne koordinačné centrá zavedú postup na priebežné monitorovanie aspoň:

▼B

- a) svojej prevádzkovej výkonnosti;
 - b) koordinovaných opatrení a vydaných odporúčaní, rozsahu, v ktorom sa koordinované opatrenia a odporúčania majú vykonávať prevádzkovateľmi prenosových sústav, a dosiahnutých výsledkov;
 - c) efektívnosti a účinnosti všetkých úloh, za ktoré sú zodpovední, a prípadne rotácie týchto úloh.
2. Regionálne koordinačné centrá transparentným spôsobom účtujú svoje náklady a podávajú o nich správy ACER a regulačným orgánom regiónu prevádzky sústavy.
3. Regionálne koordinačné centrá predkladajú ENTSO pre elektrinu, ACER, regulačným orgánom regiónu prevádzky sústavy a skupine pre koordináciu v oblasti elektrickej energie výročnú správu o výsledku monitorovania stanoveného v odseku 1 a informácie o svojej činnosti.
4. Regionálne koordinačné centrá podávajú správy o všetkých nedostatkoch, ktoré zistili pri monitorovaní podľa odseku 1 ENTSO pre elektrinu, regulačným orgánom regiónu prevádzky sústavy, ACER a iným príslušným orgánom členských štátov zodpovedným za prevenciu a riadenie krízových situácií. Na základe uvedenej správy môžu príslušné regulačné orgány regiónu prevádzky sústavy navrhnúť regionálnym koordinačným centráм opatrenia na vyriešenie týchto nedostatkov.
5. Bez toho, aby bola dotknutá nutnosť chrániť bezpečnosť a dôvernosť citlivých obchodných informácií, regionálne koordinačné centrá zverejnia správy uvedené v odsekoch 4 a 5.

*Článok 47***Zodpovednosť**

Do návrhov na zriadenie regionálnych koordinačných centier v súlade s článkom 35 prevádzkovateľa prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy zahrnú potrebné kroky na poistenie zodpovednosti v súvislosti s výkonom úloh regionálnych koordinačných centier. Metóda, ktorá sa použije na zabezpečenie krytia, musí zohľadňovať právne postavenie regionálnych koordinačných centier a úroveň dostupného komerčného poistného krytia.

*Článok 48***Desaťročný plán rozvoja sústavy****▼M1**

1. Plán rozvoja sústavy pre celú Úniu uvedený v článku 30 ods. 1 písm. b) musí obsahovať modelovanie integrovanej sústavy vrátane vypracúvania scenárov a hodnotenie odolnosti sústavy. Relevantné vstupné parametre pre modelovanie, ako sú predpoklady týkajúce sa cien palív a uhlíka alebo inštalácie obnoviteľných zdrojov energie, musia byť plne v súlade s posudzovaním primeranosti zdrojov na európskej úrovni vypracovaným podľa článku 23.

▼B

Plán rozvoja sústavy pre celú Úniu najmä:

▼B

- a) vychádza z národných investičných plánov, zohľadňujúc regionálne investičné plány uvedené v článku 34 ods. 1 tohto nariadenia a podľa potreby aspekty Únie týkajúce sa plánovania siete, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) č. 347/2013; vypracuje sa analýza nákladov a prínosov s využitím metodiky stanovenej v článku 11 uvedeného nariadenia;
- b) vychádza, pokiaľ ide o cezhraničné prepojenia, aj z primeraných potrieb jednotlivých užívateľov sústavy a integruje dlhodobé záväzky investorov uvedené v článkoch 44 a 51 smernice (EÚ) 2019/944; a
- c) identifikuje investičné medzery, najmä pokiaľ ide o cezhraničné kapacity.

So zreteľom na písmeno c) prvého pododseku k plánu rozvoja sústavy pre celú Úniu môže byť priložený prehľad prekážok zvyšovania cezhraničnej kapacity sústavy vyplývajúcich z rozličných postupov schvaľovania alebo rozličnej praxe.

2. ACER vypracuje stanovisko k národným desaťročným plánom rozvoja sústavy s cieľom posúdiť ich súlad s plánom rozvoja sústavy pre celú Úniu. Ak ACER zistí nesúlad medzi národným desaťročným plánom rozvoja sústavy a plánom rozvoja sústavy pre celú Úniu, navrhne vhodným spôsobom zmeniť národný plán rozvoja sústavy alebo plán rozvoja sústavy pre celú Úniu. Ak je takýto národný plán rozvoja sústavy vypracovaný v súlade s článkom 51 smernice (EÚ) 2019/944, ACER odporučí regulačnému orgánu zmeniť národný desaťročný plán rozvoja sústavy v súlade s článkom 51 ods. 7 uvedenej smernice a informuje o tom Komisiu.

Článok 49

Kompenzačný mechanizmus medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav dostávajú kompenzáciu za náklady, ktoré im vzniknú v dôsledku prenosu cezhraničných tokov elektriny cez ich sústavu.
2. Kompenzáciu uvedenú v odseku 1 platia prevádzkovatelia národných prenosových sústav, z ktorých cezhraničné toky pochádzajú, a sústav, v ktorých tieto toky končia.
3. Kompenzačné platby sa uskutočňujú pravidelne a za dané časové obdobie v minulosti. Ak je to potrebné, vykonajú sa dodatočné úpravy zaplatených kompenzácií, aby zodpovedali skutočne vzniknutým nákladom.

Prvé obdobie, za ktoré sa majú uskutočniť kompenzačné platby, sa určí v usmerneniach uvedených v článku 61.

4. Komisia prijme delegované akty v súlade s článkom 68 dopĺňajúce toto nariadenie, stanovujúce výšky splatných kompenzačných platieb.

▼B

5. Objem prenášaných cezhraničných tokov a objem cezhraničných tokov, ktoré sa označia ako toky, ktoré pochádzajú alebo končia v národných prenosových sústavách, sa určia na základe fyzických tokov elektriny skutočne nameraných v danom období.

6. Náklady, ktoré vznikli v dôsledku prenosu cezhraničných tokov, sa stanovujú na základe projektovaných dlhodobých priemerných prírastkových nákladov, pričom sa zohľadnia straty, investície do novej infraštruktúry a primeraný podiel nákladov na existujúcu infraštruktúru, pokiaľ sa táto infraštruktúra využíva na prenos cezhraničných tokov, obzvlášť pri zvážení potreby garantovať bezpečnosť dodávky. Pri stanovovaní vzniknutých nákladov sa použijú uznávané, štandardné metodiky stanovovania nákladov. Prijímaná kompenzácia sa znižuje zohľadnením výhod, ktoré sústave vzniknú v dôsledku prenosu cezhraničných tokov.

7. Pokiaľ sú prenosové sústavy dvoch alebo viacerých členských štátov úplne alebo čiastočne súčasťou jedného riadiaceho bloku, iba na účely kompenzačného mechanizmu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav sa riadiaci blok ako celok považuje za časť prenosovej sústavy jedného z dotknutých členských štátov, aby sa zabránilo tomu, aby sa toky v rámci riadiaceho bloku považovali za cezhraničné toky podľa článku 2 ods. 2 písm. b), čo by viedlo k vzniku kompenzačných platieb podľa odseku 1 tohto článku. Regulačné orgány dotknutých členských štátov môžu rozhodnúť o tom, za súčasť ktorého členského štátu sa bude považovať riadiaci blok ako celok.

*Článok 50***Poskytovanie informácií**

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav vytvoria mechanizmy na koordináciu a výmenu informácií s cieľom zabezpečiť bezpečnosť sústav v kontexte riadenia preťaženia.

2. Bezpečnostné, prevádzkové a plánovacie normy používané prevádzkovateľmi prenosových sústav sa zverejnia. Uverejnené informácie musia zahŕňať všeobecný model pre výpočet celkovej prenosovej kapacity a bezpečnostnú rezervu prenosu založenú na elektrických a fyzikálnych vlastnostiach sústavy. Tieto modely podliehajú schváleniu regulačnými orgánmi.

3. Prevádzkovatelia prenosových sústav zverejňujú odhady dostupnej prenosovej kapacity pre každý deň, pričom uvádzajú všetku už rezervovanú prenosovú kapacitu. Takéto zverejňovanie sa vykonáva v určených časových úsekoch pred dňom prenosu a v každom prípade zahŕňa odhady na týždeň a mesiac vopred, ako aj kvantitatívne určenie očakávanej spoľahlivosti dostupnej kapacity.

4. Prevádzkovatelia prenosových sústav uverejňujú príslušné údaje o súhrnnom predpoklade a skutočnom dopyte, o dostupnosti a skutočnom využívaní výrobných aktív a aktív na strane odberu, o dostupnosti a využití sústav a spojovacích vedení a o regulačnej energii, rezervnej kapacite a dostupnosti flexibility. Pokiaľ ide o dostupnosť a skutočné využívanie malých výrobných blokov a aktív na strane odberu, možno použiť súhrnné odhady.

▼B

5. Dotknutí účastníci trhu poskytnú prevádzkovateľom prenosových sústav relevantné údaje.

6. Výrobné podniky, ktoré vlastnia alebo prevádzkujú výrobné aktíva, z ktorých aspoň jedno má inštalovaný výkon minimálne 250 MW, alebo ktoré majú portfólio zahŕňajúce výrobné aktíva s výkonom aspoň 400 MW, uchovávajú pre regulačný orgán, národný orgán pre hospodársku súťaž a Komisiu po dobu piatich rokov všetky hodinové údaje za jednotlivé elektrárne, ktoré sú potrebné na overovanie všetkých prevádzkových dispečerských rozhodnutí a ponukového správania na burzách s elektrinou, aukciách kapacity spojovacích vedení, rezervných trhoch a mimoburzových trhoch. Medzi informácie za jednotlivé elektrárne a za každú hodinu, ktoré sa majú uchovávať, patria okrem iného údaje o dostupnej výrobnej kapacite a viazaných rezervách vrátane rozdelenia týchto viazaných rezerv medzi jednotlivé elektrárne v čase uvedenia ponuky a v čase výroby.

7. Prevádzkovatelia prenosových sústav si musia pravidelne vymieňať súbor dostatočne presných údajov o sústave a výkonových tokoch, aby bolo možné uskutočniť výpočty výkonových tokov pre každého prevádzkovateľa prenosovej sústavy v jeho príslušnej oblasti. Rovnaký súbor údajov sa na požiadanie sprístupní regulačným orgánom, Komisii a členským štátom. Regulačné orgány, členské štáty a Komisia zaobchádzajú s údajmi v tomto súbore ako s dôvernými a zabezpečia, aby s nimi takto zaobchádzal aj akýkoľvek poradný subjekt, ktorý na ich žiadosť vykonáva analytické práce na základe týchto údajov.

Článok 51

Certifikácia prevádzkovateľov prenosových sústav

1. Komisia preskúma oznámenie o rozhodnutí o certifikácii prevádzkovateľa prenosovej sústavy podľa článku 52 ods. 6 smernice (EÚ) 2019/944 hneď, ako jej ho doručia. Komisia do dvoch mesiacov od doručenia takéhoto oznámenia doručí príslušnému regulačnému orgánu svoje stanovisko o dodržaní ustanovení článku 43 a buď článku 52 ods. 2 alebo článku 53 smernice (EÚ) 2019/944.

Pri príprave stanoviska uvedeného v prvom pododseku si môže Komisia vyžiadať od ACER stanovisko k rozhodnutiu regulačného orgánu. V takomto prípade sa dvojmesačná lehota uvedená v prvom pododseku predlžuje o ďalšie dva mesiace.

Ak Komisia v lehote uvedenej v prvom a druhom pododseku nevydá stanovisko, považuje sa to za nevzniesenie námietky voči rozhodnutiu regulačného orgánu.

2. Regulačný orgán prijme do dvoch mesiacov od doručenia stanoviska Komisie konečné rozhodnutie ohľadom certifikácie prevádzkovateľa prenosovej sústavy, pričom v najväčšej možnej miere zohľadní stanovisko Komisie. Rozhodnutie regulačného orgánu a stanovisko Komisie sa uverejňujú spoločne.

3. Regulačné orgány alebo Komisia môžu kedykoľvek počas tohto postupu od prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo podniku, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, žiadať akékoľvek informácie dôležité pre plnenie svojich úloh podľa tohto článku.

▼B

4. Regulačné orgány a Komisia zachovávajú dôvernosť citlivých obchodných informácií.

5. Ak je Komisii doručené oznámenie o certifikácii prevádzkovateľa prenosovej sústavy podľa článku 43 ods. 9 smernice (EÚ) 2019/944, Komisia prijme rozhodnutie o certifikácii. Regulačný orgán rozhodnutiu Komisie vyhovie.

KAPITOLA VI

PREVÁDZKOVANIE DISTRIBUČNEJ SÚSTAVY*Článok 52***Európsky subjekt prevádzkovateľov distribučných sústav**

1. Prevádzkovatelia distribučných sústav spolupracujú na úrovni Únie prostredníctvom subjektu PDS EÚ s cieľom podporovať dobudovanie a fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a optimálne riadenie a koordinovanú prevádzku distribučných a prenosových sústav. Prevádzkovatelia distribučných sústav, ktorí sa chcú podieľať na subjekte PDS EÚ, sú oprávnení stať sa registrovanými členmi subjektu.

Registrovaní členovia sa môžu zúčastňovať na činnosti subjektu PDS EÚ priamo alebo prostredníctvom zastúpenia vnútroštátnym združením, ktoré určí členský štát, alebo prostredníctvom združenia na úrovni Únie.

2. Subjekt PDS EÚ vykonáva svoje úlohy a postupy v súlade s článkom 55. Ako odborný subjekt pracujúci v prospech spoločného záujmu Únie, subjekt PDS EÚ nezastupuje osobitné záujmy ani sa nesnaží ovplyvňovať rozhodovací proces s cieľom podporovať osobitné záujmy.

3. Členovia subjektu PDS EÚ sú povinní zaregistrovať sa a platiť spravodlivý a primeraný členský poplatok, ktorý zohľadňuje počet odberateľov pripojených k dotknutému prevádzkovateľovi distribučnej sústavy.

*Článok 53***Zriadenie subjektu PDS EÚ**

1. Subjekt PDS EÚ pozostáva najmenej z valného zhromaždenia, správnej rady, skupiny strategických poradcov, expertných skupín a generálneho tajomníka.

2. Prevádzkovatelia distribučných sústav do 5. júla 2020 predložia Komisii a ACER návrh stanov v súlade s článkom 54 vrátane kódexu správania, zoznam registrovaných členov a návrh rokovacieho poriadku vrátane rokovacieho poriadku pre konzultácie s ENTSO pre elektrinu a ostatnými zainteresovanými subjektmi a pravidlá financovania subjektu PDS EÚ, ktorý sa má zriadiť.

▼B

Návrh rokovacieho poriadku subjektu PDS EÚ zabezpečuje vyvážené zastúpenie všetkých zúčastnených prevádzkovateľov distribučných sústav.

3. ACER poskytne Komisii stanovisko k návrhu stanov, zoznamu členov a návrhu rokovacieho poriadku do dvoch mesiacov od ich doručenia a po porade s organizáciami zastupujúcimi všetky zainteresované subjekty, najmä používateľov distribučnej sústavy.

4. Komisia vydá stanovisko k návrhu stanov, zoznamu členov a návrhu rokovacieho poriadku po zohľadnení stanoviska ACER stanoveného v odseku 3, a to do troch mesiacov od doručenia stanoviska ACER.

5. Prevádzkovatelia distribučných sústav do troch mesiacov od doručenia priaznivého stanoviska Komisie zriadia subjekt PDS EÚ, prijmú jeho stanov a rokovací poriadok a uverejnia ich.

6. V prípade zmien alebo na základe odôvodnenej žiadosti Komisie alebo ACER sa dokumenty uvedené v odseku 2 predložia Komisii a agentúre. Komisia a ACER vydajú stanovisko v súlade s postupom uvedeným v odsekoch 2, 3 a 4.

7. Náklady spojené s činnosťami subjektu PDS EÚ hradia prevádzkovatelia distribučných sústav, ktorí sú registrovanými členmi, a zohľadňujú sa pri výpočte taríf. Regulačné orgány tieto náklady schvália, iba ak sú rozumné a primerané.

Článok 54

Základné pravidlá a postupy pre subjekt PDS EÚ

1. Stanovy subjektu PDS EÚ prijaté v súlade s článkom 53 zachovávajú tieto zásady:

- a) účasť na činnosti subjektu PDS EÚ je obmedzená na registrovaných členov s možnosťou delegovania v rámci členstva;
- b) strategické rozhodnutia týkajúce sa činností subjektu PDS EÚ, ako aj politické usmernenia pre správnu radu prijíma valné zhromaždenie;
- c) rozhodnutia valného zhromaždenia sa prijímajú v súlade s týmito pravidlami:
 - i) každý člen má počet hlasov primerane k príslušnému počtu odberateľov tohto člena;
 - ii) bolo odovzdaných 65 % hlasov pridelených členom; a
 - iii) rozhodnutie sa prijíma väčšinou 55 % členov;
- d) rozhodnutia valného zhromaždenia sa zamietnu v súlade s týmito pravidlami:
 - i) každý člen disponuje počtom hlasov primerane k príslušnému počtu odberateľov tohto člena;

▼B

- ii) bolo odovzdaných 35 % hlasov pridelených členom; a
- iii) rozhodnutie je zamietnuté najmenej 25 % členov;
- e) správnu radu volí valné zhromaždenie na funkčné obdobie najviac štyroch rokov;
- f) správna rada vymenúva spomedzi svojich členov predsedu a troch podpredsedov;
- g) spoluprácu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav a prevádzkovateľmi distribučných sústav podľa článkov 56 a 57 vedie správna rada;
- h) rozhodnutia správnej rady sa prijímajú absolútnou väčšinou;
- i) generálneho tajomníka vymenúva na základe návrhu správnej rady valné zhromaždenie spomedzi svojich členov na funkčné obdobie štyroch rokov, ktoré je jedenkrát obnoviteľné;
- j) valné zhromaždenie vymenúva na základe návrhu správnej rady expertné skupiny, ktoré môžu mať najviac 30 členov s možnosťou tretiny členov, ktorí nie sú členmi subjektu PDS EÚ. Okrem toho sa zriadí expertná skupina „jedna krajina“ pozostávajúca z jedného zástupcu prevádzkovateľov distribučných sústav z každého členského štátu.

2. Postupmi, ktoré prijme subjekt PDS EÚ, sa chráni spravodlivé a primerané zaobchádzanie s jeho členmi a zohľadňuje sa nimi rôzna geografická a hospodárska štruktúra jeho členstva. V postupoch sa najmä stanovuje, že:

- a) správna rada je zložená z predsedu rady a 27 zástupcov členov, z toho:
 - i) deväti sú zástupcovia členov s viac ako 1 miliónom používateľov siete;
 - ii) deväti sú zástupcovia členov s viac ako 100 000 a menej ako 1 miliónom používateľov siete; a
 - iii) deväti sú zástupcovia členov s menej ako 100 000 používateľmi siete;
- b) zástupcom existujúcich združení PDS je na zasadnutiach správnej rady povolené zúčastňovať sa ako pozorovatelia;
- c) správnu radu nesmú tvoriť viac ako traja zástupcovia členov pôsobiacich v tom istom členskom štáte alebo v tej istej priemyselnej skupine;
- d) každý podpredseda správnej rady musí byť nominovaný spomedzi zástupcov členov v každej kategórii opísanej v písmene a);

▼B

- e) zástupcovia členov so sídlom v jednom členskom štáte alebo pôsobiaci v tej istej priemyselnej skupine nesmú tvoriť väčšinu účastníkov expertnej skupiny;
- f) správna rada zriadi skupinu strategických poradcov, ktorá poskytuje stanovisko správnej rade a expertným skupinám a pozostáva zo zástupcov európskych združení PDS a zástupcov tých členských štátov, ktoré nie sú zastúpené v správnej rade.

*Článok 55***Úlohy subjektu PDS EÚ**

1. Subjekt PDS EÚ má tieto úlohy:
 - a) podpora prevádzkovania a plánovania distribučných sústav v koordinácii s prevádzkovaním a plánovaním prenosových sústav;
 - b) uľahčenie integrácie obnoviteľných zdrojov energie, decentralizovanej výroby a iných zdrojov zapojených do distribučnej siete, ako je napríklad uskladňovanie energie;
 - c) uľahčovanie flexibility a riadenia odberu, ako aj prístupu používateľov distribučných sústav na trhy;
 - d) prispievanie k digitalizácii distribučných sústav vrátane zavádzania inteligentných sietí a inteligentných meracích systémov;
 - e) podpora rozvoja spravovania údajov, kybernetickej bezpečnosti a ochrany údajov v spolupráci s príslušnými orgánmi a regulovanými subjektmi;
 - f) účasť na vypracúvaní sieťových predpisov, ktoré sú relevantné pre prevádzku a plánovanie distribučných sústav a koordinovanú prevádzku prenosových sústav a distribučných sústav, podľa článku 59.
2. Okrem toho subjekt PDS EÚ:
 - a) spolupracuje s ENTSO pre elektrinu pri monitorovaní vykonávania sieťových predpisov a usmernení prijatých podľa tohto nariadenia, ktoré sú relevantné pre prevádzku a plánovanie distribučných sústav a koordinovanú prevádzku prenosových sústav a distribučných sústav;
 - b) spolupracuje s ENTSO pre elektrinu a prijíma osvedčené postupy v oblasti koordinovanej prevádzky a plánovania prenosových a distribučných sústav vrátane otázok, ako je výmena údajov medzi prevádzkovateľmi a koordinácia distribuovaných zdrojov energie;
 - c) pracuje na identifikácii osvedčených postupov v oblastiach určených v odseku 1 a s cieľom zaviesť zlepšenia energetickej efektívnosti v distribučnej sústave;
 - d) prijíma ročný pracovný program a výročnú správu;
 - e) pôsobí v súlade s právom v oblasti hospodárskej súťaže a zabezpečuje neutralitu.

*Článok 56***Konzultácie v rámci procesu tvorby sieťových predpisov**

1. Subjekt PDS EÚ pri účasti na vypracúvaní nových sieťových predpisov podľa článku 59 dôkladne, včas, otvorene a transparentne konzultuje so všetkými relevantnými zainteresovanými subjektmi, a najmä s organizáciami zastupujúcimi takéto zainteresované subjekty, a to v súlade s rokovacím poriadkom konzultácií uvedeným v článku 53. Týchto konzultácií sa zúčastňujú aj regulačné orgány a ostatné vnútroštátne orgány, dodávateľské a výrobné podniky, používatelia sústavy vrátane odberateľov, technické orgány a platformy zainteresovaných subjektov. Cieľom konzultácií je zistiť stanoviská a návrhy všetkých relevantných strán počas rozhodovacieho procesu.
2. Všetky dokumenty a zápisnice zo zasadnutí týkajúce sa konzultácií uvedených v odseku 1 sa zverejnia.
3. Názory predložené počas konzultácií berie subjekt PDS EÚ do úvahy. Subjekt PDS EÚ pred prijatím návrhov sieťových predpisov uvedených v článku 59 uvedie spôsob, akým boli zohľadnené pripomienky, ktoré dostal v priebehu konzultácií. Ak pripomienky neboli zohľadnené, uvedie dôvody.

*Článok 57***Spolupráca medzi prevádzkovateľmi distribučných sústav a prevádzkovateľmi prenosových sústav**

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav a prevádzkovatelia distribučných sústav navzájom spolupracujú pri plánovaní a prevádzke svojich sústav. Prevádzkovatelia prenosových sústav a prevádzkovatelia distribučných sústav si predovšetkým vymieňajú všetky potrebné informácie a údaje týkajúce sa fungovania výrobných aktív a riadenia odberu, každodennej prevádzky svojich sústav a dlhodobého plánovania investícií do sústav s cieľom zabezpečiť nákladovo efektívny, bezpečný a spoľahlivý rozvoj a prevádzku svojich sústav.
2. Prevádzkovatelia prenosových sústav a prevádzkovatelia distribučných sústav navzájom spolupracujú s cieľom dosiahnuť koordinovaný prístup k zdrojom, ako sú decentralizovaná výroba, uskladňovanie energie alebo riadenie odberu, ktoré môžu uspokojovať osobitné potreby tak prevádzkovateľov prenosovej sústavy, ako aj prevádzkovateľov distribučnej sústavy.

KAPITOLA VII

SIEŤOVÉ PREDPISY A USMERNENIA*Článok 58***Prijímanie sieťových predpisov a usmernení**

1. Komisia môže na základe poverení uvedených v článkoch 59, 60 a 61 prijímať vykonávacie alebo delegované akty. Takéto akty môže prijať ako sieťové predpisy na základe návrhov znení, ktoré vypracuje ENTSO pre elektrinu, alebo ak sa tak stanovuje v zozname priorit podľa

▼B

článku 59 ods. 3, subjekt PDS EÚ v prípade potreby v spolupráci so sieťou ENTSO pre elektrinu a ACER v súlade s postupom uvedeným v článku 59, alebo sa môžu prijímať ako usmernenia v súlade s postupom uvedeným v článku 61.

2. Sieťové predpisy a usmernenia:

- a) stanovujú minimálny stupeň harmonizácie potrebný na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia;
- b) podľa potreby zohľadňujú regionálne špecifiká;
- c) nesmú prekračovať rámec toho, čo je potrebné na účely písmena a);
- d) nesmie nimi byť dotknuté právo členských štátov stanoviť národné sieťové predpisy, ktoré neovplyvňujú medzioblastný obchod.

Článok 59

Vypracúvanie sieťových predpisov

1. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty s cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia vypracúvaním sieťových predpisov v týchto oblastiach:

- a) pravidiel týkajúce sa bezpečnosti a spoľahlivosti siete vrátane pravidiel pre technickú prenosovú rezervnú kapacitu pre prevádzkovú bezpečnosť siete, ako aj pravidiel interoperability, ktorými sa vykonávajú články 34 až 47 a článok 57 tohto nariadenia a článok 40 smernice (EÚ) 2019/944, vrátane pravidiel stavov sústavy, nápravných opatrení a limitov prevádzkovej bezpečnosti, regulácie napätia a riadenia jalového výkonu, riadenia skratového prúdu, riadenia tokov výkonu, analýzy a riešenia neplánovaných udalostí, ochranných prostriedkov a systémov, výmeny údajov, súladu, odbornej prípravy, operačného plánovania a analýzy bezpečnosti, regionálnej koordinácie prevádzkovej bezpečnosti, koordinácie v prípade výpadkov, plánov dostupnosti relevantných zariadení, analýzy primeranosti, podporných služieb, plánovania a dátových prostredí pre plánovanie prevádzky;
- b) pravidiel pridelovania kapacity a riadenia preťaženia, ktorými sa vykonáva článok 6 smernice (EÚ) 2019/944 a články 7 až 10, články 13 a 17 a články 35 až 37 tohto nariadenia, vrátane pravidiel metodík a postupov výpočtu dennej, vnútrodennej a dlhodobej kapacity, modelov sústav, konfigurácie ponukovej oblasti, redispečingu a protiobchodu, algoritmov obchodovania, jednotného prepojenia denných a vnútrodenných trhov, garantovateľnosti pridelenej medzioblastnej kapacity, rozdelenia príjmu z preťaženia, zaistenia rizika pri medzioblastnom prenose, postupov určovania a náhrady nákladov na pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia;
- c) pravidiel, ktorými sa vykonávajú články 5, 6 a 17 vo vzťahu k obchodovaniu týkajúceho sa technickej a prevádzkovej stránky poskytovania služieb prístupu k sústave a vyrovnávania odchýlok v sústave, vrátane pravidiel týkajúcich sa výkonovej rezervy pre potreby sústavy vrátane funkcií a zodpovedností, platforiem na výmenu regulačnej energie, uzávierok, požiadaviek na štandardné a osobitné produkty regulácie, obstarávania regulačných služieb, pridelovania medzioblastnej kapacity na výmenu regulačných služieb alebo

▼B

spoločné využívanie rezerv, zúčtovania regulačnej energie, zúčtovania výmeny energie medzi prevádzkovateľmi sústav, zúčtovania odchýlok a zúčtovania disponibility, regulácie frekvencie, určujúcich a cieľových parametrov kvality frekvencie, rezerv na zachovanie frekvencie, rezerv na obnovenie frekvencie, nahradzujúcich rezerv, výmeny a zdieľania disponibility, postupov cezhraničnej aktivácie rezerv, postupov časovej kontroly a transparentnosti informácií;

- d) pravidiel, ktorými sa vykonávajú články 36, 40 a 54 smernice (EÚ) 2019/944 v súvislosti s nediskriminačným, transparentným poskytovaním nefrekvenčných podporných služieb, vrátane pravidiel regulácie napätia v ustálenom stave, zotrvačnosti, rýchleho prívodu prúdu, zotrvačnosti pre stabilitu siete, skratového prúdu, schopnosti štartu z tmy a schopnosti ostrovnej prevádzky;
- e) pravidiel, ktorými sa vykonáva článok 57 tohto nariadenia a články 17, 31, 32, 36, 40 a 54 smernice (EÚ) 2019/944 v súvislosti s riadením odberu vrátane pravidiel agregácie, uskladňovania energie a obmedzenia odberu.

Tieto vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 67 ods. 2.

2. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 68, ktorými sa dopĺňa toto nariadenie, pokiaľ ide o vypracúvanie sieťových predpisov v týchto oblastiach:

- a) pravidiel pripojenia k sústave vrátane pravidiel pripojenia odberných zariadení pripojených do prenosovej sústavy, distribučných zariadení pripojených do prenosovej sústavy a distribučných sústav, pripojenia odberných jednotiek používaných na riadenie odberu, požiadaviek na pripojenie výrobcov elektriny do elektrizačnej sústavy, požiadaviek na pripojenie sietí jednosmerného prúdu vysokého napätia do elektrizačnej sústavy, požiadaviek na jednosmerne pripojené jednotky parku zdrojov do elektrizačnej sústavy a vzdialené meniarne jednosmerného prúdu vysokého napätia, ako aj postupov prevádzkových oznamov o pripojení do elektrizačnej sústavy;
- b) pravidiel výmeny údajov, zúčtovania a transparentnosti, najmä vrátane pravidiel prenosových kapacít pre príslušné časové horizonty, odhady a skutočné hodnoty pridelovania a využívania prenosových kapacít, prognózy a skutočný dopyt po zariadeniach a ich agregácie vrátane nedostupnosti zariadení, prognóz a skutočnej výroby výrobných jednotiek a ich agregácie vrátane nedostupnosti jednotiek, dostupnosti a využívania sústav, opatrení na riadenie preťaženia a údajov o vyrovnaní trhu. Pravidlá by mali zahŕňať spôsoby, akými sa informácie uverejňujú, načasovanie ich uverejnenia, subjekty zodpovedné za nakladanie s nimi;
- c) pravidiel prístupu pre tretie strany;

▼B

- d) prevádzkové havarijné postupy a postupy obnovy vrátane plánov obrany sústavy, plánov obnovy sústavy, trhovej interakcie, výmeny informácií a komunikácie, ako aj nástrojov a zariadení;
- e) odvetvové pravidlá týkajúce sa aspektov kybernetickej bezpečnosti cezhraničných tokov elektriny, vrátane pravidiel spoločných minimálnych požiadaviek, plánovania, monitorovania, podávania správ a krízového riadenia.

3. Komisia po porade s ACER, ENTSO pre elektrinu, subjektom PDS EÚ a ostatnými relevantnými zainteresovanými subjektmi každé tri roky vypracuje zoznam priorít, v ktorom sa určia oblasti uvedené v odsekoch 1 a 2, ktoré sa zohľadnia pri vypracúvaní sieťových predpisov.

Ak predmet sieťového predpisu priamo súvisí s prevádzkou distribučnej sústavy a primárne nesúvisí s prenosovou sústavou, Komisia môže požiadať subjekt PDS EÚ v spolupráci s ENTSO pre elektrinu o zvolanie prípravného výboru a predloženie návrhu sieťového predpisu ACER.

4. Komisia požiada ACER, aby jej v primeranej lehote nepresahujúcej šesť mesiacov od doručenia žiadosti Komisie predložila nezáväzné rámcové usmernenia s jasnými a objektívnymi zásadami pre vypracovanie sieťových predpisov, ktoré súvisia s oblasťami určenými v zozname priorít ďalej len rámcové usmernenia“). Žiadosť Komisie môže obsahovať podmienky, ktorými sa rámcové usmernenia majú zaoberať. Všetky rámcové usmernenia musia prispievať k integrácii trhu, nediskriminácii, skutočnej hospodárskej súťaži a efektívnemu fungovaniu trhu. Komisia môže na základe odôvodnenej žiadosti ACER lehotu na predloženie usmernení predĺžiť.

5. ACER sa po dobu najmenej dvoch mesiacov otvorene a transparentne radí o rámcových usmerneniach s ENTSO pre elektrinu, so subjektom PDS EÚ a s ostatnými relevantnými zainteresovanými stranami.

6. Na žiadosť podľa odseku 4 predloží ACER Komisii nezáväzné rámcové usmernenia.

7. Ak Komisia usúdi, že rámcové usmernenia neprispievajú k integrácii trhu, nediskriminácii, skutočnej hospodárskej súťaži a efektívnemu fungovaniu trhu, môže ACER požiadať, aby rámcové usmernenia v primeranej lehote prepracovala a opätovne ich predložila Komisii.

8. Ak ACER nepredloží alebo opätovne nepredloží rámcové usmernenia v lehote stanovenej Komisiou podľa odseku 4 alebo 7, príslušné rámcové usmernenia vypracuje Komisia.

9. Komisia požiada ENTSO pre elektrinu, alebo v prípadoch, v ktorých tak bolo rozhodnuté v zozname priorít uvedených v odseku 3, subjekt PDS EÚ v spolupráci s ENTSO pre elektrinu, aby agentúre v primeranej lehote nepresahujúcej 12 mesiacov od doručenia žiadosti Komisie predložili návrh sieťového predpisu, ktorý je v súlade s príslušnými rámcovými usmerneniami.

▼B

10. ENTSO pre elektrinu, alebo v prípadoch, v ktorých tak bolo rozhodnuté v zozname priorít uvedených v odseku 3, subjekt PDS EÚ, zvolajú prípravný výbor, ktorý im má poskytovať podporu pri vypracúvaní sieťového predpisu. Prípravný výbor sa skladá zo zástupcov ACER, ENTSO pre elektrinu, v prípade potreby subjektu PDS EÚ, prípadne nominovaných organizátorov trhu s elektrinou a obmedzeného počtu hlavných dotknutých zainteresovaných subjektov. ENTSO pre elektrinu alebo v prípadoch, v ktorých tak bolo stanovené v zozname priorít podľa odseku 3, subjekt PDS EÚ v spoluprácu s ENTSO pre elektrinu vypracúva na žiadosť Komisie podľa odseku 9 návrhy sieťových predpisov pre oblasti uvedené v odseku 1 a 2.

11. ACER navrhnutý sieťový predpis prepracuje a zabezpečí, aby sieťový predpis, ktorý sa má prijať, bol v súlade s príslušnými rámcovými usmerneniami a prispieval k integrácii trhu, nediskriminácii, skutočnej hospodárskej súťaži a efektívnemu fungovaniu trhu, a do šiestich mesiacov od doručenia návrhu predloží prepracovaný sieťový predpis Komisii. V návrhu predloženom Komisii ACER zohľadní názory všetkých zúčastnených strán poskytnuté počas prípravy návrhu pod vedením ENTSO pre elektrinu alebo subjektu PDS EÚ a znenie, ktoré sa má predložiť Komisii, konzultuje s príslušnými zainteresovanými subjektmi.

12. Ak ENTSO pre elektrinu alebo subjekt PDS EÚ nevypracovali sieťový predpis v lehote stanovenej Komisiou podľa odseku 9, Komisia môže požiadať ACER, aby na základe príslušných rámcových usmerení vypracovala návrh sieťového predpisu. ACER môže počas vypracúvania návrhu sieťového predpisu na základe tohto odseku začať ďalšie konzultácie. ACER predloží Komisii návrh sieťového predpisu, ktorý vypracovala na základe tohto odseku, a môže odporučiť jeho prijatie.

13. Komisia môže z vlastného podnetu, ak ENTSO pre elektrinu alebo subjekt PDS EÚ nevypracovali sieťový predpis, alebo ak ACER nevypracovala návrh sieťového predpisu uvedený v odseku 12, alebo na návrh ACER podľa odseku 11 prijať jeden alebo viaceré sieťové predpisy v oblastiach uvedených v odseku 1 a 2.

14. Ak Komisia navrhuje prijatie sieťového predpisu z vlastného podnetu, najmenej počas obdobia dvoch mesiacov konzultuje návrh sieťového predpisu s ACER, ENTSO pre elektrinu a všetkými relevantnými zainteresovanými stranami.

15. Týmto článkom nie je dotknuté právo Komisie prijímať a meniť usmernenia uvedené v článku 61. Nie je ním dotknuté to, že ENTSO pre elektrinu môže vypracúvať nezáväzné usmernenia v oblastiach uvedených v odseku 1 a 2, ak sa takého usmernenia netýkajú oblastí uvedených ENTSO pre elektrinu v žiadosti Komisie. ENTSO pre elektrinu predloží všetky takéto usmernenia ACER, aby k nim zaujala stanovisko a uvedené stanovisko riadne zohľadní.

Článok 60

Zmeny sieťových predpisov

1. Komisia je splnomocnená meniť sieťové predpisy v oblastiach uvedených v článku 59 ods. 1 a ods. 2 a v súlade s príslušným postupom stanoveným v článku 59. Zmeny sieťových predpisov môže predložiť aj ACER v súlade s postupom stanoveným v odsekoch 2 až 3 tohto článku.

2. Osoby, u ktorých sa dá predpokladať záujem o akýkoľvek sieťový predpis prijatý podľa článku 59, vrátane ENTSO pre elektrinu, subjekt PDS EÚ, regulačné orgány, prevádzkovatelia prenosových sústav, prevádzkovatelia distribučných sústav, užívatelia sústav a odberatelia môžu ACER predkladať návrhy na zmeny sieťového predpisu. ACER môže predkladať zmeny aj z vlastného podnetu.

3. ACER môže predložiť odôvodnené návrhy zmien Komisii, pričom uvedie, ako sú tieto návrhy v súlade s cieľmi sieťových predpisov stanovenými v článku 59 ods. 3 tohto nariadenia. Ak ACER považuje návrh na zmenu za prípustný a v prípade zmien z vlastného podnetu ACER konzultuje so všetkými zainteresovanými stranami v súlade s článkom 14 nariadenia (EÚ) 2019/942.

Článok 61

Usmernenia

1. Komisia je splnomocnená prijať záväzné usmernenia v oblastiach uvedených v tomto článku.

2. Komisia je splnomocnená prijímať usmernenia v oblastiach, kde by sa takéto akty mohli vypracovať aj na základe postupu prijímania sieťového predpisu podľa článku 59 ods. 1 a 2. Tieto usmernenia sa prijímajú vo forme delegovaných alebo vykonávacích aktov v závislosti od príslušného splnomocnenia podľa tohto nariadenia.

3. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 68, ktorým sa dopĺňa toto nariadenie stanovením usmernení týkajúcich sa mechanizmu kompenzácie medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav. Tieto usmernenia sa určujú v súlade so zásadami stanovenými v článkoch 18 a 49 obsahujú:

- a) informácie o postupe na určenie prevádzkovateľov prenosových sústav, ktorí sú povinní zaplatiť kompenzáciu za cezhraničné toky, aj pokiaľ ide o rozdelenie medzi prevádzkovateľov národných prenosových sústav, z ktorých cezhraničné toky pochádzajú, a sústav, v ktorých tieto toky končia, v súlade s článkom 49 ods. 2;
- b) informácie o platobnom postupe, ktorý sa má dodržiavať, vrátane určenia prvého obdobia, za ktoré sa má kompenzácia zaplatiť, v súlade s druhým pododsekom článku 49 ods. 3;

▼B

- c) informácie o metodikách na určovanie prenesených cezhraničných tokov, za ktoré sa má podľa článku 49 zaplatiť kompenzácia, pokiaľ ide o množstvo aj druh takýchto tokov, a stanovenie objemu tokov, ktoré pochádzajú z prenosových sústav jednotlivých členských štátov alebo v nich končia v súlade s článkom 49 ods. 5;
- d) informácie o metodike na určovanie nákladov a výnosov vzniknutých v dôsledku prenosu tranzitných cezhraničných tokov v súlade s článkom 49 ods. 6;
- e) informácie o postupe pre toky elektriny, ktoré pochádzajú z krajín mimo Európskeho hospodárskeho priestoru alebo v nich končia v súvislosti s kompenzačným mechanizmom uplatňovaným medzi prevádzkovateľmi; a
- f) dojednania týkajúce sa účasti národných sústav, ktoré sú prepojené vedeniami jednosmerného prúdu, v súlade s článkom 49.

4. Ak je to vhodné, môže Komisia môže prijať vykonávacie akty, ktorými sa stanovia usmernenia stanovujúce minimálny stupeň harmonizácie potrebný na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia. Tieto usmernenia môžu obsahovať:

- a) podrobné pravidlá obchodovania s elektrickou energiou, ktorými sa vykonáva článok 6 smernice (EÚ) 2019/944 a články 5 až 10, 13 až 17, 35, 36 a 37 tohto nariadenia;
- b) informácie o pravidlách stimulovania investícií pre kapacitu spojovacích vedení vrátane lokačných signálov, ktorými sa vykonáva článok 19.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 67 ods. 2.

5. Komisia môže prijať vykonávacie akty, ktorými sa stanovia usmernenia o prevádzkovej koordinácii medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav na úrovni Únie. Tieto usmernenia musia byť v súlade so sieťovými predpismi uvedenými v článku 59, vychádzať z nich, ako aj z prijatých špecifikácií uvedených v článku 30 ods. 1 písm. i). Pri prijímaní týchto usmernení Komisia berie do úvahy líšiace sa regionálne a národné prevádzkové požiadavky.

Tieto vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 67 ods. 2.

6. Pri prijímaní alebo zmene usmernení Komisia vedie konzultácie s ACER, ENTSO pre elektrinu, subjektom PDS EÚ a prípadne s ostatnými zainteresovanými subjektmi.

Článok 62

Právo členských štátov vydať podrobnejšie opatrenia

Týmto nariadením nie sú dotknuté práva členských štátov udržiavať alebo zavádzať opatrenia, ktoré obsahujú podrobnejšie ustanovenia ako tie, ktoré sú stanovené v tomto nariadení, v usmerneniach uvedených v článku 61 alebo v sieťových predpisoch uvedených v článku 59, ak sú tieto opatrenia v súlade s právom Únie.

KAPITOLA VIII ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 63

Nové spojovacie vedenia

1. Novým spojovacím vedeniam jednosmerného prúdu možno na základe žiadosti udeliť na obmedzenú dobu výnimku z uplatňovania ustanovení článku 19 ods. 2 a 3 tohto nariadenia a článkov 6, 43, 59 ods. 7 a článku 60 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944, ak sú splnené tieto podmienky:

- a) investícia zvyšuje hospodársku súťaž v oblasti dodávok elektriny;
- b) úroveň rizika spojeného s investíciou je taká, že investícia by sa bez udelenia výnimky neuskutočnila;
- c) spojovacie vedenie vlastní fyzická alebo právnická osoba, ktorá je, minimálne pokiaľ ide o jej právnu formu, oddelená od prevádzkovateľov sústav, v ktorých sa takéto spojovacie vedenie má vybudovať;
- d) od užívateľov takéhoto spojovacieho vedenia sa vyberajú poplatky;
- e) od čiastočného otvorenia trhu uvedeného v článku 19 smernice Európskeho parlamentu a Rady 96/92/ES ⁽⁹⁾ sa žiadna časť kapitálových alebo prevádzkových nákladov na spojovacie vedenie nezískala späť zo žiadnej zložky poplatkov za využívanie prenosových alebo distribučných sústav spojených daným spojovacím vedením; a
- f) výnimka by nebola v prospech hospodárskej súťaže, efektívneho fungovania vnútorného trhu s elektrinou, ani účinného fungovania regulovanej sústavy, na ktorú je spojovacie vedenie napojené.

2. Odsek 1 sa vo výnimočných prípadoch uplatňuje aj na spojovacie vedenia striedavého prúdu, pokiaľ sú náklady a riziko danej investície obzvlášť vysoké v porovnaní s nákladmi a rizikom, ktoré normálne vzniknú pri spájaní dvoch susediacich národných prenosových sústav spojovacím vedením striedavého prúdu.

3. Odsek 1 sa vzťahuje aj na prípady výrazného zvyšovania kapacity existujúcich spojovacích vedení.

4. Regulačné orgány dotknutých členských štátov prijímajú rozhodnutie o udelení výnimky uvedenej v odsekoch 1, 2 a 3 v každom jednotlivom prípade osobitne. Výnimka sa môže vzťahovať na celú kapacitu nového spojovacieho vedenia alebo existujúceho spojovacieho vedenia s výrazne zvýšenou kapacitou, alebo na časť ich kapacity.

Do dvoch mesiacov od doručenia žiadosti o výnimku poslednému z dotknutých regulačných orgánov môže ACER poskytnúť týmto regulačným orgánom stanovisko. regulačné orgány môžu založiť svoje rozhodnutie na uvedenom stanovisku.

⁽⁹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 96/92/ES z 19. decembra 1996 o spoločnej právnej úprave vnútorného trhu s elektrickou energiou (Ú. v. ES L 27, 30.1.1997, s. 20).

▼B

Pri rozhodovaní o udelení výnimky regulačné orgány zohľadnia v každom jednotlivom prípade potrebu stanoviť podmienky týkajúce sa doby trvania výnimky a nediskriminačného prístupu k spojovaciemu vedeniu. Pri rozhodovaní o uvedených podmienkach regulačné orgány vezmú do úvahy predovšetkým dodatočnú kapacitu, ktorá sa má vybudovať, alebo modifikáciu existujúcej kapacity, časový horizont projektu a okolnosti v danom štáte.

Regulačné orgány dotknutých členských štátov pred udelením výnimky rozhodnú o pravidlách a mechanizmoch riadenia a prideľovania kapacity. Tieto pravidlá riadenia preťaženia zahŕňajú povinnosť ponúknuť nevyužitú kapacitu na trhu a užívatelia zariadenia majú právo obchodovať so svojimi zmluvnými kapacitami na sekundárnom trhu. Pri posudzovaní kritérií uvedených v odseku 1 písm. a), b) a f) sa zohľadňujú výsledky postupu prideľovania kapacity.

Ak všetky dotknuté regulačné orgány dosiahli dohodu týkajúcu sa rozhodnutia o výnimke do šiestich mesiacov od doručenia žiadosti, informujú o tomto rozhodnutí ACER.

Rozhodnutie o udelení výnimky vrátane podmienok uvedených v treťom pododseku tohto odseku sa musí riadne odôvodniť a uverejniť.

5. Rozhodnutie uvedené v odseku 4 prijíma ACER:

- a) ak dotknuté regulačné orgány neboli schopné dosiahnuť dohodu do šiestich mesiacov od dátumu doručenia žiadosti o výnimku poslednému z uvedených regulačných orgánov, alebo
- b) na základe spoločnej žiadosti dotknutých regulačných orgánov.

Pred prijatím takéhoto rozhodnutia uskutočňuje ACER konzultácie s dotknutými regulačnými orgánmi a žiadateľmi.

6. Bez ohľadu na odseky 4 a 5 môžu členské štáty ustanoviť, že regulačné orgány, prípadne ACER, musia na účely formálneho rozhodnutia predkladať príslušnému orgánu v členskom štáte svoje stanovisko k žiadosti o udelenie výnimky. Uvedené stanovisko sa uverejní spolu s rozhodnutím.

7. Regulačné orgány pošlú kópiu každej žiadosti o výnimku bezodkladne po jej doručení Komisii a ACER na informačné účely. Dotknuté regulačné orgány alebo ACER (ďalej len „oznamujúce orgány“) ihneď oznámia rozhodnutie Komisii spolu so všetkými relevantnými informáciami týkajúcimi sa daného rozhodnutia. Tieto informácie môžu byť Komisii zaslané v súhrnnej forme, čo umožní Komisii prijať dostatočne podložené rozhodnutie. Tieto informácie obsahujú najmä:

- a) podrobné zdôvodnenie, na základe ktorého sa výnimka udelila alebo zamietla, vrátane finančných informácií, ktoré odôvodňujú potrebu výnimky;
- b) analýzu vplyvu udelenia výnimky na hospodársku súťaž a efektívne fungovanie vnútorného trhu s elektrinou;

▼B

c) zdôvodnenie časového obdobia a podielu na celkovej kapacite spojovacieho vedenia, pre ktoré sa udeľuje výnimka; a

d) výsledok konzultácie s dotknutými regulačnými orgánmi.

8. Do 50 pracovných dní odo dňa nasledujúceho po doručení oznámenia podľa odseku 7 môže Komisia vydať rozhodnutie, ktorým požiada oznamujúce orgány o zmenu alebo stiahnutie rozhodnutia o udelení výnimky. Táto lehota 50 pracovných dní sa môže predĺžiť o ďalších 50 pracovných dní, ak Komisia požaduje dodatočné informácie. Táto dodatočná lehota začína plynúť dňom nasledujúcim po doručení úplných informácií. Pôvodná lehota sa môže predĺžiť aj na základe súhlasu Komisie a oznamujúcich orgánov.

Ak sa požadované informácie neposkytnú v lehote stanovenej v žiadosti Komisie, oznámenie sa považuje za stiahnuté, pokiaľ sa pred uplynutím danej lehoty táto lehota so súhlasom Komisie a oznamujúcich orgánov nepredĺži, alebo pokiaľ oznamujúce orgány v riadne odôvodnenom vyhlásení neinformujú Komisiu o tom, že oznámenie považujú za úplné.

Oznamujúce orgány vyhovejú rozhodnutiu Komisie zmeniť alebo stiahnuť rozhodnutie o výnimke v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia Komisie a informujú o tom Komisiu.

Komisia chráni dôvernosť citlivých obchodných informácií.

Schválenie rozhodnutia o udelení výnimky Komisiou stráca účinnosť dva roky po jeho prijatí, ak sa výstavba spojovacieho vedenia dovedy nezačala, a po piatich rokoch od jeho prijatia, ak sa spojovacie vedenie dovedy nesprevádzkovalo, pokiaľ Komisia na základe odôvodnenej žiadosti oznamujúcich orgánov nerozhodne, že omeškanie je spôsobené závažnými prekážkami mimo kontroly osoby, ktorej bola výnimka udelená.

9. Ak regulačné orgány dotknutých členských štátov rozhodnú o zmene rozhodnutia o udelení, oznámia svoje rozhodnutie bezodkladne Komisii spolu so všetkými relevantnými informáciami týkajúcimi sa daného rozhodnutia. Na rozhodnutie o udelení výnimky sa uplatňujú odseky 1 až 8, pričom sa berú do úvahy osobitosti existujúcej výnimky.

10. Komisia môže na žiadosť alebo na vlastný podnet obnoviť konanie týkajúce sa žiadosti o výnimku ak:

a) po riadnom zohľadnení legitímnych očakávaní strán a ekonomickej rovnováhy dosiahnutej v pôvodnom rozhodnutí o výnimke usúdi, že nastala podstatná zmena niektorej zo skutočností, na ktorých bolo rozhodnutie založené;

b) dotknuté podniky konajú v rozpore so svojimi záväzkami; alebo

▼B

- c) bolo rozhodnutie založené na neúplných, nesprávnych alebo zavádzajúcich informáciách poskytnutých stranami.

11. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 68, ktorými sa doplní toho nariadenia a ktorými sa stanoví usmernenia o uplatňovaní podmienok uvedených v odseku 1 tohto článku a na stanovenie postupu, ktorý sa má dodržiavať pri uplatňovaní odsekov 4 a 7 až 10 tohto článku.

*Článok 64***Výnimky**

1. Členské štáty môžu požiadať o výnimky z príslušných ustanovení článkov 3 a 6, článku 7 ods. 1, článku 8 ods. 1 a 4, článkov 9, 10 a 11, článkov 14 až 17, článkov 19 až 27, článkov 35 až 47 a článku 51, a to v týchto prípadoch:

- a) členský štát môže preukázať, že existujú závažné problémy pri prevádzke jeho malých izolovaných sústav a malých prepojených sústav;
- b) najvzdialenejšie regióny v zmysle článku 349 ZFEÚ nemôžu byť prepojené s trhom s energiou v Únii zo zjavných fyzických dôvodov.

V prípade uvedenom v písmene a) prvého pododseku, je výnimka časovo obmedzená a podlieha podmienkam, ktorých cieľom je zvýšiť hospodársku súťaž a integráciu s vnútorným trhom s elektrinou.

V prípade uvedenom v písmene b) prvého pododseku, výnimka nie je časovo obmedzená.

Komisia pred prijatím rozhodnutia informuje o týchto žiadostiach členské štáty, pričom chráni dôvernoscť citlivých obchodných informácií.

Cieľom výnimky udelennej podľa tohto článku je zabezpečiť, aby nevytvárala prekážky prechodu na energiu z obnoviteľných zdrojov, zvýšeniu flexibility, uskladňovaniu energie, elektromobilita a riadeniu odberu.

Komisia vo svojom rozhodnutí udeliť výnimku stanoví, do akej miery má výnimka zohľadniť uplatňovanie sieťových predpisov a usmernení.

2. Články 3, 5 a 6, článok 7 ods. 1, článok 7 ods. 2 písm. c) a g), články 8 až 17, článok 18 ods. 5 a 6, články 19 a 20, článok 21 ods. 1, 2 a 4 až 8, článok 22 ods. 1 písm. c), článok 22 ods. 2 písm. b) a c), článok 22 ods. 2 posledný pododsek, články 23 až 27, článok 34 ods. 1, 2 a 3, články 35 až 47, článok 48 ods. 2 a články 49 a 51 sa nevzťahujú na Cyprus, kým sa jeho prenosová sústava prostredníctvom spojovacích vedení nepripojí k prenosovým sústavám iných členských štátov.

▼B

Ak sa prenosová sústava Cypru do 1. januára 2026 nepripojí k prenosovým sústavám iných členských štátov prostredníctvom spojovacích vedení, Cyprus posúdi potrebu výnimky z týchto ustanovení a môže Komisii predložiť žiadosť o predĺženie uplatňovania výnimky. Komisia posúdi, či uplatňovanie ustanovení môže spôsobiť závažné problémy pre prevádzku elektrizačnej sústavy na Cypre, alebo či sa očakáva, že ich uplatňovanie na Cypre bude prínosom pre fungovanie trhu. Na základe uvedeného posúdenia Komisia vydá odôvodnené rozhodnutie o úplnom alebo čiastočnom predĺžení uplatňovania výnimky. Rozhodnutie sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

3. Tohto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie výnimiek udelených podľa článku 66 smernice (EÚ) 2019/944.

4. V súvislosti s dosiahnutím cieľa prepojenia do roku 2030, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2018/1999, sa musí náležite zohľadniť prepojenie elektrickej siete medzi Maltou a Talianskom.

Článok 65

Poskytovanie informácií a dôvernosc

1. Členské štáty a regulačné orgány poskytujú Komisii na požiadanie všetky informácie potrebné na účely presadzovania tohto nariadenia.

Komisia stanoví primeranú lehotu, v ktorej sa majú tieto informácie poskytnúť, pričom berie do úvahy komplexnosť a naliehavosť požadovanej informácie.

2. Pokiaľ dotknutý členský štát alebo regulačný orgán neposkytne informácie uvedené v odseku 1 v stanovenej lehote uvedenej v odseku 1, Komisia môže požiadať priamo dotknuté podniky o všetky informácie potrebné na účely presadzovania tohto nariadenia.

Komisia pri posielaní žiadosti o informácie podniku zároveň pošle kópiu žiadosti regulačným orgánom členského štátu, na ktorého území sa nachádza sídlo podniku.

3. Vo svojej žiadosti o informácie podľa odseku 1 Komisia uvedie právny základ žiadosti, lehotu, v rámci ktorej sa majú informácie poskytnúť, účel žiadosti, ako aj sankcie uvedené v článku 66 ods. 2 za poskytnutie nesprávnych, neúplných alebo zavádzajúcich informácií.

4. Požadované informácie poskytujú vlastníci podniku alebo ich zástupcovia a v prípade právnických osôb, fyzické osoby oprávnené na zastupovanie podniku zo zákona alebo ich zakladateľským dokumentom. Ak informáciu za svojho klienta poskytujú riadne splnomocnení právni zástupcovia, klient ostáva v plnej miere zodpovedný za to, ak sú poskytnuté informácie neúplné, nesprávne alebo zavádzajúce.

5. Pokiaľ podnik neposkytne požadované informácie v rámci lehoty stanovenej Komisiou alebo poskytne neúplné informácie, Komisia môže rozhodnutím požiadať o poskytnutie informácií. V rozhodnutí sa uvedie,

▼B

aké informácie sa požadujú, a stanoví sa v ňom primeraná lehota, v rámci ktorej sa majú informácie poskytnúť. Uvedú sa v ňom sankcie ustanovené v článku 66 ods. 2. Takisto sa v ňom uvedie právo na preskúmanie rozhodnutia Súdnym dvorom Európskej únie.

Komisia zároveň pošle kópiu tohto rozhodnutia regulačným orgánom členského štátu, na území ktorého sa nachádza bydlisko osoby alebo sídlo podniku.

6. Informácie uvedené v odsekoch 1 a 2 sa používajú len na účely presadzovania tohto nariadenia.

Komisia zachováva mlčanlivosť o informáciách získaných podľa tohto nariadenia, na ktoré sa vzťahuje služobné tajomstvo.

*Článok 66***Sankcie**

1. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 2 tohto článku, členské štáty stanovujú pravidlá, pokiaľ ide o sankcie uplatniteľné pri porušení tohto nariadenia, sieťových predpisov prijatých podľa článku 59 a usmernení prijatých podľa článku 61 a prijímajú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich uplatňovania. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Členské štáty bezodkladne informujú Komisiu o týchto pravidlách a opatreniach a bezodkladne jej oznámia každú nasledujúcu zmenu, ktorá ich ovplyvní.

2. Komisia môže rozhodnutím uložiť podnikom pokuty neprevyšujúce 1 % z ich celkového obratu za predchádzajúci obchodný rok, pokiaľ v odpovedi na žiadosť podľa článku 65 ods. 3 tieto podniky zámerne alebo z nedbanlivosti poskytnú nesprávne, neúplne, alebo zavádzajúce informácie alebo neposkytnú informácie v lehote stanovenej rozhodnutím prijatým podľa prvého pododseku článku 65 ods. 5. Pri stanovovaní výšky pokuty Komisia prihliada na závažnosť nedodržania požiadaviek uvedených v odseku 1 tohto článku.

3. Sankcie podľa odseku 1 a všetky rozhodnutia prijaté podľa odseku 2 nemajú trestnoprávnu povahu.

*Článok 67***Postup výboru**

1. Komisii pomáha výbor zriadený článkom 68 smernice (EÚ) 2019/944. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

*Článok 68***Vykonávanie delegovania právomoci**

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

▼B

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 34 ods. 3, článku 49 ods. 4, článku 59 ods. 2, článku 61 ods. 2 a článku 63 ods. 11 sa Komisii udeľuje do 31. decembra 2028. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto obdobia a v náležitých prípadoch pred uplynutím nasledujúcich období. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o osemročné obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 34 ods. 3, článku 49 ods. 4, článku 59 ods. 2, článku 61 ods. 2 a článku 63 ods. 11 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po uverejnení rozhodnutia v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s odborníkmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.

5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 34 ods. 3, článku 49 ods. 4, článku 59 ods. 2, článku 61 ods. 2 a článku 63 ods. 11 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 69

Preskúmanie a správy Komisie

1. Komisia do 1. júla 2025 preskúma existujúce sieťové predpisy a usmernenia s cieľom posúdiť, ktoré z ich ustanovení by sa mohli vhodne zaviesť do legislatívnych aktov Únie týkajúcich sa vnútorného trhu s elektrinou, a ako by sa mohli revidovať splnomocnenia, ktoré sa týkajú sieťových predpisov a usmernení uvedených v článkoch 59 a 61.

Komisia predloží podrobnú správu o svojom posúdení Európskemu parlamentu a Rade do rovnakého dátumu.

Do 31. decembra 2026 Komisia v prípade potreby predloží legislatívne návrhy na základe svojho posúdenia.

2. Do 31. decembra 2030 Komisia preskúma toto nariadenie a na základe tohto preskúmania predloží Európskemu parlamentu a Rade správu spolu s prípadným legislatívnym návrhom.

Článok 70

Zrušenie

Nariadenie (ES) č. 714/2009 sa zrušuje. Odkazy na zrušené nariadenie sa považujú za odkazy na toto nariadenie a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe II.

Článok 71

Nadobudnutie účinnosti

1. Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
2. Uplatňuje sa od 1. januára 2020.

Bez ohľadu na prvý pododsek, sa články 14, 15, 22 ods. 4, 23 ods. 3 a 6, 35, 36 a 62 uplatňujú od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia. Na účely vykonávania článku 14 ods. 7 a článku 15 ods. 2 sa článok 16 uplatňuje od uvedeného dátumu.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

PRÍLOHA I

ÚLOHY REGIONÁLNYCH KOORDINAČNÝCH CENTIER

1. Koordinovaný výpočet kapacity
 - 1.1 Regionálne koordinačné centrá vykonávajú koordinovaný výpočet medziodobných kapacít.
 - 1.2 Koordinovaný výpočet kapacity sa vykonáva pre denné a vnútrodenné časové rámce.
 - 1.3 Koordinovaný výpočet kapacity sa uskutočňuje v súlade s metodikami vypracovanými podľa usmernenia pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatého na základe článku 18 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009.
 - 1.4 Koordinovaný výpočet kapacity sa vykonáva na základe spoločného modelu sústavy v súlade s bodom 3.
 - 1.5 Koordinovaným výpočtom kapacity sa má zabezpečiť efektívne riadenie preťaženia v súlade so zásadami riadenia preťaženia vymedzenými v tomto nariadení.
2. Koordinovaná analýza bezpečnosti
 - 2.1 Regionálne koordinačné centrá vykonávajú koordinovanú bezpečnostnú analýzu s cieľom zaistiť bezpečnú prevádzku sústavy.
 - 2.2 Analýza bezpečnosti sa vykonáva pre všetky časové rámce prevádzkového plánovania, a to pre vnútrodenné až po ročné časové rámce, využívajúc spoločné modely sústavy.
 - 2.3 Koordinovaná analýza bezpečnosti sa uskutočňuje v súlade s metodikami vypracovanými podľa usmernenia pre prevádzku sústavy prijatými na základe článku 18 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009.
 - 2.4 Regionálne koordinačné centrá si vymieňajú výsledky koordinovanej bezpečnostnej analýzy aspoň s prevádzkovateľmi prenosových sústav regiónu prevádzky sústavy.
 - 2.5 Ak regionálne koordinačné centrum na základe výsledku koordinovanej analýzy bezpečnosti zistí možné obmedzenie, navrhne nápravné opatrenia, ktorými sa maximalizujú účinnosť a hospodárska efektívnosť.
3. Vytváranie spoločných modelov sústavy
 - 3.1 Regionálne koordinačné centrá zavedú účinné postupy na vytvorenie spoločných modelov sústavy pre každý časový rámec plánovania prevádzky, a to v rozmedzí od vnútrodenných až po ročné časové rámce.
 - 3.2 Prevádzkovatelia prenosových sústav určia jedno regionálne koordinačné centrum na účely vypracovania spoločných modelov sústavy pre celú Úniu.
 - 3.3 Spoločné modely sústavy sa uskutočňujú v súlade s metodikami vypracovanými podľa usmernenia pre prevádzku sústavy a usmernenia pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatého na základe článku 18 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009.
 - 3.4 Spoločné modely sústavy obsahujú údaje, ktoré sú relevantné z hľadiska efektívneho prevádzkového plánovania a výpočtu kapacity vo všetkých časových rámcach prevádzkového plánovania, a to od vnútrodenných až po ročné časové rámce.

▼B

- 3.5 Spoločné modely sústavy musia byť na požiadanie k dispozícii všetkým regionálnym koordinačným centrá, prevádzkovateľom prenosových sústav, ENTSO pre elektrinu a ACER.
4. Podpora plánov obrany a plánov obnovy prevádzkovateľov prenosových sústav s ohľadom na posudzovanie súladu
 - 4.1 Regionálne koordinačné centrá podporujú prevádzkovateľov prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy pri posudzovaní súladu plánov obrany a plánov obnovy prevádzkovateľov prenosových sústav podľa postupov stanovených v sieťovom predpise o stavoch núdze a obnovy prevádzky v sektore elektrickej energie prijatom na základe článku 6 ods. 11 nariadenia (ES) č. 714/2009.
 - 4.2. Všetci prevádzkovatelia prenosových sústav sa dohodnú, aká bude prahová hodnota, pri prekročení ktorej sa vplyv opatrení jedného alebo viacerých prevádzkovateľov prenosových sústav v stave núdze, stave bez napätia alebo stave obnovy považuje za významný z hľadiska iných synchrónne alebo nesynchrónne prepojených prevádzkovateľov prenosových sústav.
 - 4.3 Pri poskytovaní podpory prevádzkovateľom prenosových sústav regionálne koordinačné centrum:
 - a) identifikuje prípadné nezrovnalosti;
 - b) navrhne zmierňujúce opatrenia.
 - 4.4 Prevádzkovatelia prenosových sústav posúdia a zohľadnia navrhnuté zmierňujúce opatrenia.
5. Podpora koordinácie a optimalizácie regionálnej obnovy
 - 5.1 Každé príslušné regionálne koordinačné centrum podporuje prevádzkovateľov prenosových sústav vymenovaných za správcov frekvencie a správcov resynchronizácie podľa sieťového predpisu o stavoch núdze a obnovy prevádzky prijatého na základe článku 6 ods. 11 nariadenia (ES) č. 714/2009 s cieľom zlepšiť efektívnosť a účinnosť obnovy sústavy. Prevádzkovatelia prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy stanovia úlohu regionálneho koordinačného centra týkajúcu sa podpory koordinácie a optimalizácie regionálnej obnovy.
 - 5.2. Prevádzkovatelia prenosových sústav môžu požiadať o pomoc regionálne koordinačné centrá, ak sa ich sústava nachádza v stave bez napätia alebo stave obnovy.
 - 5.3. Regionálne koordinačné centrá sú vybavené systémami kontrolného riadenia a zberu údajov blízкими k reálnemu času s pozorovateľnosťou vymedzenou na základe prahovej hodnoty uvedenej v bode 4.1.
6. Poprevádzková a poporuchová analýza a podávanie správ
 - 6.1 Regionálne koordinačné centrá prešetria každú poruchovú udalosť nad prahovou hodnotou uvedenou v bode 4.1 a vypracujú o nej správu. Na základe vlastnej žiadosti môžu byť do prešetrovania zapojené regulačné orgány regiónu prevádzky sústavy a agentúra. Správa musí obsahovať odporúčania zamerané na predchádzanie podobným poruchovým udalostiam v budúcnosti.
 - 6.2 Regionálne koordinačné centrá správu uverejnia. ACER môže vydať odporúčania zamerané na predchádzanie podobným poruchovým udalostiam v budúcnosti.
7. Stanovenie veľkosti rezervnej kapacity na regionálnej úrovni
 - 7.1. Regionálne koordinačné centrá vypočítajú požiadavky na rezervnú kapacitu pre región prevádzky sústavy. Stanovenie požiadaviek na rezervnú kapacitu musí:

▼ B

- a) sledovať všeobecný cieľ zachovať prevádzkovú bezpečnosť nákladovo najefektívnejším spôsobom;
 - b) byť vykonané pre denný a/alebo vnútrodenný časový rámec;
 - c) vypočítať celkovú výšku požadovanej rezervnej kapacity pre región prevádzky sústavy;
 - d) určiť minimálne požiadavky na rezervnú kapacitu pre každý typ rezervnej kapacity;
 - e) zohľadniť možné zámeny medzi rôznymi typmi rezervnej kapacity s cieľom minimalizovať náklady na obstarávanie;
 - f) stanoviť prípadné nevyhnutné požiadavky týkajúce sa geografického rozmiestnenia požadovanej rezervnej kapacity.
8. Podpora obstarávania disponibilít na regionálnej úrovni
- 8.1 Regionálne koordinačné centrá podporujú prevádzkovateľov prenosových sústav regiónu prevádzky sústavy pri určovaní objemu disponibilít, ktorú je potrebné obstaráť. Stanovenie objemu disponibilít:
- a) sa musí vykonať pre denný a/alebo vnútrodenný časový rámec;
 - b) musí zohľadniť možné zámeny medzi rôznymi typmi rezervnej kapacity s cieľom minimalizovať náklady na obstarávanie;
 - c) musí zohľadniť objemy požadovanej rezervnej kapacity, o ktorých sa predpokladá, že sa získajú z ponúk regulačnej energie, ktoré sa nepredkladajú na základe zmluvy na disponibilitu.
- 8.2. Regionálne koordinačné centrá podporujú prevádzkovateľov prenosových sústav regiónu prevádzky sústavy pri obstarávaní požadovaného objemu disponibilít určeného v súlade s bodom 8.1. Obstarávanie disponibilít:
- a) sa musí vykonať pre denný a/alebo vnútrodenný časový rámec;
 - b) musí zohľadniť možné zámeny medzi rôznymi typmi rezervnej kapacity s cieľom minimalizovať náklady na obstarávanie.
9. Týždenné alebo aspoň denné regionálne posúdenia primeranosti sústavy a príprava opatrení na zníženie rizika.
- 9.1 Regionálne koordinačné centrá vykonávajú týždenné alebo aspoň denné regionálne posudzovanie primeranosti v súlade s postupmi stanovenými v nariadení (EÚ) 2017/1485a na základe metodiky vypracovanej podľa článku 8 nariadenia (EÚ) 2019/941.
- 9.2 Regionálne koordinačné centrá uskutočnia krátkodobé regionálne posudzovanie primeranosti na základe informácií poskytovaných prevádzkovateľmi prenosových sústav regiónu prevádzky sústavy s cieľom odhaľovať situácie, v ktorých sa v regulačných oblastiach alebo na regionálnej úrovni predpokladá nedostatočná primeranosť. Regionálne koordinačné centrá musia brať do úvahy možné medzioblastné výmeny a limity prevádzkovej bezpečnosti vo všetkých príslušných časových rámcoch prevádzkového plánovania.
- 9.3 Každé regionálne koordinačné centrum vykonáva regionálne posudzovanie primeranosti sústavy v koordinácii s ostatnými regionálnymi koordinačnými centrami s cieľom:
- a) overiť východiskové predpoklady a prognózy;
 - b) zistiť možné medziregionálne prípady nedostatočnej primeranosti.

▼B

- 9.4 Každé regionálne koordinačné centrum predloží výsledky regionálneho posudzovania primeranosti systému spolu s opatreniami, ktoré navrhuje na zníženie rizík nedostatočnej primeranosti, prevádzkovateľom prenosových sústav regiónu prevádzky sústavy a ostatným regionálnym koordinačným centrámi.
10. Koordinácia plánovania výpadkov na regionálnej úrovni
- 10.1 Každé regionálne koordinačné centrum vykonáva regionálnu koordináciu výpadkov v súlade s postupmi stanovenými v usmernení pre prevádzku sústavy prijatom na základe článku 18 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009 s cieľom monitorovať stav dostupnosti relevantných zariadení a koordinovať ich plány dostupnosti na účely zabezpečenia prevádzkovej bezpečnosti prenosovej sústavy a zároveň maximalizovať kapacitu spojovacích vedení a prenosových sústav ovplyvňujúcich medzioblastné toky.
- 10.2 Každé regionálne koordinačné centrum vedie jednotný zoznam relevantných prvkov siete, zariadení na výrobu elektrickej energie a odberných zariadení regiónu prevádzky sústavy a sprístupní ho v dátovom prostredí pre plánovanie prevádzky ENTSO pre elektrinu.
- 10.3 Každé regionálne koordinačné centrum vykonáva tieto činnosti týkajúce sa koordinácie pri výpadkoch v regióne prevádzky sústavy:
- a) posudzovanie súladu plánovania výpadkov s využitím ročných plánov dostupnosti všetkých prevádzkovateľov prenosových sústav;
 - b) poskytovanie zoznamu zistených nesúládov v plánovaní a navrhovaných opatrení na ich riešenie prevádzkovateľom prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy.
11. Optimalizácia kompenzačného mechanizmu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav
- 11.1 Prevádzkovatelia prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy môžu spoločne rozhodnúť o tom, že od regionálneho koordinátora bezpečnosti získajú podporu v súvislosti so spravovaním finančných tokov týkajúcich sa zúčtovaní medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav, do ktorých sú zapojení viac ako dvaja prevádzkovatelia prenosových sústav, ako sú napríklad náklady na redispečing, príjmy z preťaženia, neúmyselné odchýlky alebo náklady na obstarávanie disponibility.
12. Odborná príprava a udeľovanie osvedčení personálu pracujúceho pre regionálne koordinačné centrá
- 12.1 Regionálne koordinačné centrá pripravujú a vykonávajú programy odbornej prípravy zameranej na prevádzku regionálnej sústavy pre personál pracujúci pre regionálne koordinačné centrá, ako aj programy udeľovania osvedčení tomuto personálu.
- 12.2 Programy odbornej prípravy zahŕňajú všetky relevantné zložky prevádzky sústavy, v ktorej regionálne koordinačné centrum plní úlohy, vrátane scenárov regionálnej krízy.
13. Identifikácia regionálnych krízových scenárov dodávok elektriny
- 13.1 Ak ENTSO pre elektrinu deleguje túto funkciu, regionálne koordinačné centrá identifikujú regionálne krízové scenáre dodávok elektriny v súlade s kritériami uvedenými v článku 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/941.

Identifikácia regionálnych krízových scenárov dodávok elektriny sa vykonáva v súlade s metodikou stanovenou v článku 5 nariadenia (EÚ) 2019/941.

▼B

- 13.2 Regionálne koordinačné centrá podporujú na požiadanie príslušné orgány každého regiónu prevádzky sústavy pri príprave a realizácii dvojročnej simulácie kríz v súlade s článkom 12 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2019/941.
14. Identifikácia potrieb, pokiaľ ide o novú prenosovú kapacitu, modernizáciu existujúcej prenosovej kapacity alebo ich alternatívy.
- 14.1 Regionálne koordinačné centrá poskytujú prevádzkovateľom prenosových sústav podporu pri určovaní potrieb, pokiaľ ide o novú prenosovú kapacitu, modernizáciu existujúcej prenosovej kapacity alebo ich alternatívy, ktoré sa predložia regionálnym skupinám zriadeným podľa nariadenia (EÚ) č. 347/2013 a ktoré sa zahrnú do desaťročného plánu rozvoja siete podľa článku 51 smernice (EÚ) 2019/944.
15. Výpočet maximálnej vstupnej kapacity dostupnej pre účasť zahraničnej kapacity na kapacitných mechanizmoch.
- 15.1 Regionálne koordinačné centrá, berúc do úvahy očakávanú dostupnosť spojovacích vedení a pravdepodobný súbežný výskyt preťaženia sústavy medzi sústavou, kde sa uplatňuje mechanizmus, a sústavou, v ktorej sa geograficky nachádza zahraničná kapacita, podporujú prevádzkovateľa prenosovej sústavy pri výpočte maximálnej vstupnej kapacity dostupnej pre účasť zahraničnej kapacity na kapacitných mechanizmoch.
- 15.2 Výpočet sa vykonáva v súlade s metodikou stanovenou v článku 26 ods. 11 písm. a).
- 15.3 Regionálne koordinačné centrá vykonávajú výpočet pre každú hranicu ponukovej oblasti zahrnutej do regiónu prevádzky sústavy.
16. Vypracúvanie sezónneho posudzovania primeranosti.
- 16.1 Ak ENTSO pre elektrinu deleguje túto funkciu podľa článku 9 nariadenia (EÚ) 2019/941, regionálne koordinačné centrá budú pripravovať regionálne sezónne posudzovanie primeranosti.
- 16.2 Vypracúvanie sezónneho posudzovania primeranosti sa vykonáva na základe metodiky vytvorenej podľa článku 8 nariadenia (EÚ) 2019/941.

PRÍLOHA II

ZRUŠENÉ NARIADENIE SO ZOZNAMOM NESKORŠÍCH ZMIEN

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013 zo 17. apríla 2013 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1364/2006/ES a menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 (Ú. v. EÚ L 115, 25.4.2013, s. 39)	Článok 8 ods. 3 písm. a) Článok 8 ods. 10 písm. a) Článok 11 Článok 18 ods. 4a Článok 23 ods. 3
Nariadenie Komisie (EÚ) č. 543/2013 zo 14. júna 2013 o predkladaní a uverejňovaní údajov na trhoch s elektrickou energiou, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 (Ú. v. EÚ L 163, 15.6.2013, s. 1)	Body 5.5 až 5.9 prílohy I

PRÍLOHA III

TABUĽKA ZHODY

Nariadenie (ES) č. 714/2009	Toto nariadenie
—	článok 1 písm. a)
—	článok 1 písm. b)
článok 1 písm. a)	článok 1 písm. c)
článok 1 písm. b)	článok 1 písm. d)
článok 2 ods. 1	článok 2 bod 1
článok 2 ods. 2 písm. a)	článok 2 bod 2
článok 2 ods. 2 písm. b)	článok 2 bod 3
článok 2 ods. 2 písm. c)	článok 2 bod 4
článok 2 ods. 2 písm. d)	—
článok 2 ods. 2 písm. e)	—
článok 2 ods. 2 písm. f)	—
článok 2 ods. 2 písm. g)	článok 2 bod 5
—	článok 2 body 6 až 71
—	článok 3
—	článok 4
—	článok 5
—	článok 6
—	článok 7
—	článok 8
—	článok 9
—	článok 10
—	článok 11
—	článok 12
—	článok 13
—	článok 14
—	článok 15
článok 16 ods. 1 až 3	článok 16 ods. 1 až 4
—	článok 16 ods. 5 až 8
článok 16 ods. 4 až 5	článok 16 ods. 9 až 11
—	článok 16 ods. 12 a 13
—	článok 17
článok 14 ods. 1	článok 18 ods. 1
—	článok 18 ods. 2
článok 14 ods. 2 až 5	článok 18 ods. 3 až 6
—	článok 18 ods. 7 až 11
—	článok 19 ods. 1
článok 16 ods. 6	článok 19 ods. 2 a 3

▼B

Nariadenie (ES) č. 714/2009	Toto nariadenie
—	článok 19 ods. 4 a 5
—	článok 20
—	článok 21
—	článok 22
článok 8 ods. 4	článok 23 ods. 1
—	článok 23 ods. 2 až 7
—	článok 25
—	článok 26
—	článok 27
článok 4	článok 28 ods. 1
—	článok 28 ods. 2
článok 5	článok 29 ods. 1 až 4
—	článok 29 ods. 5
článok 8 ods. 2 prvá veta	článok 30 ods. 1 písm. a)
článok 8 ods. 3 písm. b)	článok 30 ods. 1 písm. b)
—	článok 30 ods. 1 písm. c)
článok 8 ods. 3 písm. c)	článok 30 ods. 1 písm. d)
—	článok 30 ods. 1 písm. e) až f)
—	článok 30 ods. 1 písm. g) a h)
článok 8 ods. 3 písm. a)	článok 30 ods. 1 písm. i)
článok 8 ods. 3 písm. d)	článok 30 ods. 1 písm. j)
—	článok 30 ods. 1 písm. k)
článok 8 ods. 3 písm. e)	článok 30 ods. 1 písm. l)
—	článok 30 ods. 1 písm. m) až o)
—	článok 30 ods. 2 a 3
článok 8 ods. 5	článok 30 ods. 4
článok 8 ods. 9	článok 30 ods. 5
článok 10	článok 31
článok 9	článok 32
článok 11	článok 33
článok 12	článok 34
—	článok 35
—	článok 36
—	článok 37
—	článok 38
—	článok 39
—	článok 40
—	článok 41

▼B

Nariadenie (ES) č. 714/2009	Toto nariadenie
—	článok 42
—	článok 43
—	článok 44
—	článok 45
—	článok 46
—	článok 47
článok 8 ods. 10	článok 48
článok 13	článok 49
článok 2 ods. 2 posledný pododsek	článok 49 ods. 7
článok 15	článok 50 ods. 1 až 6
príloha I bod 5.10	článok 50 ods. 7
článok 3	článok 51
—	článok 52
—	článok 53
—	článok 54
—	článok 55
—	článok 56
—	článok 57
—	článok 58
článok 8 ods. 6	článok 59 ods. 1 písm. a), b) a c)
—	článok 59 ods. 1 písm. d) a e)
—	článok 59 ods. 2
článok 6 ods. 1	článok 59 ods. 3
článok 6 ods. 2	článok 59 ods. 4
článok 6 ods. 3	článok 59 ods. 5
—	článok 59 ods. 6
článok 6 ods. 4	článok 59 ods. 7
článok 6 ods. 5	článok 59 ods. 8
článok 6 ods. 6	článok 59 ods. 9
článok 8 ods. 1	článok 59 ods. 10
článok 6 ods. 7	—
článok 6 ods. 8	—
článok 6 ods. 9 a 10	článok 59 ods. 11 a 12
článok 6 ods. 11	článok 59 ods. 13 a 14
článok 6 12	článok 59 ods. 15
článok 8 ods. 2	článok 59 ods. 15
—	článok 60 ods. 1

▼B

Nariadenie (ES) č. 714/2009	Toto nariadenie
článok 7 ods. 1	článok 60 ods. 2
článok 7 ods. 2	článok 60 ods. 3
článok 7 ods. 3	—
článok 7 ods. 4	—
—	článok 61 ods. 1
—	článok 61 ods. 2
článok 18 ods. 1	článok 61 ods. 3
článok 18 ods. 2	—
článok 18 ods. 3	článok 61 ods. 4
článok 18 ods. 4	—
článok 18 ods. 4a	článok 61 ods. 5
článok 18 ods. 5	článok 61 ods. 5 a 6
článok 19	—
článok 21	článok 62
článok 17	článok 63
—	článok 64
článok 20	článok 65
článok 22	článok 66
článok 23	článok 67
článok 24	—
—	článok 68
—	článok 69
článok 25	článok 70
článok 26	článok 71